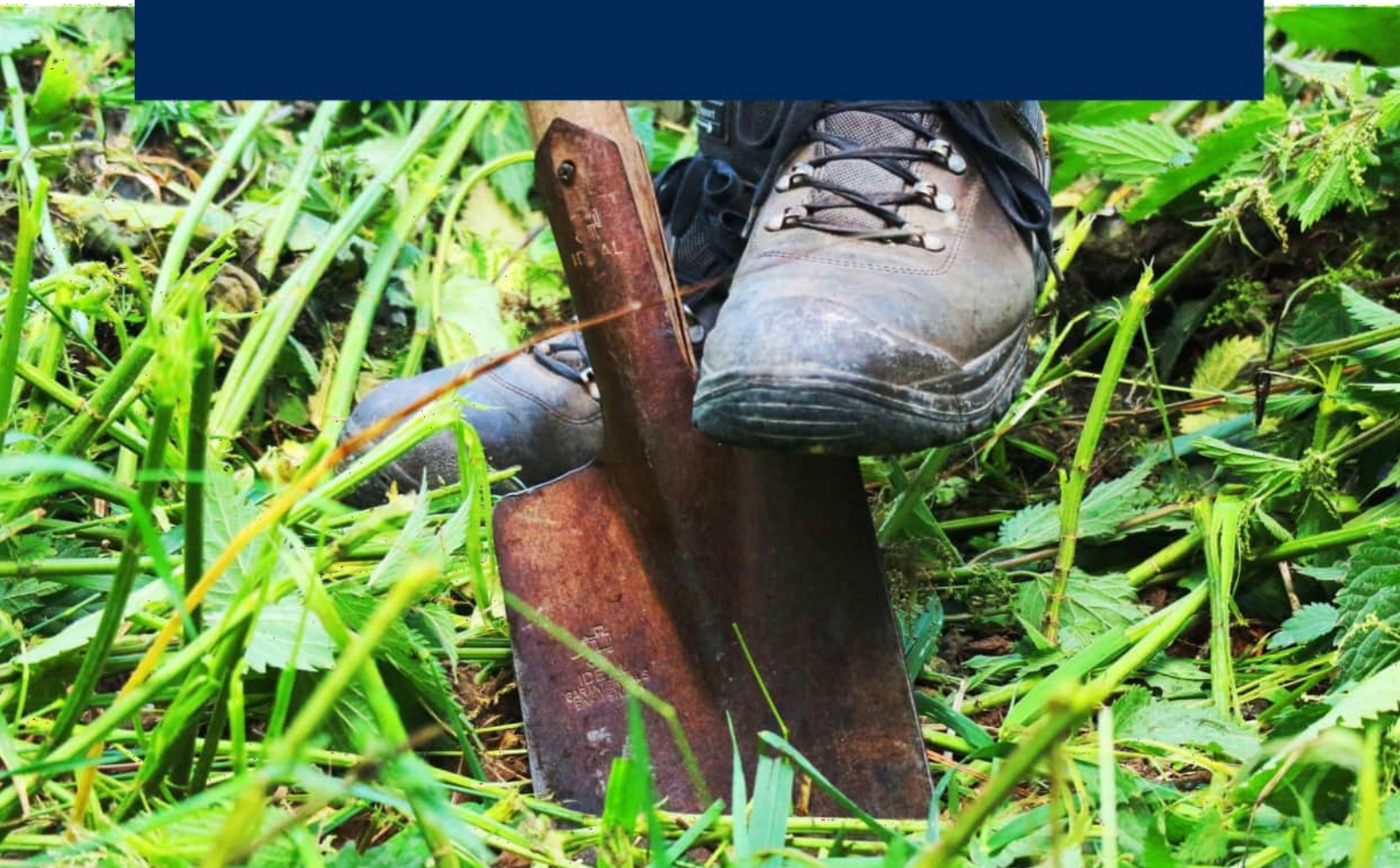

Verkendend bodemonderzoek

Oldenzaalsestraat 104 in Losser

Colofon																	
Titel:	Verkennd bodemonderzoek Oldenzaalsestraat 104 in Losser																
Projectcode:	P05039																
Referentie:	P05039																
Versie:	Definitief																
Datum:	18-01-2023																
Auteur:	Hans Verboom																
Opdrachtgever:	BOEi																
Opdrachtnemer:	Greenhouse Advies bv Huismanstraat 6 6851 GT Huissen																
Telefoon:	026 2020606																
Email:	algemeen@greenhouse-advies.nl																
Website:	www.greenhouse-advies.nl																
Contactpersoon:	Hans Verboom																
Telefoon:	0682460347																
Email:	hans.verboom@greenhouse-advies.nl																
Vrijgave projectleider																	
Kwaliteitsverantwoording onderzoek Soort onderzoek <table border="1"> <tr> <td>☐</td> <td>Indicatief</td> </tr> <tr> <td>☒</td> <td>NEN 5740</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>NEN 5707</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>NTA 5755</td> </tr> </table> BRL-protocol <table border="1"> <tr> <td>☒</td> <td>2001 (boorwerkzaamheden handmatig)</td> </tr> <tr> <td>☒</td> <td>2002 (bemonsteren grondwater)</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>2003 (waterbodern)</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>2018 (asbest in grond)</td> </tr> </table>		☐	Indicatief	☒	NEN 5740	☐	NEN 5707	☐	NTA 5755	☒	2001 (boorwerkzaamheden handmatig)	☒	2002 (bemonsteren grondwater)	☐	2003 (waterbodern)	☐	2018 (asbest in grond)
☐	Indicatief																
☒	NEN 5740																
☐	NEN 5707																
☐	NTA 5755																
☒	2001 (boorwerkzaamheden handmatig)																
☒	2002 (bemonsteren grondwater)																
☐	2003 (waterbodern)																
☐	2018 (asbest in grond)																

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Kwaliteitsborging en onafhankelijkheid.....	4
1.3	Leeswijzer	4
2	Vooronderzoek	5
2.1	Beschrijving onderzoekslocatie	5
2.2	Historische gegevens en voorgaande bodemonderzoeken	6
2.3	Regionale bodemopbouw en geohydrologie	9
2.4	Hypothese en onderzoeksstrategie en onderzoeksopzet	9
3	Veldonderzoek	11
3.1	Verrichte werkzaamheden	11
3.2	Bodemopbouw	11
3.3	Zintuiglijke waarnemingen	11
3.4	Veldmetingen grondwater	12
3.5	Waarnemingen in het kader van voorkomen van asbest	12
4	Chemisch onderzoek	13
4.1	Samenstelling monsters en toegepaste analyses	13
4.2	Analyseresultaten, toetsing en interpretatie	13
5	Conclusies en aanbevelingen.....	14
5.1	Conclusie	14
5.2	Advies	15
5.3	Algemene opmerkingen.....	15

Bijlagen

- Bijlage 1: Kaart regionale ligging onderzoekslocatie
- Bijlage 2: Overzichtstekening veldwerkzaamheden
- Bijlage 3: Profielbeschrijvingen en veldwaarnemingen
- Bijlage 4: Analysecertificaten
- Bijlage 5: Toetsingskaders
- Bijlage 6: Toetsingsresultaten
- Bijlage 7: Historische informatie

1 Inleiding

In opdracht van BOEi is door Greenhouse Advies bv een verkennd bodemonderzoek conform NEN 5740 (strategie voor het uitvoeren van een verkennd bodemonderzoek) uitgevoerd ter plaatse van de Oldenzaalsestraat 104 in Losser. De locatie is kadastraal bekend als gemeente Losser, sectie H, perceelnummer 3395 (gedeeltelijk). De onderzoekslocatie heeft een oppervlakte van circa 250 m².

1.1 Aanleiding en doel

De aanleiding voor het bodemonderzoek is de voorgenomen aanvraag Omgevingsvergunning (bouw) in verband met het ontwikkelen van een brouwerij op de locatie.

Het doel van het bodemonderzoek is het vaststellen van de milieuhygiënische bodemkwaliteit van de locatie, zodat bij het beoordelen van de Omgevingsvergunning en de werkzaamheden rekening gehouden kan worden met eventueel aanwezige bodemverontreinigingen. Tevens wordt indicatief de bodemkwaliteitsklasse vastgesteld.

1.2 Kwaliteitsborging en onafhankelijkheid

Greenhouse Advies bv of andere gelieerde bedrijfsonderdelen van DAGNL zijn geen eigenaar van de locatie en hebben geen binding met de eigenaar. Greenhouse Advies bv heeft op geen enkele wijze belangen bij de uitkomsten van het onderzoek.

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd volgens de BRL SKIB 2000 en bijbehorende protocollen. Het laboratoriumonderzoek is uitgevoerd door een AS3000 erkend laboratorium dat voldoet aan de accreditatiecriteria van de Raad van Accreditatie conform NEN-EN-ISO/IEC 17025:2018.

1.3 Leeswijzer

In voorliggende rapportage wordt een overzicht gegeven van de resultaten van het uitgevoerde verkennd bodemonderzoek. De rapportage is als volgt opgebouwd:

- Vooronderzoek (hoofdstuk 2);
- Veldonderzoek (hoofdstuk 3);
- Chemisch onderzoek (hoofdstuk 4);
- Conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 5).

2 Vooronderzoek

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het vooronderzoek weergegeven, hiervoor is de NEN 5725 (strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend en nader onderzoek) aangehouden. De formele aanleiding conform de NEN 5725 betreft aanleiding A. *Opstellen hypothese over de bodemkwaliteit ten behoeve van uit te voeren bodemonderzoek.*

Het vooronderzoek is met name gericht op het achterhalen van voormalige bodembedreigende activiteiten en eventuele aanwezige bodemverontreiniging ter plaatse of in de nabijheid van het project tot een straal van 25 meter rondom de locatie. Dit resulteert in een hypothese over een mogelijke verontreinigingssituatie van de onderzoekslocatie.

2.1 Beschrijving onderzoekslocatie

In onderstaande tabel zijn de kadastrale gegevens en andere relevante informatie van de onderzoekslocatie weergegeven.

Algemene informatie onderzoekslocatie

Adres	Oldenzaalsestraat 104 in Losser
Gemeente	Losser
Coördinaten	X: 264428, Y: 476963
Kadastrale gegevens	• Gemeente • Sectie • Perceelnummers
Gebruik locatie	• Voormalig • Huidig • Toekomstig
	• Losser • H • 3395 gedeeltelijk • Steenfabriek • Museum • Mogelijk brouwerij

De onderzoekslocatie is gelegen op het terrein van een voormalige steenfabriek, in het landelijke gebied ten noordwesten van de dorpskern van Losser. De steenfabriek is nu in gebruik als Museum De Werklust. Op het te onderzoeken terrein staat een werkplaats en een deel betreft gras. De afbakening van de onderzoekslocatie is weergegeven op onderstaande luchtfoto. Een tekening met daarop de regionale ligging van de locatie is opgenomen als bijlage 1.

Afbeelding: Luchtfoto met aanduiding onderzoekslocatie (rood). Bron: Topotijdreis 2021.

Aan de Smuddeweg 3 in Losser (ca. 150 meter verderop) ligt ook een perceel dat bij de steenfabriek hoort of hoorde; dit adres kan verward worden met de locatie van de fabriek aan de Oldenzaalsestraat 104.

2.2 Historische gegevens en voorgaande bodemonderzoeken

Voor het historisch onderzoek zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- het landelijk Bodemloket (www.bodemloket.nl);
- de omgevingsrapportage van de provincie Overijssel;
- website Topotijdreis (www.topotijdreis.nl);
- eerder uitgevoerd bodemonderzoek;
- bodemkwaliteitskaart regio Twente 2018;
- locatiebezoek door dhr. C. Bosgraaf op 04-01-2023, direct voorafgaand aan de uitvoer van de veldwerkzaamheden.

Bodemloket

In de database van het landelijke Bodemloket is geen informatie voor de onderzoekslocatie en de omgeving van de onderzoekslocatie opgenomen.

Provincie Overijssel

In de omgevingsrapportage van de provincie Overijssel staat dat op de locatie van de hele steenfabriek in 2001 en 2014 diverse bodemonderzoeken zijn uitgevoerd, en dat er een interventiewaardeoverschrijding op het terrein aanwezig is. In 2014 is er een beschikking over de verontreiniging getroffen. Een samenvatting van deze bronnen is in een paragraaf verderop weergegeven.

Topotijdreis

Op historische topografische kaarten van Topotijdreis (het Kadaster) is te zien dat de onderzoekslocatie rond het jaar 1900 in gebruik is als heide. In 1906 is op de kaart voor het eerst te zien dat er bebouwing op de locatie staat; het betreft een groep schuren met 'Steenbakkerij' er bij gedrukt. In 1935 verdwijnt een deel van de schuren van de kaart, en ontstaat de huidige bebouwing. In de decennia daarna veranderd er wat gebruik en bebouwing betreft niets meer op de locatie.

Asbestinventarisaties en asbestsaneringen

Uit een memo van Envita uit 2012 (kenmerk 202756-10/B04, 07-12-2012) blijkt uit een opsomming dat op het terrein van de steenfabriek in 2002 twee asbestinventarisaties hebben plaatsgevonden, en in 2002 en 2003 zijn vier eindrapportages van asbestsaneringen (asbestverwijderingen) gepubliceerd. Zie onderstaande tabel voor het overzicht.

Perceel	Type onderzoek	Verwijzing
Oldenzaalsestraat 104	Asbest-inventarisatie	Asbestinventarisatie locatie Oldenzaalsestraat 104 in Losser, Bestvision, projectnummer 02BV199, d.d. 8 augustus 2002
Smuddeweg	Asbest-inventarisatie	Asbestinventarisatie locatie Smuddeweg in Losser, Bestvision, projectnummer 02BV226, d.d. 14 oktober 2002
Smuddeweg	Eindrapport Asbestsanering	Eindrapportage asbestsaneringsproject locatie Smuddeweg in Losser, F.R.T. Asbestverwijdering, projectnummer 02256, d.d. 15 november 2002
Smuddeweg	Eindrapport Asbestsanering	Eindrapportage asbestsaneringsproject locatie Smuddeweg in Losser, F.R.T. Asbestverwijdering, projectnummer 902, d.d. 21 november 2002
Oldenzaalsestraat 104	Eindrapport Asbestsanering	Eindrapportage asbestsaneringsproject locatie Oldenzaalsestraat 104 in Losser, F.R.T. Asbestverwijdering, projectnummer 02272, d.d. 26 november 2002
Oldenzaalsestraat 104	Eindrapport Asbestsanering	Eindrapportage asbestsaneringsproject locatie Oldenzaalsestraat 104 in Losser, F.R.T. Asbestverwijdering, projectnummer 03070, d.d. 3 maart 2003

Eerder uitgevoerde bodemonderzoeken en beschikking

Op de locatie van de hele steenfabriek zijn al veel bodemonderzoeken uitgevoerd. Een overzicht is in de onderstaande tabel weergegeven en zijn daaronder kort samengevat.

Jaar	Type onderzoek	Verwijzing
2001	Verkennd bodemonderzoek	Verkennd bodemonderzoek Steenfabriek "Werklust" Oldenzaalstraat 104 in Losser, Geofox B.V, projectnummer B3680IMVImmw, d.d. 2 augustus 2001
2001	Nader bodemonderzoek	Nader bodemonderzoek Steenfabriek "Werklust" Oldenzaalstraat 104 in Losser, Geofox B.V, projectnummer B3681/RPIImmw, d.d. 24 september 2001
2012	Historisch vooronderzoek	Historisch vooronderzoek steenfabriek aan de Oldenzaalsestraat 104 en Smuddeweg in Losser, Envita, kenmerk 202756-10/B04, 07-12-2012.
2013	Verkennd asbestonderzoek	Verkennd bodemonderzoek asbest steenfabriek de Werklust Oldenzaalsestraat 104 en smuddeweg in Losser, kenmerk 202756-10/R02, 22-04-2013.
2013	Verkennd en nader bodemonderzoek	Verkennd en nader bodemonderzoek steenfabriek de Werklust Oldenzaalsestraat 104 en smuddeweg in Losser, kenmerk 202756-10/R01, 22-04-2013.
2014	Beschikking Wet bodembescherming	Wet bodembescherming beschikking, provincie Overijssel, kenmerk 2014/0334660, 01-12-2014.

2001 Verkennd bodemonderzoek steenfabriek

In 2001 heeft Geofox een verkennd bodemonderzoek uitgevoerd op het hele terrein van de steenfabriek (projectnummer B3680IMVImmw, 2 augustus 2001). De locatie is onderverdeeld in vijf deellocaties: puinlagen, (voormalige) tanks, droogloodsen, werkplaats/machines en bielzenopslag. Uit het veldonderzoek blijkt dat verspreid over het terrein zich veel puin en verbrandingsresten in de bovengrond bevinden. Uit het onderzoek blijkt dat in de droogloodsen koper boven de interventiewaarden is aangetoond, en PAK boven de tussenwaarde. In de bielzenopslag is PAK boven de interventiewaarde aangetoond. In het grondwater is onder de puinlagen PAK boven de tussenwaarde aangetoond, en bij de bielzenopslagplaats is PAK boven de interventiewaarde aangetoond.

Specifiek op de locatie van dit onderzoek uit 2023 zijn in 2001 de boringen 10, 23 en 25 uitgevoerd. Uit de boorbeschrijvingen blijkt dat er zich puin in de bovengrond bevindt, en uit de analyseresultaten van de monsters waarin monsters uit de genoemde boringen zich bevinden blijkt dat er licht verhoogde gehalten van PAK, minerale olie, koper en EOX aangetoond zijn. Er bevinden zich geen matige of sterke verontreinigingen op het terrein.

2001 Nader bodemonderzoek steenfabriek

In 2001 heeft Geofox een nader bodemonderzoek uitgevoerd om de verontreinigingen die aangetoond zijn in het verkennende bodemonderzoek af te perken en een risicobeoordeling uit te voeren (projectnummer B3681/RPIImmw, 24 september 2001). In het rapport worden drie conclusies getrokken: de omvang van de verontreiniging ter plaatse van de bielzenopslag is nog niet vastgesteld; de overige verontreinigingen betreffen geen geval van ernstige bodemverontreiniging; ongeacht ernst en urgentie van de verontreinigingen is een sanering noodzakelijk omdat de verontreinigingen onder de zorgplicht vallen (ontstaan na 1987).

2012 Historisch onderzoek

In 2012 heeft Envita een historisch vooronderzoek uitgevoerd voor een specifiek deel van het terrein van de steenfabriek aan de oostkant (kenmerk 202756-10/B04, 07-12-2012). De conclusies van het onderzoek zijn dat de verontreinigingen op het terrein uit de onderzoeken uit 2001 bekend zijn, en er is geen asbestonderzoek in het verleden uitgevoerd, maar het terrein is wel verdacht ten aanzien van asbest. Envita adviseert om een asbestonderzoek uit te voeren, het nader onderzoek naar PAK op de deellocatie van de bielzenopslag compleet te maken, een bodemonderzoek uit te voeren naar specifiek de locatie van de ringoven, en een actualisatie uit te voeren van het onderzoek naar grondwater omdat grondwater mobiel is en dus de rapporten uit 2001 verouderd zijn.

2013 Verkennd en nader bodemonderzoek asbest

In 2013 heeft Envita een verkennd en nader bodemonderzoek asbest uitgevoerd voor het terrein van de steenfabriek (kenmerk 202756-10/R02, 22-04-2013). Uit het veldonderzoek blijkt dat heterogeen over het terrein asbesthoudend materiaal is aangetroffen, waarbij op enkele locaties een grotere hoeveelheid aan asbesthoudend materiaal is aangetroffen. Uit het onderzoek blijkt dat er op een specifieke locatie een kleinschalige

stortplaats met asbesthoudend materiaal aanwezig is met gewogen gehalten van asbest van 2800 en 3800 mg/kg ds, deze verontreiniging is geschat op 75 m³. Op het overige terrein is lokaal wel asbest aangetoond, maar maximaal een gewogen gehalte van 60 mg/kg d.s.

Omdat er geen actuele risico's zijn wordt aanbevolen om op een natuurlijk moment te saneren.

De specifieke locatie van dit onderzoek uit 2023 viel in 2013 binnen deellocatie A, en sleuf S05 is op de locatie geplaatst. In sleuf S05 is veel puin aangetroffen, maar geen asbestverdacht materiaal. De grond van sleuf S05 is opgenomen in een mengmonster (AS-MMS-1) waarin geen asbest is aangetoond. Voor heel deellocatie A geldt dat op het maaiveld en in de bodem asbesthoudend materiaal is aangetroffen, maar het gehalte aan asbest overschrijdt niet de norm.

2013 Verkennd en nader bodemonderzoek

In 2013 heeft Envita een verkennend en nader bodemonderzoek uitgevoerd voor het terrein van de steenfabriek (kenmerk 202756-10/R01, 22-04-2013). Tijdens dit onderzoek zijn een aantal nieuwe verdachte deellocaties naar boven gekomen. In dit onderzoek zijn de volgende deellocaties op het terrein aan de Oldenzaalsestraat 104 onderzocht:

- een afperkend onderzoek naar de PAK-verontreiniging;
- verkennend onderzoek naar de ringoven en bielzenopslag;
- een actualisatie van het grondwater;
- een verkennend onderzoek naar de gedempte sloot;
- een verkennend onderzoek naar een voormalige olieopslag in trafogebouw;
- een verkennend en nader onderzoek naar een sterke verontreiniging met minerale olie.

Uit het onderzoek blijkt dat de verontreiniging met PAK geen geval van ernstige bodemverontreiniging betreft. De bovengrond ter plaatse van de ringoven blijkt licht tot matig, en plaatselijk sterk verontreinigd te zijn met nikkel. De ondergrond is niet verontreinigd. Ter plaatse van een voormalige tank (peilbuis A13) is een sterk verhoogde concentratie van minerale olie en BTEXN aangetoond; na afperking blijkt dit geen geval te zijn van ernstige bodemverontreiniging.

In dit onderzoek wordt tevens aangenomen dat het niet mogelijk is om de huidige verontreinigingen direct te herleiden tot specifieke bedrijfsactiviteiten. Daarom worden alle aangetoonde verontreinigingen als een historisch geval beschouwd.

Op de specifieke locatie van dit onderzoek uit 2023 is in 2013 geen boring of peilbuis geplaatst, dit komt omdat uit het verkennende onderzoek is gebleken dat hier geen matige of sterke verontreinigingen zijn aangetoond.

2014 Beschikking Wet bodembescherming

In 2014 heeft de provincie Overijssel de verontreiniging met asbest op het terrein van de steenfabriek beschikt (kenmerk 2014/0334660, 01-12-2014). De provincie stelt vast dat er sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging, dit betreft geen spoedeisend geval, de eigenaar of gebruiker moet bij het verplaatsen of verminderen van de verontreinigde grond een melding doen, en iedere wijziging van de gebruiksfunctie moet vergezeld zijn van een risico beoordeling en gemeld worden bij de provincie. Deze beschikking ligt op de percelen Losser, H, 3394 en 3395.

Deze beschikking is als bijlage 7 toegevoegd aan dit rapport.

Bodemkwaliteitskaart

In 2018 heeft Witteveen en Bos de Regionale bodemkwaliteitskaart Twente gepubliceerd (projectcode ES349-1, 23-03-2018). De onderzoekslocatie heeft op de bodemfunctieklassenkaart de bodemfunctie Landbouw/Natuur. Zowel de boven- als de ondergrond van de onderzoekslocatie heeft op zowel de ontgravingskaart als de toepassingskaart de bodemkwaliteitsklasse AW2000.

2.3 Regionale bodemopbouw en geohydrologie

In de onderstaande afbeelding is de regionale bodemopbouw van de omgeving van de onderzoekslocatie weergegeven. Als uitgangspunt voor de bodemsamenstelling en de geohydrologische situatie is boring B29C0040 van het Dinoloket (www.dinoloket.nl) gekozen. Deze boring is op circa 100 m ten westen van de locatie uitgevoerd.

Boormonsterprofiel

Afbeelding 2.1: Boorbeschrijving boring B29C0040 (bron: Dinoloket)

De regionale bodem bestaat ten opzichte van het maaiveld uit een laag zand tot 0,85 meter diepte, waaronder een laag leem ligt tot een diepte van 2,3 meter onder het maaiveld. Onder het leem ligt een pakket zand tot minimaal 16 meter diepte. De globale grondwaterstroming is waarschijnlijk naar het oosten, naar de beek De Dinkel gericht. Het maaiveld op de onderzoekslocatie ligt op circa +42 mNAP (Algemeen Hoogtebestand Nederland).

2.4 Hypothese en onderzoeksstrategie en onderzoeksopzet

Uit het historisch onderzoek blijkt dat op de specifieke locatie in eerdere bodemonderzoeken alleen achtergrondwaardeoverschrijdingen zijn aangetoond, en geen tussen- of interventiewaardeoverschrijdingen. Over het gehele terrein van de steenfabriek zijn wel sterke verontreinigingen aangetoond, en dus zal de locatie onderzocht worden met de strategie *Verdacht heterogeen verdeeld* (VED-HE) conform de NEN 5740 (strategie voor het uitvoeren van een verkennend bodemonderzoek).

De verdachte bodemlaag is de bovengrond, maar omdat ook niet uitgesloten is dat de ondergrond verontreinigd kan zijn wordt een extra monster genomen van de ondergrond. De verdachte parameters, op basis van de verontreinigingen die op het gehele terrein zijn ontdekt, zijn nikkel, koper, PAK en minerale olie. Omdat veel andere parameters licht verhoogd zijn aangetoond wordt gekozen om op het hele standaardpakket te analyseren.

In 2013 is een verkennend asbestonderzoek en een nader asbestonderzoek op het terrein is uitgevoerd, waarbij op de huidige onderzoekslocatie een sleuf is geplaatst. Omdat asbest geen mobiele parameter is, en er sinds 2013 geen wijzigingen op de op de locatie hebben plaatsgevonden wordt dit onderzoek als relevant en voldoende beschouwt.

Het aantal boringen per laag, het aantal peilbuizen en het aantal te analyseren grond- en grondwatermonsters is omschreven in NEN 5740 en is afhankelijk van de verdachtheid en de oppervlakte van de locatie. De onderstaande tabel geeft de gehanteerde aantallen weer conform de onderzoeksopzet.

Gepland aantal boringen, peilbuizen en analyses in de onderzoeksopzet

Locatie	Onderzoekshypothese	Aantal boringen	Analyses ¹
Bouwvlak toekomstige brouwerij (250 m ²)	VED-HE	3 boringen tot 0,5 m-mv 1 boring tot 2,0 m-mv 1 peilbuis	2x STAP (laag 0-0,5 m-mv) 1x STAP (laag 0,5-2,0 m-mv) 1x STAP grondwater

¹ *Standaardpakketten*

grond: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink), polychloorbifenylen (PCB som 7), polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK 10 VROM), minerale olie (GC)

grondwater: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink), vluchtige aromaten, (benzeen, toluen, ethylbenzeen, xylenen, styreen en naftaleen), vluchtige gehalogeneerde koolwaterstoffen (17 stuks), minerale olie (GC)

De bij de boringen opgeboorde grond is in trajecten van maximaal 50 cm bemonsterd, of anders afhankelijk van de veldwaarnemingen.

3 Veldonderzoek

3.1 Verrichte werkzaamheden

De werkzaamheden zijn uitgevoerd volgens de onderzoeksopzet. Vanwege het puin in de bovengrond zijn veel boringen vroegtijdig gestaakt en herplaatst. Een boring die een peilbuis moest worden is als halve meter boring extra opgenomen in de boorstaten.

Tijdens het boorwerk zijn twee kleine scherven asbestverdacht materiaal (vlakke plaat) aangetroffen van 17 gram. Aangezien de hoeveelheid zo gering is (17 gram AVM, gemiddeld 10-15% asbest in vlakke plaat is heel ruim onder de norm van 100 mg/kg d.s.), in 2013 nog een sleuf op de locatie geplaatst en onderzocht is, en op basis van het verkennend en nader asbestonderzoek uit 2013 kon verwacht worden dat onder de norm asbest werd aangetroffen, is er niet opgeschaald naar een asbestonderzoek conform de NEN 5707.

De locaties van de monsterpunten zijn weergegeven in bijlage 2. Het veldwerk is op 04-01-2023 uitgevoerd door dhr. C. Bosgraaf, werkzaam bij Greenhouse Advies bv. Het grondwater is bemonsterd op 11-01-2023 door dhr. A. Noppers, eveneens werkzaam bij Greenhouse Advies bv.

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd conform de Beoordelingsrichtlijnen 'Veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek' (BRL SIKB 2000) en de daarbij behorende protocollen 2001 en 2002.

Tijdens uitvoering van de boringen is de opgeboorde grond zintuiglijk beoordeeld op de aanwezigheid van verontreinigingen en is het opgeboorde materiaal gekarakteriseerd en vastgelegd in boorbeschrijvingen. Bij het zintuiglijk beoordelen wordt door middel van geur en aanblik van de opgeboorde grond een eerste indruk verkregen. Door middel van de 'olie-op-water'-proef is een indicatie verkregen omtrent de aanwezigheid van olie-achtige verontreinigingen.

3.2 Bodemopbouw

De profielbeschrijvingen van de verrichte boringen met de bijbehorende veldwaarnemingen zijn opgenomen als bijlage 3. Uit de profielbeschrijvingen blijkt dat de bodem tot circa 1,0 meter diepte bestaat uit humeus zand met veel puin. Onder deze laag bevindt zich een leemlaag tot een diepte van circa 2,8 meter onder het maai-veld.

Tijdens de monsterneming is de grondwaterstand aangetroffen op een diepte van 1,1 m-mv.

3.3 Zintuiglijke waarnemingen

In het veld is de opgeboorde grond zintuiglijk beoordeeld, waarbij geen actieve geurwaarnemingen zijn gedaan. Aansluitend is de grond beschreven en bemonsterd, en zijn de te analyseren (meng)monsters geselecteerd. De profielbeschrijvingen van de verrichte boringen met de bijbehorende veldwaarnemingen zijn opgenomen in bijlage 3. In onderstaande tabel zijn de zintuiglijke waarnemingen van bodemvreemde stoffen beschreven.

Zintuiglijke waarnemingen van bodemvreemde stoffen

Boring	Traject (m-mv)	Zintuiglijke waarneming
B02	0,07 - 0,50	Sterk baksteenhoudend
B02	0,50 - 0,60	Matig baksteenhoudend
B02	0,60 - 1,10	Sporen baksteen
B01	0,00 - 0,50	Sporen baksteen
B01	0,50 - 0,90	Sporen baksteen, sporen beton
B03	0,00 - 0,50	Sporen beton, sterk baksteenhoudend
B04	0,00 - 0,50	Uiterst baksteenhoudend, sporen beton
B05	0,00 - 0,50	Sporen beton, sterk baksteenhoudend, sporen AVM
B06	0,00 - 0,50	Uiterst baksteenhoudend, sporen beton

3.4 Veldmetingen grondwater

Tijdens de bemonstering van het grondwater zijn in het veld metingen verricht; deze zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Veldmetingen tijdens bemonstering van het grondwater

Peilbuis (filterstelling)	Datum plaatsing	Datum bemonstering	Grondwater- stand (m-mv)	Zuur- graad pH	Geleidbaar- heid (µS/cm)	Troebelheid (NTU)
B01 (3,08 - 4,08)	04-01-2022	11-01-2022	1,10	7,3	1308	150

De troebelheid van het grondwatermonster is hoger dan 10 NTU, wat komt omdat het grondwater uit een leemlaag (silt) komt. Een hoge troebelheid kan invloed hebben op de analyseresultaten. De zuurgraad (pH) en het elektrische-geleidingsvermogen (EGV) wijken niet af van de waarde die in een natuurlijke situatie verwacht wordt.

De locaties van de boringen en de peilbuis zijn weergegeven op de overzichtstekening die is opgenomen als bijlage 2.

3.5 Waarnemingen in het kader van voorkomen van asbest

Tijdens het veldonderzoek is de opgeboorde grond visueel beoordeeld op de aanwezigheid van asbestverdacht materiaal. In de opgeboorde grond zijn bij boorpunt B05 twee scherven asbestverdacht materiaal waargenomen (17 gram, vlakke plaat).

Opgemerkt wordt dat er geen verkennd asbestonderzoek conform NEN 5707 (Monsterneming en analyse van asbest in bodem) heeft plaatsgevonden (zie paragraaf 3.1).

4 Chemisch onderzoek

4.1 Samenstelling monsters en toegepaste analyses

Op aanwijzing van Greenhouse Advies zijn door Eurofins Analytico grondmengmonsters samengesteld. De mengmonsters zijn zo samengesteld dat na uitvoering van de analyses een representatief beeld ontstaat van de milieuhygiënische kwaliteit van de boven en ondergrond en grondwater. In onderstaande is de samenstelling van de geanalyseerde (meng)monsters weergegeven.

Samenstelling van geanalyseerde (meng)monsters

Monster	Motivatie	Samenstelling	Traject (m-mv)	Analyse ¹
Grond				
BG	Bovengrond	B02 (0,07 - 0,50), B03 (0,00 - 0,50), B04 (0,00 - 0,50) B05 (0,00 - 0,50)	0,00-0,50	STAP grond
OG	Ondergrond	B01 (1,10 - 1,60), B01 (1,60 - 2,00), B02 (1,10 - 1,60) B02 (1,60 - 2,00)	1,10-2,00	STAP grond
Grondwater				
B01-1-1	Grondwater	B01 (3,08 - 4,08)	3,08 - 4,08	STAP grondwater

¹ Standaardpakketten:

grond: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink), polychloorbifenylen (PCB som 7), polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK 10 VROM), minerale olie (GC)

grondwater: zware metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink), vluchtige aromaten, (benzeen, toluen, ethylbenzeen, xylenen, styreen en naftaleen), vluchtige gehalogeneerde koolwaterstoffen (17 stuks), minerale olie (GC).

4.2 Analyseresultaten, toetsing en interpretatie

De analysecertificaten van de onderzochte monsters zijn weergegeven in bijlage 4. De toetsingskaders voor de Wet bodembescherming (Wbb), het Besluit bodemkwaliteit (Bbk), asbest in bodem, waterbodem en het handelingskader voor PFAS zijn opgenomen in bijlage 5. De resultaten van de toetsing zijn opgenomen in bijlage 6.

Resultaten en toetsing

In onderstaande tabel wordt per analysemonster het eindoordeel met betrekking tot de Wet bodembescherming (Wbb) en het besluit bodemkwaliteit (Bbk) weergegeven.

Eindoordeel Wbb en Bbk na toetsing van de analyseresultaten

Monster	Traject (m-mv)	Motivatie	Toetsing Wbb		Toetsing Bbk Beoordeling
			Beoordeling	Kritieke parameter	
Grond					
BG	0,00-0,50	Bovengrond	+	Lood, minerale olie, PCB, PAK	Industrie
OG	1,10-2,00	Ondergrond	-	-	Achtergrondwaarde
Grondwater					
B01	3.08 - 4.08	Grondwater	+	Zink	N.v.t.

- < Achtergrond/streefwaarde (niet verontreinigd)

+ > Achtergrond/streefwaarde (licht verontreinigd)

++ > Tussenwaarde (matig verontreinigd)

+++ > Interventiewaarde (sterk verontreinigd)

Bespreking en interpretatie resultaten

Grond

Uit de toetsing van de analyseresultaten aan de Wbb blijkt dat in de bovengrond licht verhoogde gehalten van de parameters lood, minerale olie, PCB en PAK zijn aangetoond ten opzichte van de achtergrondwaarden. In de ondergrond zijn geen van de geanalyseerde parameters verhoogd aangetoond.

Uit de toetsing van de analyseresultaten aan het Bbk blijkt dat de bovengrond in de bodemkwaliteitsklasse *Industrie* valt, en de ondergrond in de klasse *Achtergrondwaarde*. Dit betreft een indicatieve toetsing.

Grondwater

Uit de toetsing van de analyseresultaten van het grondwater aan de Wbb blijkt dat de concentratie van zink licht verhoogd is aangetoond ten opzichte van de streefwaarde.

5 Conclusies en aanbevelingen

In opdracht van BOEi is door Greenhouse Advies bv een verkennd bodemonderzoek conform NEN 5740 (strategie voor het uitvoeren van een verkennd bodemonderzoek) uitgevoerd ter plaatse van de Oldenzaalsestraat 104 in Losser. De locatie is kadastraal bekend als gemeente Losser, sectie H, perceelnummer 3395 (gedeeltelijk). De onderzoekslocatie heeft een oppervlakte van circa 250 m².

De aanleiding voor het bodemonderzoek is de voorgenomen aanvraag Omgevingsvergunning (bouw) in verband met het ontwikkelen van een brouwerij op de locatie.

Het doel van het bodemonderzoek is het vaststellen van de milieuhygiënische bodemkwaliteit van de locatie, zodat bij het beoordelen van de Omgevingsvergunning en de werkzaamheden rekening gehouden kan worden met eventueel aanwezige bodemverontreinigingen. Tevens wordt indicatief de bodemkwaliteitsklasse vastgesteld.

5.1 Conclusie

De onderzoekslocatie voor de nieuwbouw van een brouwerij maakt deel uit van het grotere terrein van de gehele steenfabriek.

Vooronderzoek nieuwbouw locatie

Het terreindeel waarop de nieuwbouw is gepland is onderdeel van een voormalige steenfabriek. Op dit terreindeel heeft in het verleden een ander gebouw van de steenfabriek gestaan. Er zijn diverse bodemonderzoeken op dit deel uitgevoerd, uit de specifieke monsters die op dit deel zijn genomen en geanalyseerd (2001 en 2013) blijkt dat er licht verhoogde gehalten van PAK, minerale olie, koper en EOX aangetoond zijn. Er bevinden zich geen matige of sterke verontreinigingen op het terrein, en er is geen asbest aangetoond.

Vooronderzoek overige deel terrein Oldenzaalsestraat 104

Op basis van de resultaten van het historisch onderzoek wordt geconcludeerd dat ter plaatse van het overige terrein op het perceel Oldenzaalsestraat 104:

- Plaatselijk een matige grondwaterverontreiniging met PAK aanwezig is.
- Plaatselijk een sterke grondwaterverontreiniging met minerale olie aanwezig is.
- Plaatselijk een sterke bodemverontreiniging met koper aanwezig is.
- Plaatselijk een sterke verontreiniging met nikkel aanwezig is.
- Plaatselijk een sterke verontreiniging met asbest aanwezig is.

Al deze verontreinigingen betreffen geen geval van ernstige bodemverontreiniging, op de verontreiniging met asbest na. De verontreiniging met asbest ligt op circa 80 meter afstand achter bebouwing, het betreft enkel hechtgebonden asbest en in de fijne fractie van de bodem is geen asbest aangetoond. Zolang de bestemming van de locatie niet veranderd, en er niet wordt gegraven zijn er geen risico's aan de verontreiniging verbonden, en dus heeft de sanering geen spoed. De beschikking is in bijlage 7 toegevoegd.

Veldonderzoek

Uit de profielbeschrijvingen blijkt dat de bodem tot circa 1,0 meter diepte bestaat uit humeus zand met veel puin. Onder deze laag bevindt zich een leemlaag tot een diepte van circa 2,8 meter onder het maaiveld. Tijdens de monsterneming is de grondwaterstand aangetroffen op een diepte van 1,1 m-mv.

Tijdens het boorwerk zijn twee kleine scherven asbestverdacht materiaal (vlakke plaat) aangetroffen van 17 gram. Aangezien de hoeveelheid zo gering is (17 gram AVM, gemiddeld 10-15% asbest in vlakke plaat is heel ruim onder de norm van 100 mg/kg d.s.), in 2013 nog een sleuf op de locatie geplaatst en onderzocht is, en op basis van het verkennd en nader asbestonderzoek uit 2013 kon verwacht worden dat onder de norm asbest werd aangetroffen, is er niet opgeschaald naar een asbestonderzoek conform de NEN 5707.

Chemisch onderzoek

Uit de analyseresultaten kan het volgende worden geconcludeerd:

- Uit de toetsing van de analyseresultaten aan de Wbb blijkt dat in de bovengrond licht verhoogde gehalten van de parameters lood, minerale olie, PCB en PAK zijn aangetoond ten opzichte van de achtergrondwaarden. In de ondergrond zijn geen van de geanalyseerde parameters verhoogd aangetoond.
- Uit de toetsing van de analyseresultaten van het grondwater aan de Wbb blijkt dat de concentratie van zink licht verhoogd is aangetoond ten opzichte van de streefwaarde.

5.2 Advies

Naar aanleiding van de analyseresultaten is een nader onderzoek niet noodzakelijk. Het terrein is op basis van de milieuhygiënische kwaliteit geschikt voor het voorgenomen gebruik.

Uit het verkennend en nader asbestonderzoek uit 2013 blijkt dat op het terrein heterogeen verdeeld stukjes asbesthoudend materiaal aangetroffen kunnen worden, in de fijne fractie is geen asbest aangetoond. Dit betekent dat tijdens werkzaamheden op de locatie dus stukjes hechtgebonden asbesthoudend materiaal kunnen worden aangetroffen, maar dat dit beneden de norm is. Indien alsnog veel asbestverdacht materiaal aangetroffen wordt dient alsnog een milieuadviesbureau te worden ingeschakeld.

Conform de beschikking (bijlage 7) dient een functieverandering van de locatie gemeld te worden bij de provincie. Tevens dient een nieuwe risicobeoordeling uitgevoerd te worden met betrekking tot de asbestverontreiniging op het terrein van de steenfabriek. Aangezien de verontreiniging op afstand ligt en bij de ontwikkeling geen contact is met de verontreiniging is het aanleveren van dit bodemonderzoek en het verkennend en nader asbestonderzoek uit 2013 hoogstwaarschijnlijk voldoende.

5.3 Algemene opmerkingen

Ten behoeve van de verwerking van vrijkomende grond buiten de onderzoekslocatie wordt verwezen naar de uitgangspunten van het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk).

De conclusies hebben uitsluitend betrekking op de geselecteerde deellocaties en de geanalyseerde componenten.

Gezien het verkennende karakter van dit onderzoek is het, ondanks de zorgvuldigheid waarmee het is uitgevoerd, altijd mogelijk dat eventueel lokaal voorkomende verontreinigingen niet zijn ontdekt.

Bijlage 1: Kaart regionale ligging onderzoekslocatie

Bron: PDOK Viewer, BRT Achtergrondkaart

Bijlage 2: Overzichtstekening veldwerkzaamheden

N

B01

B03

B02

B04

B05

B06

0 2,5 5 10 15 20 Meter

Bron: Esri Nederland, Community Map Contributors

Legenda

Projectgebied Bodem

Verkennend bodemonderzoek

Perceel

Terrein

Pand

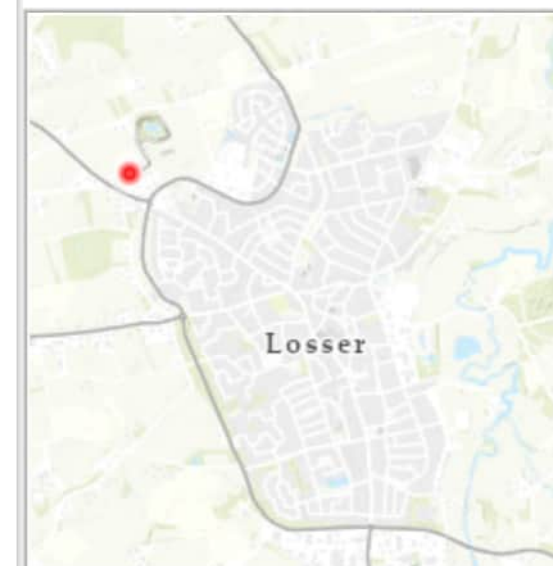
Pand in gebruik

Diepte

boring tot 200cm-mv

peilbuis

boring tot 50cm-mv

Oldenzaalsestraat 104 Losser Verkennend bodemonderzoek

Kenmerk: P05039

Datum: 10-1-2023

Schaal: 1:100

Coörd.: RD New

Formaat: A3

Steller: Wybe Spieard

Opdrachtgever: SOM

Paraaf:

ONDERDEEL VAN
DAGNL
DE ADVIESGROEP NEDERLAND

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen en veldwaarnemingen

Legenda (conform NEN 5104)

grind

zand

veen

peilbuis

klei

leem

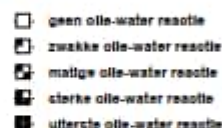
overige toevoegingen

geur

olie

p.i.d.-waarde

monsters

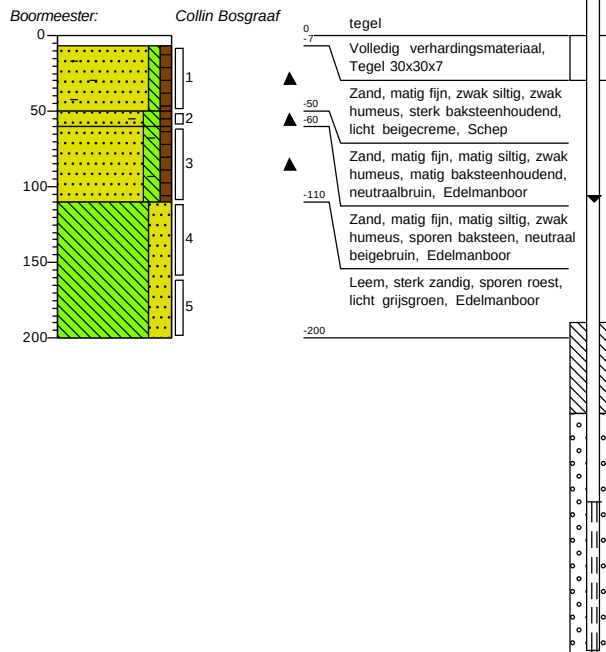
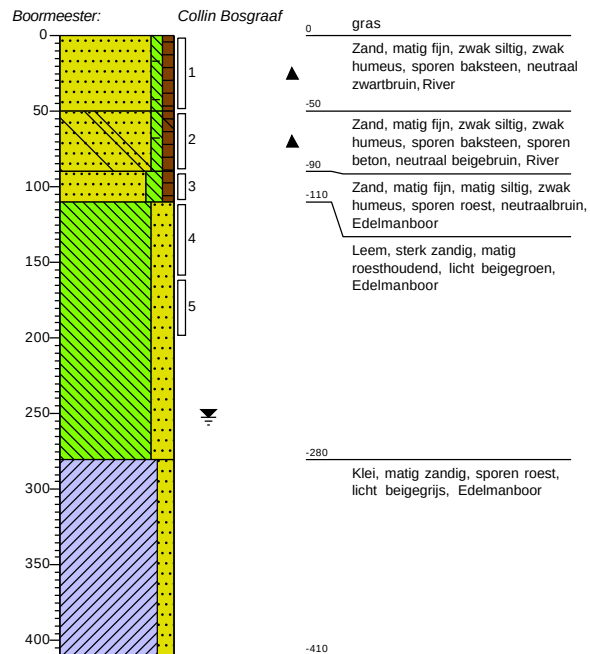

overig

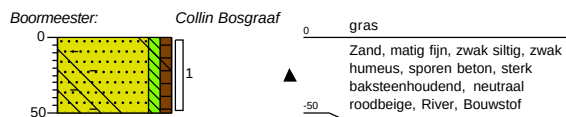

Boring: B02

Datum: 4-1-2023

Boring: B01 Datum: 4-1-2023
GWS: 252**Boring: B03**

Datum: 4-1-2023

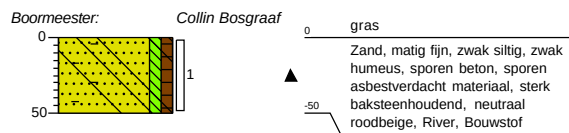
Boring: B04

Datum: 4-1-2023

Boring: B05

Datum: 4-1-2023

Boring: B06

Datum: 4-1-2023

Bijlage 4: Analysecertificaten

Greenhouse Advies
T.a.v. Hans Verboom
Huismanstraat 6
6851 GT HUISSEN

Analysecertificaat

Datum: 09-Jan-2023

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2023001034/1
Uw project/verslagnummer	P05039
Uw projectnaam	Smuddeweg 3 in Losser
Uw ordernummer	
Uw datum aanlevering monster(s)	04-Jan-2023

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:

Datum:

Naam:

Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer P05039
 Uw projectnaam Smuddeweg 3 in Losser
 Uw ordernummer
 Uw monsternemer

Certificaatnummer/Versie 2023001034/1
 Startdatum analyse 05-Jan-2023
 Datum einde analyse 09-Jan-2023
 Rapportagedatum 09-Jan-2023/13:53
 Bijlage A, B, C
 Pagina 1/2

Analyse	Eenheid	1	2
Voorbehandeling			
Cryogeen malen		Uitgevoerd	Uitgevoerd
Bodemkundige analyses			
S Droge stof	% (m/m)	86.1	84.2
S Organische stof	% (m/m) ds	1.5	0.9
Gloeirest	% (m/m) ds	98	99
S Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	3.1	7.8
Metalen			
S Barium (Ba)	mg/kg ds	49	23
S Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0.20	<0.20
S Kobalt (Co)	mg/kg ds	3.1	4.4
S Koper (Cu)	mg/kg ds	9.0	<5.0
S Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0.050	<0.050
S Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5	<1.5
S Nikkel (Ni)	mg/kg ds	8.1	8.9
S Lood (Pb)	mg/kg ds	43	<10
S Zink (Zn)	mg/kg ds	46	<20
Minerale olie			
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0	<3.0
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0	<5.0
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	19	<5.0
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	44	<11
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	27	<5.0
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	18	<6.0
S Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	110	<35
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.	
Polychloorbifenylen, PCB			
S PCB 28	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010
S PCB 52	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010
S PCB 101	mg/kg ds	0.0012	<0.0010

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	BG B02 (7-50) B03 (0-50) B04 (0-50) B05 (0-50)	Grond (AS3000)	13314435
2	OG B01 (110-160) B01 (160-200) B02 (110-160) B02 (160-200)	Grond (AS3000)	13314436

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46 Venecoweg 5
 NL-3771NB Barneveld B-9810 Nazareth
 +31 (0)34 242 63 00 +32 (0)9 222 77 59
 Info-env@eurofins.nl belgie-env@eurofins.be
 www.eurofins.nl www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
 IBAN: NL71BNPA0227924525
 BIC: BNPANL2A
 KvK/CoC: 09088623
 BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
 R: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
 S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
 V: VLAREL erkende verrichting
 W: Waals Gewest erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
 Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
 RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer P05039
 Uw projectnaam Smuddeweg 3 in Losser
 Uw ordernummer
 Uw monsternemer

Certificaatnummer/Versie 2023001034/1
 Startdatum analyse 05-Jan-2023
 Datum einde analyse 09-Jan-2023
 Rapportagedatum 09-Jan-2023/13:53
 Bijlage A, B, C
 Pagina 2/2

Analyse	Eenheid	1	2
S PCB 118	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010
S PCB 138	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010
S PCB 153	mg/kg ds	0.0027 ²⁾	<0.0010
S PCB 180	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010
S PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.0074	0.0049 ¹⁾
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK			
S Naftaleen	mg/kg ds	0.063	<0.050
S Fenanthreen	mg/kg ds	3.6	<0.050
S Anthraceen	mg/kg ds	0.85	<0.050
S Fluorantheen	mg/kg ds	4.1	<0.050
S Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	2.2	<0.050
S Chryseen	mg/kg ds	1.6	<0.050
S Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0.85	<0.050
S Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	1.7	<0.050
S Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0.77	<0.050
S Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	1.1	<0.050
S PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	17	0.35 ¹⁾

Nr.	Uw monsteromschrijving	Opgegeven monstermatrix	Monster nr.
1	BG B02 (7-50) B03 (0-50) B04 (0-50) B05 (0-50)	Grond (AS3000)	13314435
2	OG B01 (110-160) B01 (160-200) B02 (110-160) B02 (160-200)	Grond (AS3000)	13314436

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46 Venecoweg 5
 NL-3771NB Barneveld B-9810 Nazareth
 +31 (0)34 242 63 00 +32 (0)9 222 77 59
 Info-env@eurofins.nl belgie-env@eurofins.be
 www.eurofins.nl www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
 IBAN: NL71BNPA0227924525
 BIC: BNPANL2A
 KvK/CoC: 09088623
 BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
 R: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
 S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
 V: VLAREL erkende verrichting
 W: Waals Gewest erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
 Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV
 en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving),
 het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD)
 en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Akkoord
 Pr. coörd.

Bijlage (A) met de opgegeven deelmonsterinformatie behorende bij het analysecertificaat. 2023001034/1

Pagina 1/1

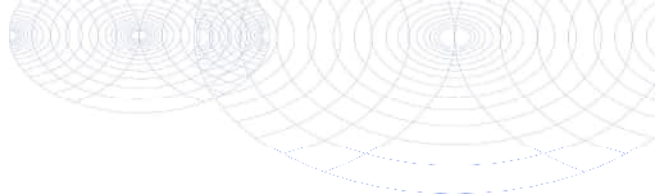
Monster nr.	Uw monsteromschrijving				
Barcode	Boornr	Van	Tot	Uw datum monstername	Monsteromsch./Monstername ID
13314435	BG B02 (7-50) B03 (0-50) B04 (0-50) B05 (0-50)				
0539761112	B02	7	50	04-Jan-2023	1
0539761140	B03	0	50	04-Jan-2023	1
0539749552	B04	0	50	04-Jan-2023	1
0539749990	B05	0	50	04-Jan-2023	1
13314436	OG B01 (110-160) B01 (160-200) B02 (110-160) B02 (160-200)				
0539761118	B02	110	160	04-Jan-2023	4
0539761161	B02	160	200	04-Jan-2023	5
0539761165	B01	110	160	04-Jan-2023	4
0539761138	B01	160	200	04-Jan-2023	5

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46 Venecoweg 5
 NL-3771NB Barneveld B-9810 Nazareth
 +31 (0)34 242 63 00 +32 (0)9 222 77 59
 Info-env@eurofins.nl belgie-env@eurofins.be
 www.eurofins.nl www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
 IBAN: NL71BNPA0227924525
 BIC: BNPNL2A
 KvK/CoC: 09088623
 BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2023001034/1

Pagina 1/1

Opmerking 1)

De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van $0,7 \star RG$

Opmerking 2)

PCB 153 kan positief beïnvloed worden door PCB 132.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46 Venecoweg 5
NL-3771NB Barneveld B-9810 Nazareth
+31 (0)34 242 63 00 +32 (0)9 222 77 59
Info-env@eurofins.nl belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.nl www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2023001034/1

Pagina 1/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Voorbehandeling			
Cryogeen malen	W0106	Voorbehandeling	AS3000
Bodemkundige analyses			
Droge Stof	W0104	Gravimetrie	pb 3010-2 en NEN-EN 15934
Organische stof (gloeiverlies)	W0109	Gravimetrie	pb 3010-3 en NEN 5754
Korrelgrootte < 2 µm (lutum)	W0171	Sedimentatie	pb 3010-4 en NEN 5753
Metalen			
Barium (Ba)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Kobalt (Co)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0423	ICP-MS	pb 3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2
Minerale olie			
Minerale Olie (C10-C40)	W0202	GC-FID	pb 3010-7 en NEN-EN-ISO 16703
Chromatogram M0 (GC)	W0202	GC-FID	NEN-EN-ISO 16703
Polychloorbifenylen, PCB			
PCB (7)	W0271	GC-MS	pb 3010-8 en NEN 6980
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK			
PAK (10) (VR0M)	W0271	GC-MS	pb. 3010-6 en NEN-ISO 18287
PAK som AS3000/AP04	W0271	GC-MS	pb. 3010-6 en NEN-ISO 18287

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie april 2022.

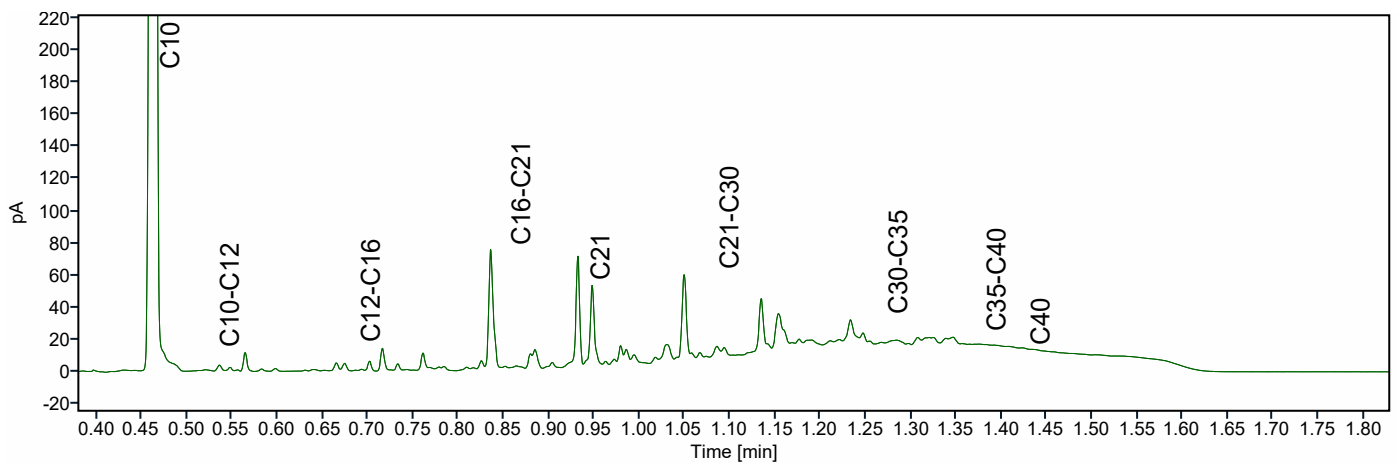
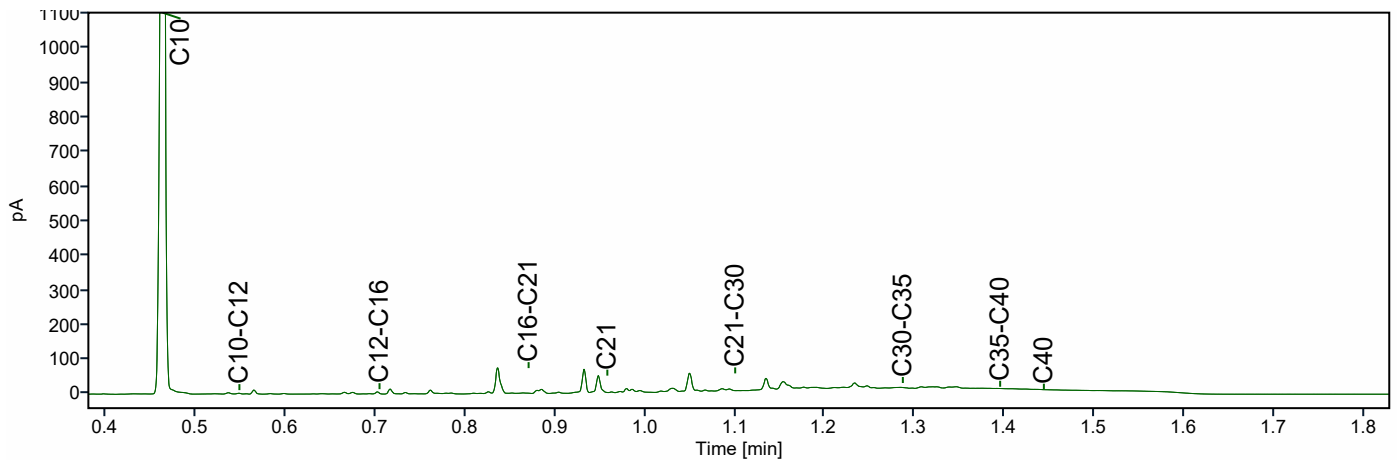
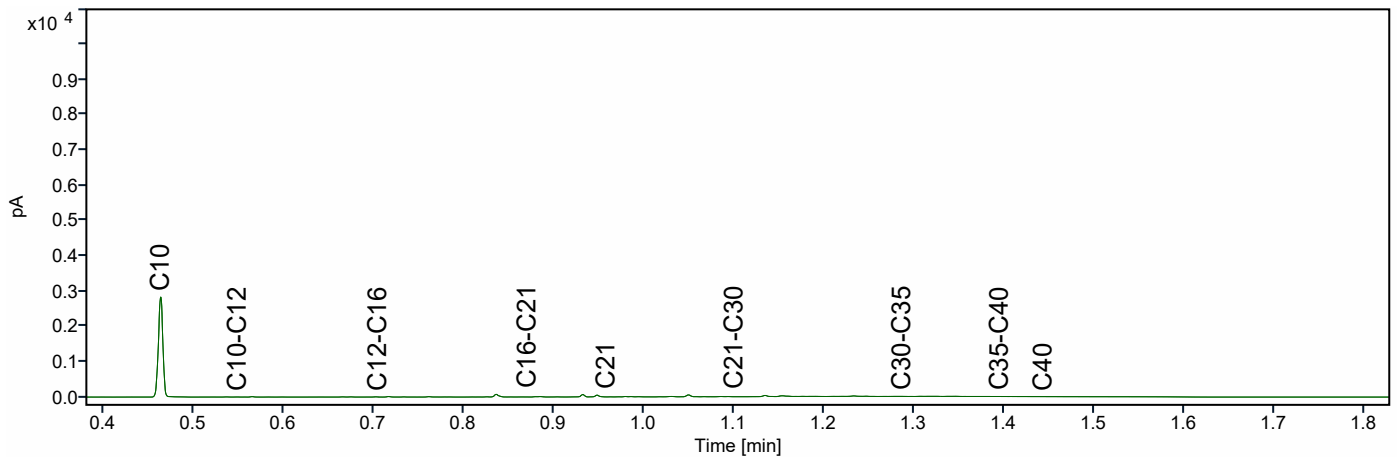
Chromatogram TPH/ Mineral Oil

Sample ID.: 13314435

Certificate no.: 2023001034

Sample description.: BG B02 (7-50) B03 (0-50) B04 (0-50) B05 (0-50)

V

Greenhouse Advies
T.a.v. Hans Verboom
Huismanstraat 6
6851 GT HUISSEN

Analyscertificaat

Datum: 12-Jan-2023

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2023003596/1
Uw project/verslagnummer	P05039
Uw projectnaam	Smuddeweg 3 in Losser
Uw ordernummer	
Uw datum aanlevering monster(s)	11-Jan-2023

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:

Datum:

Naam:

Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analyscertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46
NL-3771NB Barneveld
+31 (0)34 242 63 00
Info-env@eurofins.nl
www.eurofins.nl

Venecoweg 5
B-9810 Nazareth
+32 (0)9 222 77 59
belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer P05039
 Uw projectnaam Smuddeweg 3 in Losser
 Uw ordernummer
 Uw monsternemer Andre Noppers

Certificaatnummer/Versie 2023003596/1
 Startdatum analyse 11-Jan-2023
 Datum einde analyse 12-Jan-2023
 Rapportagedatum 12-Jan-2023/11:54
 Bijlage A, B, C
 Pagina 1/2

Analyse	Eenheid	1
Metalen		
S Barium (Ba)	µg/L	39
S Cadmium (Cd)	µg/L	<0.20
S Kobalt (Co)	µg/L	<2.0
S Koper (Cu)	µg/L	2.9
S Kwik (Hg)	µg/L	<0.050
S Molybdeen (Mo)	µg/L	4.5
S Nikkel (Ni)	µg/L	<3.0
S Lood (Pb)	µg/L	<2.0
S Zink (Zn)	µg/L	78
Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen		
S Benzeen	µg/L	<0.20
S Toluene	µg/L	<0.20
S Ethylbenzeen	µg/L	<0.20
S o-Xyleen	µg/L	<0.10
S m,p-Xyleen	µg/L	<0.20
S Xylenen (som) factor 0,7	µg/L	0.21 ¹⁾
BTEX (som)	µg/L	<0.90
S Naftaleen	µg/L	<0.020
S Styreen	µg/L	<0.20
Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen		
S Dichloormethaan	µg/L	<0.20
S Trichloormethaan	µg/L	<0.20
S Tetrachloormethaan	µg/L	<0.10
S Trichlooretheen	µg/L	<0.20
S Tetrachlooretheen	µg/L	<0.10
S 1,1-Dichloorethaan	µg/L	<0.20
S 1,2-Dichloorethaan	µg/L	<0.20
S 1,1,1-Trichloorethaan	µg/L	<0.10
S 1,1,2-Trichloorethaan	µg/L	<0.10
S cis 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0.10

Nr. Uw monsteromschrijving
 1 B01-1-1 B01 (308-408)

Opgegeven monstermatrix Monster nr.
 Water (AS3000) 13323315

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46 Venecoweg 5
 NL-3771NB Barneveld B-9810 Nazareth
 +31 (0)34 242 63 00 +32 (0)9 222 77 59
 Info-env@eurofins.nl belgie-env@eurofins.be
 www.eurofins.nl www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
 IBAN: NL71BNPA0227924525
 BIC: BNPA NL2A
 KvK/CoC: 09088623
 BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
 R: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
 S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
 V: VLAREL erkende verrichting
 W: Waals Gewest erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
 Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV
 en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving),
 het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD)
 en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
 RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer P05039
 Uw projectnaam Smuddeweg 3 in Losser
 Uw ordernummer
 Uw monsternemer Andre Noppers

Certificaatnummer/Versie 2023003596/1
 Startdatum analyse 11-Jan-2023
 Datum einde analyse 12-Jan-2023
 Rapportagedatum 12-Jan-2023/11:54
 Bijlage A, B, C
 Pagina 2/2

Analyse	Eenheid	1
S trans 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0.10
CKW (som)	µg/L	<1.6
S Tribroommethaan	µg/L	<0.20
S Vinylchloride	µg/L	<0.10
S 1,1-Dichlooretheen	µg/L	<0.10
S 1,2-Dichloorethenen (Som) factor 0,7	µg/L	0.14 ¹⁾
S 1,1-Dichloorpropan	µg/L	<0.20
S 1,2-Dichloorpropan	µg/L	<0.20
S 1,3-Dichloorpropan	µg/L	<0.20
S Dichloorpropanen som factor 0.7	µg/L	0.42
Minerale olie		
Minerale olie (C10-C12)	µg/L	<10
Minerale olie (C12-C16)	µg/L	<10
Minerale olie (C16-C21)	µg/L	<10
Minerale olie (C21-C30)	µg/L	<15
Minerale olie (C30-C35)	µg/L	<10
Minerale olie (C35-C40)	µg/L	<10
S Minerale olie totaal (C10-C40)	µg/L	<50

Nr. Uw monsteromschrijving
 1 B01-1-1 B01 (308-408)

Opgegeven monstermatrix
 Water (AS3000)
 Monster nr.
 13323315

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46 Venecoweg 5
 NL-3771NB Barneveld B-9810 Nazareth
 +31 (0)34 242 63 00 +32 (0)9 222 77 59
 Info-env@eurofins.nl belgie-env@eurofins.be
 www.eurofins.nl www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
 IBAN: NL71BNPA0227924525
 BIC: BNPANL2A
 KvK/CoC: 09088623
 BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
 R: AP04 erkende en geaccrediteerde verrichting
 S: AS SIKB erkende en geaccrediteerde verrichting
 V: VLAREL erkende verrichting
 W: Waals Gewest erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
 Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV
 en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving),
 het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD)
 en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (A) met de opgegeven deelmonsterinformatie behorende bij het analysecertificaat. 2023003596/1

Pagina 1/1

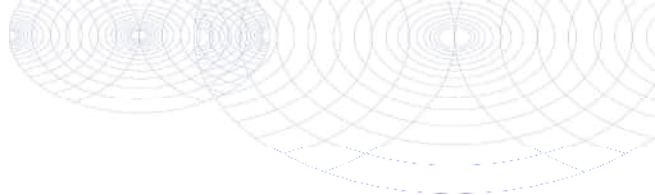
Monster nr.	Uw monsteromschrijving				
Barcode	Boornr	Van	Tot	Uw datum monstername	Monsteromsch./Monstername ID
13323315	B01-1-1 B01 (308-408)				
0801074467	B01	308	408	11-Jan-2023	1
0680655496	B01	308	408	11-Jan-2023	2
0680630490	B01	308	408	11-Jan-2023	3

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 42-46 Venecoweg 5
 NL-3771NB Barneveld B-9810 Nazareth
 +31 (0)34 242 63 00 +32 (0)9 222 77 59
 Info-env@eurofins.nl belgie-env@eurofins.be
 www.eurofins.nl www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
 IBAN: NL71BNPA0227924525
 BIC: BNPANL2A
 KvK/CoC: 09088623
 BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2023003596/1

Pagina 1/1

Opmerking 1)De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van $0,7 \star RG$ **Eurofins Analytico B.V.**

Gildeweg 42-46 Venecoweg 5
NL-3771NB Barneveld B-9810 Nazareth
+31 (0)34 242 63 00 +32 (0)9 222 77 59
Info-env@eurofins.nl belgie-env@eurofins.be
www.eurofins.nl www.eurofins.be

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A
KvK/CoC: 09088623
BTW/VAT: NL 8043.14.883.B01

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2015 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. Omgeving), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2023003596/1

Pagina 1/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Metalen			
Barium (Ba)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Kobalt (Co)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0421	ICP-MS	pb 3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen			
Aromaten (BTEXN)	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Xylenen som AS3000	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Styreen	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen			
VOCl (11)	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Tribroommethaan (Bromoform)	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Vinylchloride	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
1,1-Dichlooretheen	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
DiClEtheen som AS3000	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
1,1-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
1,2-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
1,3-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
DiChlprop. som AS3000	W0254	HS-GC-MS	pb 3130-1
Minerale olie			
Minerale olie (C10-C40)	W0215	GC-FID	pb 3110-5

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie april 2022.

Bijlage 5: Toetsingskaders

De analyseresultaten voor de grond en het grondwater zijn getoetst aan de normering zoals opgenomen in de vigerende Circulaire bodemsanering en de Regeling bodemkwaliteit. De toetsingswaarden voor de grond zijn per bodemtype berekend op basis van de gemeten lutum- en organische stofpercentages.

De toetsing van de analyseresultaten vindt plaats conform de, door het Rijk beschikbaar gestelde Bodem Toets- en Validatieservice (BoToVa).

Wet bodembescherming

De in deze tabel genoemde toetsingswaarden hebben de volgende betekenis:

achtergrond-/streefwaarde ¹	=	Referentiewaarde
tussenwaarde ²	=	referentiewaarde voor nader onderzoek grond: 1/2(AW+I-waarde) grondwater: 1/2(S+I-waarde)
Interventiewaarde	=	toetsingswaarde voor sanering of saneringsonderzoek

Bij de beoordeling worden de volgende termen toegepast:

-	kleiner dan de achtergrond-/streefwaarde	=	niet verontreinigd
+	tussen achtergrondwaarde en tussenwaarde	=	licht verontreinigd
++	tussen tussenwaarde en interventiewaarde	=	matig verontreinigd
+++	groter dan de interventiewaarde	=	sterk verontreinigd

De locatie wordt als verontreinigd beschouwd, indien in een (meng)monster stoffen aanwezig zijn in een concentratie hoger dan de achtergrondwaarde. Overschrijding van de tussenwaarde houdt in dat er een vermoeden van ernstige bodemverontreiniging bestaat en dat een nader onderzoek moet worden uitgevoerd.

Als voor tenminste één stof de gemiddelde concentratie van minimaal 25 m³ grond of 100 m³ grondwater hoger is dan de interventiewaarde is het vermoeden van ernstige bodemverontreiniging bevestigd.

Het bovenstaande toetsingskader is alleen van toepassing voor “bestaande” gevallen van bodemverontreiniging (ontstaan voor 1987). Recente gevallen van bodemverontreinigingen vallen onder de “zorgplicht”. De aantasting van de bodem dient dan gesaneerd te worden of de aantasting en de directe gevolgen daarvan dienen beperkt en zoveel mogelijk ongedaan gemaakt te worden. Dit staat los van de ernst en urgentie van de verontreiniging.

Besluit bodemkwaliteit

Voor het toetsen van de kwaliteit van grond en baggerspecie aan de verschillende normen van het Besluit en voor het indelen van de (water)bodem in kwaliteitsklassen kent het Besluit als uitgangspunt dat de rekenkundige gemiddelden moeten voldoen aan de gestelde maximale waarden. Deze maximale waarden zijn landelijk (generiek) vastgesteld. Daarnaast mogen gemeenten gebiedsspecifieke maximale waarden hanteren. Deze dienen te worden vastgelegd in een bodembeheernota. Bij de toetsing geldt een rekenregel voor het corrigeren van de normen voor standaardbodems naar de daadwerkelijk gemeten concentraties lutum en organische stof. Daarnaast zijn er twee bijzondere toetsingsregels: voor de achtergrondwaarde en voor de indeling in de bodemkwaliteitsklasse wonen.

Bij de beoordeling worden de volgende termen toegepast:

		Bodemkwaliteitsklasse
Kleiner dan de achtergrondwaarde (a)	=	Achtergrondwaarde
Kleiner dan maximale waarde wonen (b)	=	Wonen
Kleiner dan maximale waarde industrie	=	Industrie

¹ Voor grond wordt de achtergrondwaarde en voor grondwater wordt de streefwaarde als referentiewaarde gehanteerd.

² De term tussenwaarde is niet meer in de wet verankerd maar wordt landelijk nog wel op deze wijze gebruikt.

Toetsing asbest in bodem

De landelijke normen voor asbest in grond, bodem en puingranulaat zijn vastgesteld op 100 mg/kg gewogen (serpentijsconcentratie vermeerderd met tienmaal de amfiboolconcentratie).

De hergebruikswaarden voor asbest in grond, baggerspecie en bouwstoffen zijn opgenomen in bijlagen A en B van de Regeling bodemkwaliteit. De waarde van 100 mg/kg ds geldt als eis, mits het asbest niet opzettelijk aan de bouwstof, grond of baggerspecie is toegevoegd (zie Productenbesluit asbest).

De interventiewaarde voor asbest is opgenomen in bijlage 1 van de Circulaire bodemsanering 2009, zoals gewijzigd per 3 april 2012. In tegenstelling tot andere chemische stoffen is het volumecriterium (minimaal 25 m³ verontreinigd bodemvolume) voor asbest niet van toepassing. Bij asbest is sprake van een geval van ernstige verontreiniging indien het asbestgehalte binnen een in het bodemonderzoek onderscheiden ruimtelijke eenheid (RE) de interventiewaarde overschrijdt.

Bijlage 6: Toetsingsresultaten

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Uw projectnummer P05039
 Projectnaam Smuddeweg 3 in Losser
 Ordernummer
 Datum monstername 04-01-2023
 Monsternemer
 Certificaatnummer 2023001034
 Startdatum 05-01-2023
 Rapportagedatum 09-01-2023

Analyse	Eenheid	1	GSSD	Oordeel	2	GSSD	Oordeel
Bodemtype correctie							
Organische stof		1,5			0,9		
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		3,1			7,8		
Voorbehandeling							
Cryogeen malen		Uitgevoerd			Uitgevoerd		
Bodemkundige analyses							
Droge stof	% (m/m)	86,1	86,1		84,2	84,2	
Organische stof	% (m/m) ds	1,5	1,5		0,9	0,9	
Gloeirest	% (m/m) ds	98			99		
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	3,1	3,1		7,8	7,8	
Metalen							
Barium (Ba)	mg/kg ds	49	166,9		23	51,67	
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0,20	0,237	-	<0,20	0,2213	-
Kobalt (Co)	mg/kg ds	3,1	9,728	-	4,4	9,465	-
Koper (Cu)	mg/kg ds	9	17,94	-	<5,0	6,034	-
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0,050	0,0494	-	<0,050	0,0459	-
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,05	-	<1,5	1,05	-
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	8,1	21,64	-	8,9	17,5	-
Lood (Pb)	mg/kg ds	43	66,33	*	<10	9,95	-
Zink (Zn)	mg/kg ds	46	103,4	-	<20	25,65	-
Minerale olie							
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0	10,5		<3,0	10,5	
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0	17,5		<5,0	17,5	
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	19	95		<5,0	17,5	
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	44	220		<11	38,5	
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	27	135		<5,0	17,5	
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	18	90		<6,0	21	
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	110	550	*	<35	122,5	-
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.					
Polychloorbifenylen, PCB							
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0035		<0,0010	0,0035	
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0035		<0,0010	0,0035	
PCB 101	mg/kg ds	0,0012	0,006		<0,0010	0,0035	
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0,0035		<0,0010	0,0035	
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0,0035		<0,0010	0,0035	
PCB 153	mg/kg ds	0,0027	0,0135		<0,0010	0,0035	
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0,0035		<0,0010	0,0035	
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0074	0,037	*	0,0049	0,0245	-
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK							
Naftaleen	mg/kg ds	0,063	0,063		<0,050	0,035	
Fenantheen	mg/kg ds	3,6	3,6		<0,050	0,035	
Anthraceen	mg/kg ds	0,85	0,85		<0,050	0,035	
Fluorantheen	mg/kg ds	4,1	4,1		<0,050	0,035	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	2,2	2,2		<0,050	0,035	
Chryseen	mg/kg ds	1,6	1,6		<0,050	0,035	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,85	0,85		<0,050	0,035	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	1,7	1,7		<0,050	0,035	
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0,77	0,77		<0,050	0,035	
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	1,1	1,1		<0,050	0,035	
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	17	16,83	*	0,35	0,35	-

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster	BoToVa Oordeel
1	13314435	BG B02 (7-50) B03 (0-50) B04 (0-50) B05 (0-50)	Overschrijding Achtergrondwaarde
2	13314436	OG B01 (110-160) B01 (160-200) B02 (110-160) B02 (160-200)	Voldoet aan Achtergrondwaarde

Verklaring van de gebruikte tekens:

- kleiner dan of gelijk aan de Achtergrondwaarde
 * groter dan Achtergrondwaarde
 ** groter dan Tussenwaarde
 *** groter dan Interventiewaarde

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd.

Zie voor info: <http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/>

BoToVa T1 Beoordeling kwaliteit van grond en bagger bij toepassing op of in de landbodem

Uw projectnummer P05039
Projectnaam Smuddeweg 3 in Losser
Ordernummer
Datum monstername 04-01-2023
Monsternemer
Certificaatnummer 2023001034
Startdatum 05-01-2023
Rapportagedatum 09-01-2023

Analyse	Eenheid	1	Oordeel	2	Oordeel
Bodemtype correctie					
Organische stof		1,5		0,9	
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		3,1		7,8	
Voorbehandeling					
Cryogeen malen		Uitgevoerd		Uitgevoerd	
Bodemkundige analyses					
Droge stof	% (m/m)	86,1		84,2	
Organische stof	% (m/m) ds	1,5		0,9	
Gloeirest	% (m/m) ds	98		99	
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	3,1		7,8	
Metalen					
Barium (Ba)	mg/kg ds	49		23	
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0,20	<= AW	<0,20	<= AW
Kobalt (Co)	mg/kg ds	3,1	<= AW	4,4	<= AW
Koper (Cu)	mg/kg ds	9	<= AW	<5,0	<= AW
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0,050	<= AW	<0,050	<= AW
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	<= AW	<1,5	<= AW
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	8,1	<= AW	8,9	<= AW
Lood (Pb)	mg/kg ds	43	Wonen	<10	<= AW
Zink (Zn)	mg/kg ds	46	<= AW	<20	<= AW
Minerale olie					
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0		<3,0	
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0		<5,0	
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	19		<5,0	
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	44		<11	
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	27		<5,0	
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	18		<6,0	
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	110	Niet toepasbaar	<35	<= AW
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.			
Polychloorbifenylen, PCB					
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010		<0,0010	
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010		<0,0010	
PCB 101	mg/kg ds	0,0012		<0,0010	
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010		<0,0010	
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010		<0,0010	
PCB 153	mg/kg ds	0,0027		<0,0010	
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010		<0,0010	
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0074	Wonen	0,0049	<= AW
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK					
Naftaleen	mg/kg ds	0,063		<0,050	
Fenanthreen	mg/kg ds	3,6		<0,050	
Anthraceen	mg/kg ds	0,85		<0,050	
Fluorantheen	mg/kg ds	4,1		<0,050	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	2,2		<0,050	
Chryseen	mg/kg ds	1,6		<0,050	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,85		<0,050	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	1,7		<0,050	
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0,77		<0,050	
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	1,1		<0,050	
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	17	Ind.	0,35	<= AW

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster	Oordeel
1	13314435	BG B02 (7-50) B03 (0-50) B04 (0-50) B05 (0-50)	Niet Toepasbaar > industrie
2	13314436	OG B01 (110-160) B01 (160-200) B02 (110-160) B02 (160-200)	Altijd toepasbaar

Verklaring van de gebruikte tekens:

<= AW kleiner dan of gelijk aan de Achtergrondwaarde
Ind. klasse industrie

Deze toetsing is m.b.v. BoToVa uitgevoerd.

Zie voor info: <http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/>

BoToVa T13 Toetsing Wbb grondwater (ondiep)

Projectnummer P05039
 Projectnaam Smuddeweg 3 in Losser
 Ordernummer
 Datum monsternamen 11-01-2023
 Monsternemer Andre Noppers
 Certificaatnummer 2023003596
 Startdatum 11-01-2023
 Rapportagedatum

Analyse	Eenheid	1	GSSD	Oordeel	RG	S	T	I
Metalen								
Barium (Ba)	µg/L	39	39	-	20	50	338	625
Cadmium (Cd)	µg/L	<0,20	0,14	-	0,2	0,4	3,2	6
Kobalt (Co)	µg/L	<2,0	1,4	-	2	20	60	100
Koper (Cu)	µg/L	2,9	2,9	-	2	15	45	75
Kwik (Hg)	µg/L	<0,050	0,035	-	0,05	0,05	0,175	0,3
Molybdeen (Mo)	µg/L	4,5	4,5	-	2	5	153	300
Nikkel (Ni)	µg/L	<3,0	2,1	-	3	15	45	75
Lood (Pb)	µg/L	<2,0	1,4	-	2	15	45	75
Zink (Zn)	µg/L	78	78	*	10	65	433	800
Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen								
Benzeen	µg/L	<0,20	0,14	-	0,2	0,2	15,1	30
Tolueen	µg/L	<0,20	0,14	-	0,2	7	504	1000
Ethylbenzeen	µg/L	<0,20	0,14	-	0,2	4	77	150
o-Xyleen	µg/L	<0,10	0,07					
m,p-Xyleen	µg/L	<0,20	0,14					
Xylenen (som) factor 0,7	µg/L	0,21	0,21	-	0,2	0,2	35,1	70
BTEX (som)	µg/L	<0,90						
Naftaleen	µg/L	<0,020	0,014	-	0,02	0,01	35	70
Styreen	µg/L	<0,20	0,14	-	0,2	6	153	300
Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen								
Dichloormethaan	µg/L	<0,20	0,14	-	0,2	0,01	500	1000
Trichloormethaan	µg/L	<0,20	0,14	-	0,2	6	203	400
Tetrachloormethaan	µg/L	<0,10	0,07	-	0,1	0,01	5	10
Trichlooretheen	µg/L	<0,20	0,14	-	0,2	24	262	500
Tetrachlooretheen	µg/L	<0,10	0,07	-	0,1	0,01	20	40
1,1-Dichloorethaan	µg/L	<0,20	0,14	-	0,2	7	454	900
1,2-Dichloorethaan	µg/L	<0,20	0,14	-	0,2	7	204	400
1,1,1-Trichloorethaan	µg/L	<0,10	0,07	-	0,1	0,01	150	300
1,1,2-Trichloorethaan	µg/L	<0,10	0,07	-	0,1	0,01	65	130
cis 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,07					
trans 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,07					
CKW (som)	µg/L	<1,6						
Tribroommethaan	µg/L	<0,20	0,14					630
Vinylchloride	µg/L	<0,10	0,07	-	0,2	0,01	2,5	5
1,1-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,07	-	0,1	0,01	5	10
1,2-Dichloorethenen (Som) factor 0,7	µg/L	0,14	0,14	-	0,2	0,01	10	20
1,1-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,14					
1,2-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,14					
1,3-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,14					
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	µg/L	<10	7					
Minerale olie (C12-C16)	µg/L	<10	7					
Minerale olie (C16-C21)	µg/L	<10	7					
Minerale olie (C21-C30)	µg/L	<15	10,5					
Minerale olie (C30-C35)	µg/L	<10	7					
Minerale olie (C35-C40)	µg/L	<10	7					
Minerale olie totaal (C10-C40)	µg/L	<50	35	-	50	50	325	600
Extra parameters								
som 16 aromatische oplosmiddelen	µg/L		0,77	Geen oordeel mogelijk				

Legenda

Nr. Analytico-nr Monster
 1 13323315 B01-1-1 B01 (308-408)

Eindoordeel: Overschrijding Streefwaarde

Gebruikte afkortingen

- kleiner dan of gelijk aan Streefwaarde
 * groter dan Streefwaarde
 ** groter dan Tussenwaarde
 *** groter dan Interventiewaarde

GSSD Gestandaardiseerd gehalte
 RG Vereiste Rapportagegrens
 S Streefwaarde
 T Tussenwaarde
 I Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.

Zie voor info: <http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/>

N.B.: de vermelde tussenwaarde is door PAIS berekend en is niet afkomstig uit BoToVa

Bijlage 7: Historische informatie

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
www.overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45RABO0397341121

Inlichtingen bij

Dhr. E. [REDACTED]
Telefoon 038 499 8572
[REDACTED]

Onderwerp: Wet bodembescherming. Locatie Losser - Oldenzaalsestraat 104-106 in LOSSER.
Beschikking vaststelling van de ernst en spoedeisende saneringsnoodzaak van een
bodemverontreiniging. OV016800049

Dagtekening

01.12.2014

Kenmerk

2014/0334660

Pagina

1

Uw brief

WET BODEMBESCHERMING
Beschikking

Uw kenmerk

Zaaknummer

Z-BDM_HZ-2011-

030473-000006

BDZ_BS_EST

2752938

Op 26 juni 2014 hebben wij een aanvraag ontvangen van Gemeente Losser, Postbus 90, Losser. Het betreft een verzoek tot vaststelling van de ernst en spoedeisendheid van de bodemverontreiniging op de locatie Oldenzaalsestraat 104-106 in LOSSER, gemeente Losser, kadastraal bekend als de volgende percelen:

Gemeente	Sectie	Sectionummer
Losser	H	3394
Losser	H	3395

Bij de aanvraag zijn de volgende rapportages gevoegd:

- Verkennend en nader bodemonderzoek terrein steenfabriek 'Werklust' aan de Oldenzaalsestraat 104 en Smuddeweg 8 in Losser, door Envita Almelo B.V., referentie: 202756-10/R03, datum 16 mei 2014;
- Verkennend en nader bodemonderzoek asbest terrein steenfabriek 'Werklust' aan de Oldenzaalsestraat 104 en Smuddeweg 8 in Losser, door Envita Almelo B.V., referentie: 202756-10/R04, datum 16 mei 2014.

Op 10 september 2014 ontvingen wij na ons schriftelijke verzoek van 10 september 2014 per e-mail aanvullend de volgende informatie:

- Verkennend bodemonderzoek steenfabriek 'Werklust' Oldenzaalsestraat 104 door Geofox B.V., projectnummer B3680/MV/mmww, datum 2 augustus 2001;
- Nader bodemonderzoek steenfabriek 'Werklust' Oldenzaalsestraat 104 door Geofox B.V., projectnummer B3681/RP/mmww, datum 24 september 2001.

Bijlagen

Datum verzending

De hiervoor vermelde onderzoeksrapporten hebben betrekking op zowel het terrein van de steenfabriek aan de Oldenzaalsestraat 104 als de in de nabijheid hiervan gelegen demping van het kleigat dat is ontstaan door de winning van klei ten behoeve van de steenfabriek (Smuddeweg 8). Deze beschikking heeft alleen betrekking op de locatie Oldenzaalsestraat 104-106 (terrein van de steenfabriek). Voor de locatie 'Smuddeweg 8' is tegelijkertijd met deze beschikking een aparte beschikking op ernst en spoedeisendheid genomen.

BESLUITEN

Gedeputeerde Staten stellen vast dat sprake is van:

1. Een geval van ernstige bodemverontreiniging als bedoeld in artikel 29 van de Wet bodembescherming;
2. Een niet spoedeisend geval van bodemverontreiniging conform artikel 37 van de Wet bodembescherming.
3. Een verplichting tot het in acht nemen van de navolgende gebruiksbeperkingen als bedoeld in artikel 39c lid 1 en lid 4 van de Wet bodembescherming door de eigenaar, erfpachter of gebruiker van de locatie:
 - Het verplaatsen en/of verminderen van verontreinigde grond dient vooraf bij het bevoegd gezag te worden gemeld;
 - Iedere wijziging van de gebruiksfunctie naar een gevoeliger gebruik dient, vergezeld van een risicobeoordeling, schriftelijk aan ons gemeld te worden.

Bij dit besluit hoort:

- de kadastrale kaart met de contour van het geval van bodemverontreiniging met asbest.

OVERWEGINGEN

De ingediende melding voldoet aan de eisen die de Wet bodembescherming en de Omgevingsverordening Overijssel 2009 hieraan stellen.

Gevalsomschrijving

Artikel 1 van de Wet bodembescherming geeft als omschrijving van een geval van verontreiniging aan: *"geval van verontreiniging of dreigende verontreiniging van de bodem dat betrekking heeft op grondgebieden die vanwege die verontreiniging, de oorzaak of de gevolgen daarvan in technische, organisatorische en ruimtelijke zin met elkaar samenhangen"*.

De technische samenhang bestaat als de verontreiniging het gevolg is van een bepaald productieproces, installatie of mechanisme. Organisatorische samenhang is aanwezig als de oorzaak van de verontreiniging niet kan worden gescheiden in verschillende organisatorische eenheden en voor ruimtelijke samenhang geldt dat de verontreinigingen in aan elkaar grenzende of in elkaars directe nabijheid gelegen grondgebieden voorkomen of in het verspreidingsgebied van de verontreiniging liggen. Er is sprake van een geval van ernstige verontreiniging indien voor tenminste één stof de gemiddelde gemeten concentratie van minimaal 25 m³ bodemvolume in het geval van grondverontreiniging of 100 m³ bodemvolume in het geval van grondwaterverontreiniging, hoger is dan de interventiewaarde.

Voor asbest geldt dat zodra er grond aanwezig is met gehalten aan asbest boven de interventiewaarde (100 mg/kg d.s. gewogen), onafhankelijk van het volume, er sprake is van een ernstige verontreiniging.

Uit de beoordeelde bodemonderzoeksrapporten blijkt het volgende.

Situatie

Op de locatie is steenfabriek 'de Werklust' aanwezig. De steenfabriek is thans een museum. De steenfabriek is in de 19^e en 20^e eeuw in bedrijf geweest. De verschillende onderdelen van de fabriek zijn nog op locatie aanwezig, zoals de ringoven en de droogloodsen. Voor het productieproces werd ten noordoosten van de fabriek, aan de overzijde van de Smuddeweg, klei gewonnen (kleigroeve Smuddeweg 8).

Op basis van de standaardbeoordeling (stap 2) uit dit schema kunnen onaanvaardbare risico's niet uitgesloten worden omdat het gewogen gehalte aan hechtgebonden asbest (dit is asbest die verwerkt is in bijvoorbeeld plaatjes of leidingwerk) de hiervoor geldende toetsnorm van 1.000 mg/kg d.s. overschrijdt. Formeel dient dan ook de locatiespecifieke risicobeoordeling (stap 3) plaats te vinden. Het uitvoeren van stap 3, te weten het uitvoeren van aanvullende metingen gericht op het gehalte aan respirabele vezels in de contactzone van de bodem of de bodemlaag die wordt bewerkt, wordt om de volgende redenen echter niet noodzakelijk geacht:

- de sterke verontreiniging met asbest wordt in de bovengrond veroorzaakt door een stuk standleiding (hechtgebonden asbest) die op meer dan 10 cm beneden het maaiveld is aangetroffen;
- er is geen asbest waargenomen in de contactzone van 2 cm;
- in de bovengrond is voor de fijne asbestfractie (fractie kleiner dan 16 mm) een laag gewogen gehalte aangetoond (4,7 mg/kg d.s.);
- het terrein is permanent bedekt met gras.

In verband met het bovenstaande zijn bij het huidige gebruik geen directe contactrisico's aanwezig.

Conclusie

Ten aanzien van de spoedeisendheid van het geval van ernstige bodemverontreiniging met asbest ter plaatse van het steenfabriekterrein kan worden gesteld dat bij het huidige gebruik van het terrein, te weten ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie geen onaanvaardbare risico's aanwezig zijn.

Tijdstipbepaling

Omdat er geen sprake is van onaanvaardbare risico's, wordt geen uiterste datum vastgesteld waarop met saneringsmaatregelen moet zijn begonnen.

Gebruiksbeperkingen

Voor de locatie hebben wij gebruiksbeperkingen opgenomen aangezien binnen het geval van bodemverontreiniging niet zondermeer ontgravingen plaats mogen vinden. Tevens dienen eventuele wijzigingen naar een gevoeliger gebruik te worden gemeld (bijvoorbeeld recreatie waarbij kinderen op locatie kunnen spelen). Hierbij dient opnieuw een risicobeoordeling uitgevoerd te worden.

KADASTRALE REGISTRATIE PUBLIEKRECHTELIJKE BEPERKINGEN

Deze beschikking zal worden ingeschreven in het Openbaar register van de Dienst voor het Kadaster, voor zover daarop de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken (Wkpb) van toepassing is. De Regeling beperkingenregistratie Wet geeft daarvoor nadere regels. Op grond hiervan komen kadastrale percelen voor inschrijving in aanmerking die zich geheel of gedeeltelijk bevinden binnen de interventiewaardecontour en waarvan het vaste deel van de bodem ernstig is verontreinigd.

Dagtekening
01.12.2014
Kenmerk
2014/0334660
Pagina
4
Uw brief
Uw kenmerk
Zaaknummer
Z-BDM_HZ-
2011-030473-
000006
BDZ_BS_EST
2752938

Deze beschikking zal derhalve op de navolgende kadastrale percelen worden ingeschreven:

Gemeente	Sectie	Sectionummer
----------	--------	--------------

Losser	H	3394
Losser	H	3395

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

mr. F.I. [redacted]
teamleider Bodemsanering in Uitvoering
eenheid Natuur en Milieu

PROCEDURELE ASPECTEN

Ter inzage legging:

De ontwerpbeschikking met bijbehorende stukken heeft op grond van afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht (uniforme openbare voorbereidingsprocedure) van 15 oktober tot en met 25 november 2014 ter inzage gelegen bij Gemeente Losser, Raadhuisplein 1, 7581AG te Losser en bij de receptie van het provinciehuis, Luttenbergstraat 2, 8012 EE te Zwolle.

Tijdens de termijn van terinzagelegging is geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid zienswijzen in te dienen.

Bekendmaking

Op 9 december 2014 wordt in de Nieuwe Dinkellander het besluit bekendgemaakt.

Rechtsmiddelenclausule:

Binnen zes weken ingaand op de dag na de dag waarop een exemplaar van dit besluit ter inzage is gelegd, kunt u een beroepschrift indienen bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag (telefoon 070 426 44 26).

Het beroepschrift dient te worden ondertekend en bevat tenminste:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht;
- de gronden van het beroep.

Verder dient zo mogelijk een afschrift van het besluit waarop het geschil betrekking heeft te worden overgelegd. Voor de behandeling van een beroepschrift is griffierecht verschuldigd.

Voor inlichtingen over de beroepsprocedure kunt u zich wenden tot de provinciaal medewerker die bij het besluit is vermeld of tot de Afdeling Bestuursrechtspraak.

Indien onverwijlde spoed dat vereist, is het mogelijk een voorlopige voorziening te vragen bij de Voorzitter van de Afdeling Bestuursrechtspraak. In dat geval is extra griffierecht verschuldigd.

Voorwaarde is dat u een beroepschrift heeft ingediend.

Afschriften

Wij hebben een afschrift van deze beschikking gezonden aan:

- Gemeente Losser, afdeling Algemene Zaken, Postbus 90, 7580 AB Losser;
- Greenhouse Advies BV, t.a.v. de heer W. [redacted] Huismanstraat 6, 6851 GT Huissen.

Wilt u in uw correspondentie met de provincie Overijssel:

- één onderwerp per brief hanteren;
- het in deze brief opgenomen kenmerk vermelden.

Dagtekening

01.12.2014

Kenmerk

2014/0334660

Pagina

5

Uw brief

Uw kenmerk

Zaaknummer

Z-BDM_HZ-

2011-030473-

000006

BDZ_BS_EST

2752938

Rapportage Quicksan Wet natuurbescherming

Smuddeweg te Losser

Projectcode: P04980

Versie: 1.0

Colofon		
Titel:	Rapportage Quicksan Wet natuurbescherming Smuddeweg te Losser	
Projectcode	P04980	
Versie:	1.0	
Datum	03-3-2023	
Opdrachtgever:	BOEI Onze Lieve Vrouw ter Eem Klooster Daam Fockemalaan 22 3818 KG Amersfoort	
Uitvoerder		
	GRAS Advies bv	
	Bedrijvenpark Twente 412	Huismanstraat 6
	7602 KM Almelo	6851 GT Huissen
Email:	ecologie@grasadvies.nl	
Website:	https://grasadvies.nl/	
Contactpersoon:	M.W.J. Witjes	
Telefoon:	074 - 202 02 58	
Email:	michael.witjes@grasadvies.nl	

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding.....	6
2 Wet natuurbescherming.....	7
2.1 Beschermde gebieden.....	7
2.1.1 Natura 2000	7
2.1.2 Natuurnetwerk Nederland.....	7
2.2 Beschermde soorten.....	8
2.3 Ontheffing of vrijstelling Wet natuurbescherming	8
2.4 Invasieve soorten.....	8
3 Projectgebied	9
3.1 Gebiedsbeschrijving	9
3.2 Beoogd projectresultaat.....	10
4 Onderzoeksofzet.....	11
5 Resultaten.....	12
5.1 Beschermde gebieden.....	12
5.1.1 Natura-2000.....	12
5.1.2 Natuurnetwerk Nederland.....	12
5.2 Beschermde soorten.....	12
5.2.1 Bekende waarnemingen	12
5.2.2 Resultaten veldbezoek	14
6 Conclusie en aanbevelingen.....	17
6.1 Beschermde gebieden.....	17
6.2 Beschermde soorten.....	17
6.2.1 Flora.....	17
6.2.2 Zoogdieren.....	17
6.2.3 Zoogdieren: vleermuizen	17
6.2.4 Vogels	17
6.2.5 Reptielen.....	17
6.2.6 Vissen en amfibieën	17
6.2.7 Ongewervelden.....	18
Bronnen	19

Bijlagen

Bijlage 1: Wet Natuurbescherming

Bijlage 2: Impressie projectgebied

Bijlage 3: Toelichting verkennend onderzoek (quicksan) flora en fauna

Bijlage 4: Stappenplan Ministerie van Economische Zaken

Samenvatting

De initiatiefnemer is voornemens om in het projectgebied aan de Smuddeweg 3 te Losser, een proeflokaal en een brouwerij te gaan realiseren. Hiervoor wordt een deel van een van de gebouwen gesloopt. Om het projectgebied te controleren op eventuele aanwezigheid van wettelijk beschermde plant- en diersoorten is er een quickscan flora en fauna uitgevoerd.

De belangrijkste conclusies en aanbevelingen zijn als volgt:

1. De aanwezigheid van beschermde soorten kan niet worden uitgesloten. Dit betreft de aanwezigheid van uilen, vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen. Omdat deze soortgroepen niet uitgesloten kunnen worden, **raden wij aan om een vervolgonderzoek uit te laten voeren om aanwezigheid vast te stellen.**
2. Het projectgebied is (onderdeel van) een leefgebied voor diverse zangvogels. Het is aannemelijk dat zangvogels de bosschages in het projectgebied als broedlocatie gebruiken. Een nader onderzoek is niet noodzakelijk, onder voorwaarde dat er buiten het broedseizoen om wordt gewerkt. Of onder voorwaarde dat eventuele nesten in de bosschages tijdens het broedseizoen niet worden verstoord. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere en latere broedgevallen zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming. Mocht er binnen het broedseizoen werkzaamheden gepland staan dan moet het gebied maximaal drie dagen vóór aanvang van de werkzaamheden door een ecooloog worden vrijgegeven middels een broedvogelinspectie. Tijdens de werkzaamheden wordt aangeraden mitigerende maatregelen te treffen om het gebied broedvrij te houden.
3. De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken en c) ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur.

1 Inleiding

In opdracht van BOEI is een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Smuddeweg 3 te Losser. De initiatiefnemer is voornemens om een proeflokaal en brouwerij te realiseren op het huidige projectgebied.

Het project betreft nieuwbouw aan de huidige droogloods en sloop plus nieuwbouw van de vormloods op het perceel 3395 te Losser. De exacte planning van de werkzaamheden is nog niet bekend.

De geplande werkzaamheden hebben mogelijk invloed op (beschermde) flora en fauna. Tijdens een verkennend onderzoek, de quickscan, wordt de invloed van het project op (beschermde) flora en fauna beoordeeld. Tijdens deze quickscan is de huidige en potentiële aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten in en in de directe omgeving van het projectgebied inzichtelijk gemaakt. Daarnaast is de ligging van het projectgebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden onderzocht. Op basis van deze soorten- en gebiedsinformatie zijn uitspraken gedaan over mogelijke effecten van het voorgenomen project. Deze vindt u terug in de voorliggende rapportage.

De quickscan is met een enkel locatiebezoek, een momentopname van de aanwezige flora en fauna. Zodoende kan er slechts in beperkte mate uitsluitend gegeven worden over de aanwezige flora en fauna. Wanneer wij redelijkerwijs verwachten dat het uitvoeren van het project een negatief effect heeft op beschermde gebieden, houtopstanden en/ of beschermde flora en/ of fauna, kan nader onderzoek gewenst zijn.

2 Wet natuurbescherming

De oude natuurwetgeving, bestaande uit de 'Natuurbeschermingswet 1998', de 'Boswet' en de 'Flora- en Faunawet', is per 1 januari 2017 vervangen door de 'Wet natuurbescherming'. Het bevoegd gezag ligt bij de provincies. Dit hoofdstuk licht de inhoud van de Wet natuurbescherming toe. De Wet natuurbescherming is gericht op het beschermen van:

- beschermde gebieden
- beschermde soorten

Omdat het projectgebied geen effect heeft op bestaande houtopstanden is het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing op het projectgebied.

2.1 Beschermde gebieden

2.1.1 Natura 2000

De bescherming van de ruim 160 Natura 2000-gebieden in Nederland wordt gewaarborgd in de Wet natuurbescherming. In Natura 2000-gebieden zijn de Europese richtlijnen van kracht. De Europese Unie (EU) heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote waarde is. Om deze natuur te behouden, heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Nederland telt ruim 160 Natura 2000-gebieden, welke onderdeel uitmaken van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie.

Er wordt bij ieder project (activiteit of handeling), zowel binnen als buiten Natura-2000 gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen. De volgende verboden gelden namens artikel 2.7, 2e lid:

- De kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren; of
- Een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen

Wanneer een project één of beide verboden dreigt te overtreden kan het bevoegde gezag een vergunning verlenen. Hiervoor dient een groter maatschappelijk belang aanwezig te zijn en een vergunningsprocedure te worden doorlopen. Hierbij geldt de volgende regel: 'activiteiten mogen in principe alleen worden uitgevoerd wanneer er geen significante schade aan beschermde natuurwaarde ontstaat'.

2.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Aanvullend op de natuurwetgeving is er natuurbeleid. De provincies zijn sinds 2014 verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling hiervan. Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, ofwel EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied verbinden.

Natuurbeleid is een zachter kader dan de natuurwetgeving, maar is ook van belang voor ruimtelijke plannen. Projecten worden getoetst aan de hand van de 'Spelregels EHS' (uitwerking van gemeenschappelijk opgesteld beleidskader). Deze spelregels zijn verweven in het provinciaal beleid.

Het compensatiebeginsel voor de EHS is het sluitstuk van het 'nee, tenzij' beschermingsregime. Volgens dat regime zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen in het NNN die afwijken van het bestemmingsplan en met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden niet toegestaan. Tenzij er sprake is van een groot openbaar belang én het ontbreken van reële alternatieven.

Het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening (Barro, 2.10) voorziet juridische borging van het nationaal ruimtelijk beleid.

In Natuurnetwerk Nederland liggen de volgende natuurgebieden:

- bestaande natuurgebieden (waaronder de 20 Nationale Parken);
- gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ca. 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, Nederlandse deel Noordzee en Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

2.2 Beschermde soorten

De Wet natuurbescherming heeft als doelstelling het beschermen en in standhouden van de Nederlandse natuurgebieden en bescherming van de Nederlandse Flora & Fauna (Bijlage 1).

De Wet natuurbescherming deelt soorten in drie beschermingsregimes in:

- soorten van de Vogelrichtlijn (alle van nature in Nederland in het wild voorkomende soorten)
- soorten van de Habitatrichtlijn
- andere soorten

Daarnaast zijn er:

- vrijgestelde soorten (bepaald per provincie en landelijk)
- jaarrond beschermde vogelnesten

En bestaat er:

- de zorgplicht

2.3 Ontheffing of vrijstelling Wet natuurbescherming

Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan door een ontheffing of vrijstelling. Om te bepalen of een ontheffing nodig is of dat er gebruik kan worden gemaakt van een vrijstelling, is er een stappenplan opgesteld door het Ministerie van Economische Zaken (Bijlage 4). De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen ligt bij de provincies. Enkel bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk het bevoegd gezag.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing (Wet natuurbescherming artikel 3.8, lid 5a).
- In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (Wet natuurbescherming artikel 3.8, lid 5b3).
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (Wet natuurbescherming artikel 3.8, lid 5c).

2.4 Invasieve soorten

Per 3 augustus 2016 is het verboden (EU-exotenverordening 1143/2014) om schadelijke exotische planten en dieren te:

- bezitten;
- verhandelen;
- kweken;
- gebruiken;
- transporteren;
- vrijlaten.

Verder geldt de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen en te verwijderen. Als dat niet lukt, moeten er maatregelen worden getroffen om de populatie zodanig te beheren dat verspreiding zoveel mogelijk wordt voorkomen. In Nederland zijn de provincies verantwoordelijk voor de aanpak van de invasieve exoten die in 2016 en 2017 op de lijst zijn geplaatst. Uitgezonderd de wolhandkrab en de Amerikaanse rivierkreeft daar is het Rijk verantwoordelijk voor en de beverrat daar zijn waterschappen verantwoordelijk voor. Op de website van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) is de (dynamische) lijst te vinden van soorten die op de Unielijst staan (NVWA 2022). Deze invasieve soorten brengen schade toe aan de biodiversiteit en/of ecosysteemdiensten, of zullen dat in de toekomst waarschijnlijk gaan doen. Daarnaast kunnen ze nadelige gevolgen hebben voor de menselijke gezondheid, veiligheid of de economie.

3 Projectgebied

Tijdens een quickscan wordt onderscheid gemaakt tussen het projectgebied, daar waar de werkzaamheden plaatsvinden, en het onderzoeksgebied, de directe omgeving van het projectgebied. Het onderzoeksgebied wordt bepaald aan de hand van de afstand waarbinnen beschermde diersoorten verstoring kunnen ondervinden van de voorgenomen/verwachte werkzaamheden.

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het projectgebied is gelegen in de provincie Overijssel aan de Smuddeweg 3 te Losser (Afbeelding 3.1). Het is gelegen in het buitengebied en is omgeven door weilanden, akkers en gebouwen. In de huidige situatie is de voormalige steenfabriek vrijwel niet meer in gebruik (Afbeelding 3.2). Wel zijn alle gebouwen nog aanwezig op het terrein. Direct rondom het projectgebied staan bomenrijen als kavelafscheidings (Bijlage 2).

Afbeelding 3.1. Ligging van het projectgebied (rood kader).

Afbeelding 3.2. Luchtfoto van het projectgebied (rood kader)

3.2 Beoogd projectresultaat

De initiatiefnemer is voornemens om een proeflokaal in een bestaand pand en nieuw gebouw als **brouwerij te realiseren. Het betreft sloop plus nieuwbouw aan de huidige droogloods en van de vormloods.** De exacte planning van de werkzaamheden is nog niet bekend.

Afbeelding 3.3. beoogd resultaat.

4 Onderzoeksopzet

Bij het uitvoeren van deze quickscan is onderzocht of het voorgenomen project mogelijk effect heeft op beschermde gebieden, plant- en diersoorten. Hiervoor is zowel een voor- als een locatieonderzoek uitgevoerd, gevolgd door een effectenbeoordeling.

Tijdens het vooronderzoek is informatie verzameld over:

- het projectgebied en de positie van het projectgebied t.o.v. beschermde gebieden in de omgeving;
- waarnemingen van plant- en diersoorten in het projectgebied en in de omgeving. Hierbij zijn de Nederlandse Database Flora en Fauna (NDFF) en de verspreidingsatlas geraadpleegd.

Tijdens het locatieonderzoek is gekeken naar:

- aanwezigheid van beschermde plantensoorten;
- aanwezigheid van (sporen van) beschermde diersoorten;
- aanwezigheid van leefgebieden/ soort-specifieke functies voor beschermde soorten (oppervlaktewater, schuilgelegenheden, specifieke plantensoorten/ lijnvormige elementen).

Het onderzoeksgebied is ter plaatse bepaald door een deskundig ecooloog a.d.h.v. de verwachte invloed van het project op beschermde flora en fauna. Het bezoek is uitgevoerd tijdens geschikte weersomstandigheden.

Ecologen van GRAS Advies spant zich maximaal in om het onderzoek zo zorgvuldig mogelijk uit te voeren. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. GRAS Advies kan daarom geen aansprakelijkheid aanvaarden voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Bij de effectenbeoordeling zijn de resultaten van het vooronderzoek, het locatiebezoek en het voorgenomen project in overweging genomen. Daarmee kan GRAS Advies een goede inschatting maken van de invloed van het voorgenomen project op beschermde natuurgebieden, (potentieel) aanwezige beschermde soorten en al dan niet aanwezige houtopstanden.

Vleermuizen

Een vleermuisonderzoek valt buiten het kader van een quickscan. Wel is gelet op de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen binnen en rondom het projectgebied. Dit wordt gedaan a.d.h.v. sporen, algemene geschiktheidsbepalingen voor verblijfplaatsen en geluiden (wanneer het locatiebezoek in de avonduren plaatsvindt). Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in holten en kieren van bomen en besloten of donkere ruimten van gebouwen.

Er is onderzocht welke soorten redelijkerwijs of mogelijk te verwachten zijn aan de hand van het landschap, de omgeving en gekend verspreidingsbeeld. Daarnaast is onderzocht welke functies voor vleermuizen mogelijk voorkomen. Als richtlijn is hiervoor de checklist van het huidige geldende Vleermuisprotocol (2021) aangehouden. Hierbij gaat het om objecten die voor de vleermuis van belang zijn en die door de beoogde activiteit of het plan, in relevante mate worden aangetast. Foerageergebied en vliegroutes zijn alleen beschermd als ze essentieel zijn voor het goede voortbestaan van de soort ter plaatse.

5 Resultaten

5.1 Beschermde gebieden

5.1.1 Natura-2000

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied (Afbeelding 5.1). Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied zijn de landgoederen Oldenzaal op ca. 600m afstand van het projectgebied. Het wordt hiervan gescheiden door graslanden, akkers en de Honingloweg.

Omdat het projectgebied zich buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied bevindt, gecombineerd met de beperkte ingreep en afstand tot het projectgebied kan verstoring van het Natura 2000-gebieden op voorhand worden uitgesloten.

Eventuele effecten van de stikstofemissie op Natura 2000-gebieden als gevolg van de werkzaamheden en het toekomstig gebruik vallen buiten het kader van dit onderzoek.

Afbeelding 5.1. Ligging van het projectgebied (rood) t.o.v. Natura 2000-gebied (Geel) & NNN (groen vlak).

5.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (Afbeelding 5.1). Het dichtstbijzijnde gebied behorende tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt op ca. 268 m afstand. Het projectgebied wordt van dit NNN-gebied gescheiden door de graslanden en akkers.

Omdat het projectgebied zich buiten de begrenzing van het NNN bevindt, gecombineerd met de beperkte ingreep, kan verstoring van het NNN-gebieden op voorhand worden uitgesloten.

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Bekende waarnemingen

GRAS Advies heeft vooronderzoek verricht alvorens het projectgebied te hebben bezocht. Hiervoor is voornamelijk de NDFF geraadpleegd. Dit resulteert in een overzicht van mogelijk aanwezig en te verwachten

beschermde soorten binnen en rondom het projectgebied. Deze database bevat alleen gevalideerde waarnemingen. NDFF is echter een hulpmiddel. Wanneer een soort niet geregistreerd staat in de NDFF-omgeving, houdt dit niet in dat deze daar ook daadwerkelijk afwezig is.

Met behulp van NDFF zijn in het projectgebied en de directe omgeving daarvan, de waarnemingen van beschermde soorten van de afgelopen vijf jaar verzameld.

Flora:

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde flora binnen het projectgebied en de directe omgeving. Wel zijn er waarnemingen van reuzenberenklauw en reuzenbalsemien in de directe omgeving. Deze staat sinds 2017 op de unie-lijst van zorgwekkende invasieve uitheemse soorten wat betekent dat lidstaten verplicht zijn deze soort op te sporen en te verwijderen. Bij aantreffen in het gebied is het advies om deze zo snel mogelijk te laten verwijderen.

Vleermuizen:

Er zijn waarnemingen bekend van de gewone- en de ruige dwergvleermuis in de directe omgeving van het projectgebied.

Overige zoogdieren:

Er zijn waarnemingen bekend van de wezel, egel en eekhoorns in de directe omgeving van het projectgebied.

Vogels:

Tabel 5.1. Bekende NDFF-waarnemingen van beschermde vogels in en rondom het projectgebied.

Vogels jaarrond beschermde nesten categorie 5	Vogels jaarrond beschermde nesten categorie 1 t/m 4
IJsvogel	Boerenzwaluw (3)
Wulp	Boomvalk (4)
Zwarte roodstaart	Bosuil (3)
	Buizerd (4)
	Gierzwaluw (2)
	Grote gele kwikstaart (3)
	Havik (4)
	Huismus (2)
	Huiszwaluw (2)
	Kerkuil (3)
	Ooievaar (3)
	Roek (2)
	Sperwer (4)
	Steenuil (1)
	Torenvalk (4)
	Zwarte specht (3)

Reptielen:

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde reptielen binnen het projectgebied en de directe omgeving.

Amfibieën:

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde amfibieën binnen het projectgebied en de directe omgeving.

Vissen:

Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissen binnen het projectgebied en de directe omgeving.

Ongewervelden:

Er zijn waarnemingen bekend van vliegend hert, gevlekte witsnuitlibelle, kleine ijsvogelvinder en de grote vos in de directe omgeving van het projectgebied.

5.2.2 Resultaten veldbezoek

Tabel 5.2. Gegevens locatiebezoek

Datum	05-01-2023
Weer	Droog, bewolkt, 10 °C, wind ZW, 3 Bft

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de aanwezige planten- en diersoorten in en rondom het projectgebied. Naast de aanwezige soorten is er ook gezocht naar sporen zoals nesten, poot afdrukken, wildwissels en uitwerpselen.

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen bijzondere of beschermde plantensoorten aangetroffen. Ook zijn er geen exoten vallend onder de Unielijst exoten waargenomen. Gezien de huidige inrichting van het projectgebied kan er redelijkerwijs geconcludeerd worden dat er geen beschermde plantensoorten in het projectgebied voorkomen.

Zoogdieren

Gezien de aangetroffen vegetatie en omgeving kunnen soorten als egel, haas, konijn en algemene muizensoorten worden verwacht. Het projectgebied is onderdeel van de leefomgeving van deze soorten. Deze soorten zijn beschermd conform de Wet natuurbescherming 'andere soorten', maar staan ook in de categorie 'vrijgestelde soorten' (Hunink, 2022). Dit houdt in dat bij uitvoering van de werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling, een vrijstelling voor deze soorten geldt. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht voor de uitvoerende partij.

Afbeelding 5.2. Marteruitwerpselen.

Marterachtigen

Tijdens het veldbezoek zijn uitwerpselen van een marterachtige gevonden op de zolder van het te slopen pand (Afbeelding 5.2). Gezien de vindplaats is de verwachting is het hier om een steenmarter gaat.

De aanwezige bosschages zijn geschikt als leef-/ foerageergebied voor kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel). Als gevolg van de werkzaamheden gaat er mogelijk een klein deel van deze bosschages verloren. Aanvullend onderzoek naar deze soorten zijn niet nodig mits er gehouden wordt aan de zorgplicht.

Vleermuizen

De begroeiing ten noorden van de noordelijkste droogschuur van het projectgebied kan geschikt zijn als foerageerlocatie voor vleermuizen. De geplande ontwikkelingen hebben geen betrekking op deze bomen en struiken. Van het verdwijnen van potentieel foerageergebied van de vleermuis is zodoende geen sprake. In de omgeving is voor de vleermuis voldoende alternatief foerageerhabitat aanwezig in de vorm van bosschages waardoor er geen sprake is van een essentieel foerageergebied.

Er is sprake van lijnvormige structuren binnen het projectgebied. Deze structuur is binnen het projectgebied aanwezig in de vorm van de loodsen en bomenrijen. Een functie als vliegroute voor vleermuizen is daarom binnen het projectgebied aanwezig. Door de aanwezigheid van voldoende lijnvormige structuren in de omgeving in de vorm van bomen en gebouwen is er geen sprake van een essentiële vliegroute voor vleermuizen.

Binnen in het gebouw zijn openingen aangetroffen die groot genoeg voor verblijfplaats van vleermuizen. Ook zijn er sporen van vleermuizen aangetroffen in de vorm van uitwerpselen die op een verblijfplaats duiden (Afbeelding 5.3). De aanwezigheid van verblijfplaatsen binnen het projectgebied kan daarom niet worden uitgesloten.

Afbeelding 5.3. Vleermuissporen(links) en mogelijke invlieglocatie(rechts).

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn de bomen en bosschages gecontroleerd op jaarrond beschermde nesten. Er zijn in de bomen geen nesten van jaarrond beschermd soorten aangetroffen. Voor gebouw bewonende broedvogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals de huismus en gierzwaluw, geldt dat het gebouw geschikt is als potentiële nestlocatie. In de uilenkast aan het te slopen gebouw zijn braakballen en nestmateriaal gevonden (Afbeelding 5.4). Vermoedelijk gaat het hierbij om kerkuilen. Verder zijn er in de uilenkasten in de droogschuren sporen gevonden van steenuilen. Deze steenuilen zijn ook waargenomen in het projectgebied (NDFF).

Het projectgebied is (onderdeel van) het leefgebied voor o.a. zangvogels. Het is aannemelijk dat zangvogels de bomen en bosschages in het projectgebied als broedlocatie gaan gebruiken. Verstoring van broedvogels kan voorkomen worden door de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen is globaal aan te geven tussen 15 maart en 15 juli, afhankelijk van de weersomstandigheden. Eerdere en latere broedgevallen zijn ook beschermd conform de Wet natuurbescherming. Als toch gewerkt wordt tijdens het broedseizoen, dienen de aanwezige bosschages niet te worden verstoord. Ook is het mogelijk vlak voor de werkzaamheden het projectgebied te laten controleren op de aanwezigheid van broedende vogels door een deskundig ecooloog.

Afbeelding 5.4. Uilenkast.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn er geen (sporen van) beschermde reptielen waargenomen. Aangezien er binnen het projectgebied geen geschikte voortplantingsbiotopen voor beschermde soorten uit deze soortgroep voorkomen, kan de aanwezigheid van beschermde reptielen redelijkerwijs worden uitgesloten.

Vissen en Amfibieën

Binnen het projectgebied zijn geen plassen of wateren aanwezig. De aanwezigheid van vissen en amfibieën kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten.

Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn er geen beschermde ongewervelden waargenomen. Vanwege het ontbreken van de voor beschermde ongewervelden benodigde specifieke habitats, is het niet aannemelijk dat beschermde soorten ongewervelden in het projectgebied aanwezig zijn.

6 Conclusie en aanbevelingen

6.1 Beschermde gebieden

Het projectgebied ligt buiten zowel Natura 2000-gebieden als Natuurnetwerk Nederland gebieden. Gezien de beperkte impact van de ontwikkeling en de afstanden tussen het projectgebied en deze gebieden, wordt verstoring hiervan uitgesloten.

6.2 Beschermde soorten

6.2.1 Flora

Er kan redelijkerwijs geconcludeerd worden dat er geen beschermde plantensoorten in het projectgebied voorkomen.

Een nader onderzoek naar beschermde vegetatie en/of een ontheffingsaanvraag is niet nodig.

6.2.2 Zoogdieren

Op de zolder van het te slopen gebouw zijn uitwerpselen van marterachtigen gevonden, hoogst waarschijnlijk steenmarter. Het is niet te achterhalen hoe oud deze uitwerpselen zijn. Zodoende is de huidige aanwezigheid van deze soort niet uit te sluiten.

Een nader onderzoek naar steenmarters en/of een ontheffingsaanvraag is nodig.

6.2.3 Zoogdieren: vleermuizen

Er is geen sprake van een essentieel foerageergebied of essentiële vliegroute binnen het projectgebied. Wel zijn er geschikte openingen gevonden in het te slopen gebouw waardoor de aanwezigheid van een verblijfplaats binnen het projectgebied op voorhand niet kan worden uitgesloten.

Een nader onderzoek naar beschermde vleermuizen en/of een ontheffingsaanvraag is nodig.

6.2.4 Vogels

Er zijn beschermde vogelsoorten, jaarrond beschermde nesten en geschikte broedlocaties voor vogels waargenomen binnen het projectgebied.

Het projectgebied is (onderdeel van) het leefgebied voor o.a. zangvogels. Het is aannemelijk dat zangvogels de bomen en bosschages in het projectgebied als broedlocatie gaan gebruiken. Verstoring van broedvogels kan voorkomen worden door de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen, globaal tussen 15 maart en 15 juli, uit te voeren.

Een nader onderzoek naar gierzwaluw, huismus en uilen en/of een ontheffingsaanvraag is nodig.

6.2.5 Reptielen

Er zijn geen beschermde reptielen, of daarvoor geschikte habitats, waargenomen binnen het projectgebied. Er kan redelijkerwijs geconcludeerd worden dat er geen beschermde reptielen binnen het projectgebied voorkomen.

Een nader onderzoek naar beschermde reptielen en/of een ontheffingsaanvraag is niet nodig.

6.2.6 Vissen en amfibieën

Er is geen sprake van relevante waterlichamen binnen het projectgebied of in de directe omgeving. De aanwezigheid van beschermde vissen en amfibieën kan daarom op voorhand worden uitgesloten.

Een nader onderzoek/ontheffingsaanvraag voor beschermde vissen en/of amfibieën is niet nodig.

6.2.7 Ongewervelden

Er zijn geen beschermde ongewervelden, of daarvoor geschikte habitats, waargenomen binnen het projectgebied. Er kan redelijkerwijs geconcludeerd worden dat er geen beschermde insecten in het projectgebied voorkomen.

Een nader onderzoek naar beschermde ongewervelden en/of een ontheffingsaanvraag is niet nodig.

Bronnen

ArcGIS (2022). Geografisch informatiesysteem met kaarten van Esri, NNN.

<https://www.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=23fe78c756dd46439d4f7da795d4c765>. Datum geraadpleegd: 13-02-2023.

ArcGIS (2022). Geografisch informatiesysteem met kaarten van Esri, Natura2000. <https://geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart/index.html?provincie=Flevoland>. Datum geraadpleegd: 13-02-2023.

Hunink, S. (2022). Lijst beschermde soorten Wet natuurbescherming. Natuurinclusief, Borculo. 13 p.

IPO (2022). Kaarten. <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>. Datum geraadpleegd: 16-02-2023.

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). <https://ndff-ecogrid.nl/>. Datum geraadpleegd: 16-02-2023.

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) (2022). Unilijst. <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>. Datum geraadpleegd: 16-02-2023.

Overheid.nl. Officiële bekendmakingen. <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/uitgebreidzoeken>. Datum geraadpleegd: 16-02-2023.

Patronale Dienst voor Organisatie en Controle van de Bestaanszekerheidstelsels (PDOK).

<https://app.pdok.nl/viewer/?origin=pdoknl>. Datum geraadpleegd: 16-02-2023.

Vleermuisprotocol 2021, Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus 2021

Wet natuurbescherming (2015). <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-07-01>. Datum geraadpleegd: 16-02-2023.

Bijlage 1: Wet Natuurbescherming

Soorten van de Vogelrichtlijn

De verbodsbepalingen betreffende beschermde soorten Vogelrichtlijn, artikel 3.1:

- lid 1 Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3 Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4 Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- lid 5 Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Dit zijn soorten genoemd in de Habitatrichtlijn in bijlage IV, het verdrag van Bern in bijlage I en II en het verdrag van Bonn, bijlage II.

- lid 1 Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2 Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3 Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5 Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere soorten

Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten in Nederland.

- lid 1 Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
- onderdeel a In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- onderdeel b de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- onderdeel c vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Vrijgestelde soorten

Er zijn een aantal soorten landelijk vrijgesteld bij specifieke activiteiten wanneer de Minister van Economische Zaken bevoegd gezag is. De lijst met deze soorten is te vinden via beschermdesoorten.nl onder provinciale vrijstellingen.

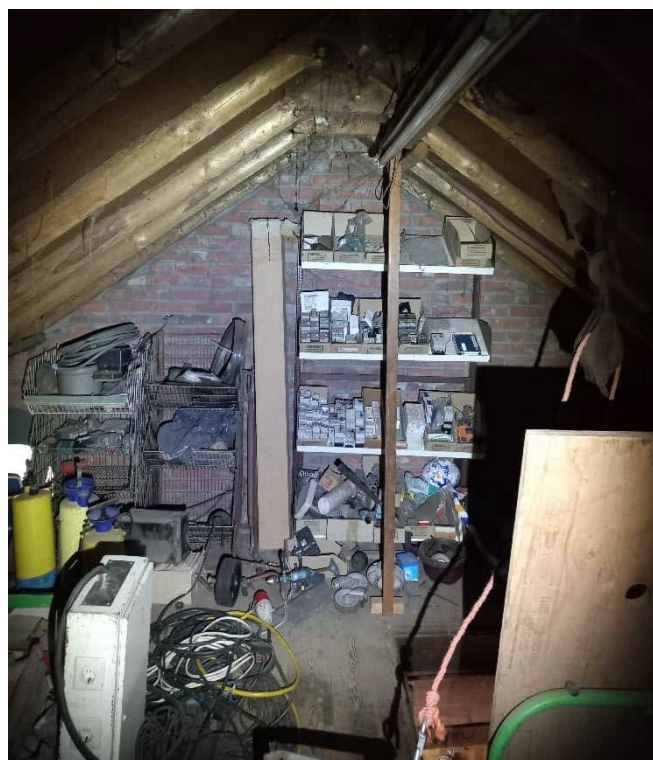
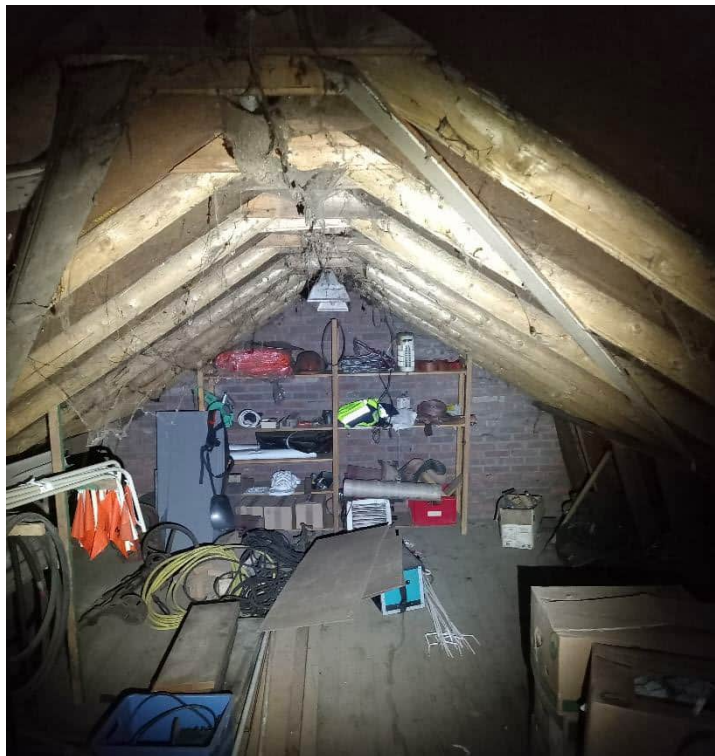
Jaarrond beschermde vogelnesten

De lijst met jaarrond beschermde nesten van vogels is een beleidsdocument dat is voortgevloeid uit de voormalige Flora- en faunawet en meegenomen is onder de Wet natuurbescherming. Wanneer er een activiteit plaatsvindt die de nestlocatie kan beschadigen en/ of de gunstige staat van instandhouding van de soort lokaal in gevaar kan brengen, moeten er voor deze nesten mitigerende maatregelen worden getroffen. Een recente lijst met jaarrond beschermde nesten is te vinden via rvo.nl.

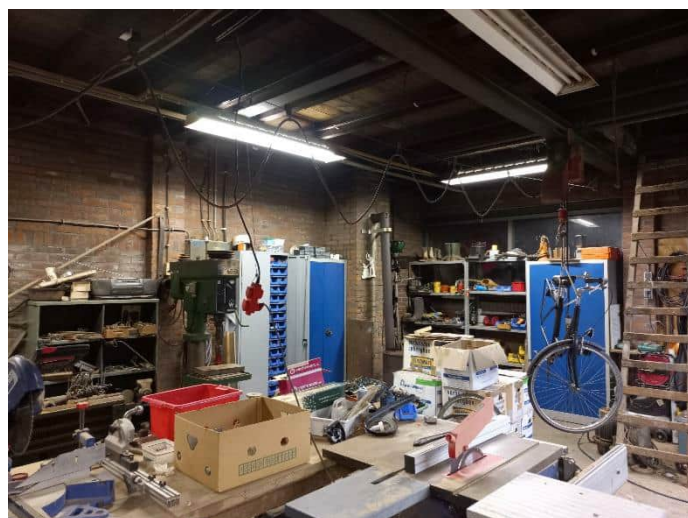
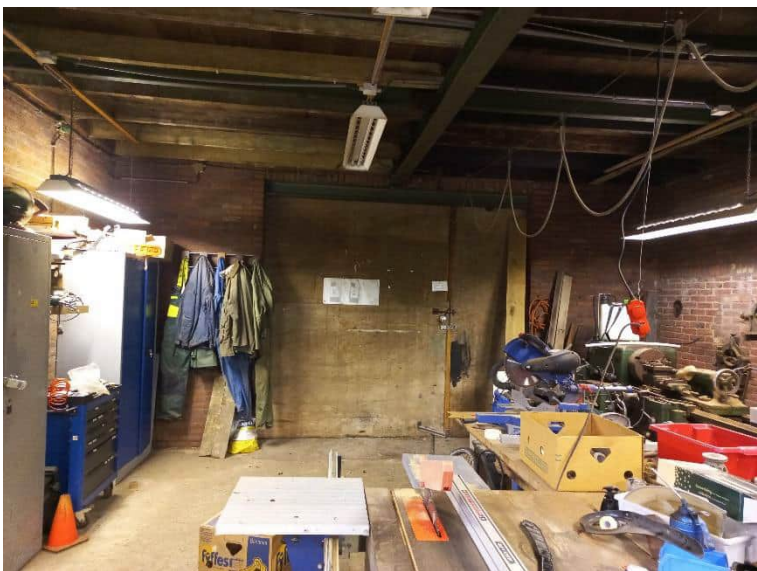
Zorgplicht

Iedereen dient voldoende rekening te houden met in het wild levende dieren en planten en de directe leefomgeving. 'De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Bijlage 2: Impressie projectgebied

Projectcode: P04980
Versie: 1.0

Bijlage 3: Toelichting verkennend onderzoek (quickscan) flora en fauna

In het verkennend onderzoek (quickscan) flora en fauna in het kader van de Wet natuurbescherming wordt onderzoek gedaan naar het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten in het projectgebied. Ook wordt de ligging van het projectgebied onderzocht t.o.v. beschermde gebieden behorende tot het Natura 2000 netwerk en Natuurnetwerk Nederland. De volgende werkzaamheden behoren tot het verkennend onderzoek.

Vorbereidend onderzoek

- Verzamelen van gebiedsinformatie
- Verzamelen van soorteninformatie en verspreidingsgebied
- Informatie verzamelen over voorgenomen werkzaamheden in het projectgebied

Verkennend veldonderzoek met inspectie van het terrein en/of gebouwen

- Tijdens het veldonderzoek wordt het projectgebied en de directe omgeving geïnventariseerd op de aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Ook wordt gekeken of het projectgebied geschikt is als habitat voor beschermde soorten. Het verkennend veldonderzoek geeft daarmee inzicht in de kans op aanwezigheid van beschermde soorten. Het is geen gedetailleerd en gespecialiseerd onderzoek.
- Het is mogelijk dat er objecten of plekken zijn die niet de inspecteren zijn door de controleur. Dit kan bijvoorbeeld een watergang (vissen en amfibieën) zijn of holtes, spouwen en kieren in bomen en gebouwen (vleermuizen). Onderzoek van dergelijke objecten en plekken vereist in elk geval aanvullend onderzoek door een deskundige.
- Indien tijdens het verkennend veldonderzoek de aanwezigheid van beschermde soorten wordt vastgesteld, en/of plekken zijn aangetroffen die kunnen fungeren als habitat voor beschermde soorten, is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Indien een watervoerende watergang/ sloot wordt aangetroffen (in verbinding staand met andere watergangen), en de kans bestaat dat er beschermde soorten in voorkomen is altijd een nader onderzoek noodzakelijk.
- Aanvullend onderzoek wordt uitgevoerd door een deskundige op het gebied van de betreffende (mogelijk) aanwezige soort(en) en geeft uitsluitsel over welke beschermde soorten aanwezig zijn, in welke aantallen, op welke locaties en welke functie die locaties hebben.
- Aanvullend onderzoek maakt geen onderdeel uit van een verkennend onderzoek (quickscan). Aanvullend onderzoek kan als meerwerk verrekend worden boven op het verkennend onderzoek.

Advies en rapportage

- De resultaten van het verkennend onderzoek worden gepresenteerd in een rapportage.
- In de rapportage wordt aangegeven of aanvullend onderzoek noodzakelijk is en indien dit noodzakelijk is, voor welke soortgroep(en).
- In de rapportage wordt een advies gegeven met betrekking tot het vervolgtraject.
- In het geval aanvullend onderzoek noodzakelijk is, kunnen wij u adviseren over de planning en doorlooptijd van deze onderzoeken.

Bijlage 4: Stappenplan Ministerie van Economische Zaken

Rapportage Aanvullend soortenonderzoek Wet natuurbescherming

Losser, steenfabriek BOEi

Versie: 1.0

Colofon		
Titel	Rapportage Aanvullend soortenonderzoek Wet natuurbescherming	
	Smuddeweg te Losser	
Projectcode	P04980	
Versie	1.0	
Datum	30-10-2023	
Opdrachtgever	BOEi Onze Lieve Vrouw ter Eem Klooster Daam Fockemalaan 22 3818 KG Amersfoort	
Uitvoerder		
	GRAS Advies bv	
	Bedrijvenpark Twente 412	Huismanstraat 6
	7602 KM Almelo	6851 GT Huissen
Email	ecologie@grasadvies.nl	
Website	https://grasadvies.nl/	
Contactpersoon	M.W.J. Witjes	
Telefoon	074 2020258	
Email	michael.witjes@grasadvies.nl	

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	3
2	Inleiding.....	4
2.1.1	Verspreidingsgegevens	4
2.1.2	Reikwijdte en beperkingen.....	5
3	Gebiedskenmerken en beoogde ontwikkeling.....	6
3.1	Gebiedsbeschrijving	6
3.1.1	Gegevens.....	6
3.1.2	Locatie en omgeving.....	6
3.1.3	Terrein en kenmerken.....	6
4	Onderzoeksmethodiek.....	8
4.1.1	Bureauonderzoek	8
4.1.2	Veldonderzoek.....	8
4.1.3	Analyse	9
5	Wettelijk kader	10
5.1.1	Beschermde soorten.....	10
5.1.2	Broedvogels	10
6	Resultaten.....	11
6.1	Steenmarter	11
6.1.1	Verblijfplaatsen	11
6.1.2	Effectenbeoordeling	11
6.2	Vleermuizen	11
6.2.1	Verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes	11
6.2.2	Effectenbeoordeling	11
6.3	Gierzwaluw	11
6.3.1	Nest- en rustplaatsen.....	12
6.3.2	Effectenbeoordeling	12
6.4	Huismus	12
6.4.1	Nestplaatsen en overige habitatfuncties.....	12
6.4.2	Effectenbeoordeling	12
6.5	Uilen.....	12
6.5.1	Nest- en rustplaatsen en foerageergebied	12
6.5.2	Effectenbeoordeling	12
7	Conclusies	13
7.1.1	Zorgplicht	13

Bijlagen

Bijlage 1: Soort specifieke onderzoeksmethoden

Bijlage 2: Wet- en regelgeving

Bijlage 3: Stappenplan ontheffingsplicht

1 Samenvatting

De initiatiefnemer is voornemens om in het projectgebied aan de Smuddeweg 3 te Losser, een proeflokaal en een brouwerij te gaan realiseren. Hiervoor wordt een deel van een van de gebouwen gesloopt. Om het projectgebied te controleren op eventuele aanwezigheid van wettelijk beschermde plant- en diersoorten is er een quickscan flora en fauna uitgevoerd.

Uit deze quickscan kwam het advies om aanvullend onderzoek uit te voeren naar de volgende beschermde diersoorten om in kader van de ruimtelijke ontwikkeling te voldoen aan de Wet natuurbescherming:

- Steenmarter
- Vleermuizen
- Gierzwaluw
- Huismus
- Steenuil
- Kerkuil

De onderzoeken geven inzicht in de mogelijk effecten van de ontwikkeling op functies van beschermde diersoorten en of verbodsbepalingen mogelijk worden overtreden.

Met deze kennis is onderbouwd of de beoogde ontwikkeling redelijkerwijs uitvoerbaar is of dat mogelijk een ontheffingsaanvraag of andere maatregelen en/of vervolgstappen noodzakelijk zijn.

De belangrijkste conclusies zijn als volgt:

- 1 De aanwezigheid van de volgende beschermde soorten is aangetoond, waarvoor ontheffing moet worden verkregen om de ontwikkeling doorgang te kunnen geven:
 - Steenuil, vaste rust- verblijf en/ of nestplaats.
- 2 De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar **zorgplicht**: “De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het: a. voorkomen, b. beperken en c. ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur (Wnb Artikel 1.11).
- 3 Voor het zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis in het te behouden gebouw binnen het projectgebied moet extra alert te zijn zicht te houden aan de zorgplicht door verstoring zo veel als mogelijk te voorkomen.

2 Inleiding

In opdracht van ECOquickscan heeft GRAS Advies een aanvullend soortenonderzoek Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Smuddeweg te Losser. BOEi is voornemens om hier een proeflokaal en een brouwerij te realiseren.

Bij dergelijke ruimtelijke ingrepen verplicht de Wet natuurbescherming te toetsen of aanwezige beschermde plant- en diersoorten geen negatieve effecten ondervinden van de beoogde ontwikkeling. Eerder uitgevoerd verkennend onderzoek (quickscan) naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde flora en fauna op de bovengenoemde locatie (GRAS Advies, 2023), kon de aanwezigheid van de volgende soorten niet uitsluiten:

- Steenmarter
- Vleermuizen
- Gierzwaluw
- Huismus
- Steenuil
- Kerkuil

Op basis hiervan is nader onderzoek naar deze soorten verricht. Dit aanvullende soortenonderzoek geeft uitsluit over de aanwezigheid of afwezigheid van bovengenoemde soorten en adviseert over de te nemen vervolgstappen. Het onderbouwt of de beoogde ruimtelijke ontwikkeling redelijkerwijs uitvoerbaar is of dat mogelijk verbodsbepalingen worden overtreden en een ontheffingsaanvraag en/of andere maatregelen noodzakelijk zijn.

Aanvullend soortenonderzoek is een uitgebreid en afgestemd soortgericht onderzoek. Het bestaat uit een bureaustudie en meerdere veldinventarisaties waarbij onderzoeksmethoden en richtlijnen uit erkende en soort specifieke kennisdocumenten en/of soortprotocollen worden toegepast. Met inachtneming van wettelijke kaders, de kenmerken van de beoogde ontwikkeling en de gerelateerde werkzaamheden wordt beoordeeld of aanwezige soorten, hun functioneel leefgebied en essentiële habitatfuncties negatieve effecten ondervinden van de beoogde ingreep.

Indien een ontheffingsaanvraag of andere ecologische maatregelen en/of vervolgstappen noodzakelijk worden geacht, kan GRAS Advies adviseren en begeleiding bieden in het vervolgtraject.

2.1.1 Verspreidingsgegevens

In dit rapport is informatie verwerkt afkomstig uit de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFF). Deze informatie mag (zolang de datavoorziening niet open en toegankelijk is) zonder toestemming van BIJ12 niet worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar worden gemaakt.

Indien relevant zal GRAS Advies verspreidingsgegevens die zijn verkregen door veldinventarisaties binnen en/of rondom het projectgebied na een periode van 2 jaar openbaar maken binnen de omgeving van de NDFF.

Dit rapport presenteert de uitkomsten van het aanvullend soortenonderzoek Wet natuurbescherming en de eventuele noodzakelijke vervolgstappen. Het is onlosmakelijk verbonden aan het verkennend onderzoek (quickscan) Wet natuurbescherming Smuddeweg te Losser (GRAS Advies, 2023). GRAS Advies adviseert, indien van toepassing, uitkomsten als verplichting vast te leggen voor de uitvoerende partij.

Gebiedskenmerken van het huidige projectgebied en een globale beschrijving van de beoogde ontwikkeling zijn opgenomen in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 beschrijft de toegepaste onderzoeksmethodiek, gevolgd door een beknopte samenvatting van het relevante wettelijk kader in hoofdstuk 4. De resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in hoofdstuk 5. Hier worden alle relevante soorten beschreven die mogelijk voorkomen, inclusief het effect van de beoogde ontwikkeling op deze soorten en hun functionele leefgebied. De conclusies zijn opgenomen in hoofdstuk 6 waarin de belangrijkste resultaten, mogelijke maatregelen en vervolgstappen worden samengevat.

2.1.2 Reikwijdte en beperkingen

Dit aanvullend soortenonderzoek richt zich tot Hoofdstuk 3 Artikel 3.1 tot en met 3.11 van de Wet natuurbescherming. Informatie met betrekking tot gebiedsbescherming, Houtopstanden en stikstof vallen buiten de scope van dit onderzoek.

De ecologen van GRAS Advies spannen zich maximaal in om onderzoek zo zorgvuldig mogelijk uit te voeren. Desondanks zal nooit een volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. GRAS Advies kan daarom geen aansprakelijkheid aanvaarden voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en/of fauna.

Geldigheidsduur onderzoek:

Momenteel bestaan er geen landelijke richtlijnen betreft de geldigheidsduur van aanvullende soortenonderzoeken. Desalniettemin kan bevoegd gezag hieraan een termijn koppelen en actuele gegevens vereisen. Doorgaans wordt een termijn van 3 jaar aanbevolen. GRAS Advies adviseert daarom de termijn van 3 jaar niet te overschrijden.

Dit rapport gaat in op de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling zoals beschreven in paragraaf 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten en hun functioneel leefgebied leiden.

3 Gebiedskenmerken en beoogde ontwikkeling

3.1 Gebiedsbeschrijving

3.1.1 Gegevens

Adres: Smuddeweg 3
Plaats: Losser
Gemeente: Losser
Provincie: Overijssel

3.1.2 Locatie en omgeving

Het plangebied maakt ruimtelijk onderdeel uit van de buitenrand van Losser. Via de Smuddeweg is het bedrijventerrein met het stedelijke deel van Losser verbonden. Het terrein aan de noordzijde van deze weg is min of meer een weilandengebied. Aan de zuidzijde van deze weg bevinden zich gebouwen die richting het meer bewoonde deel van Losser gaan. Verder wordt het terrein omgeven door een klein bosrijk gebied aan de zuidwestzijde. Daarnaast is het stedelijke gebied van Losser aan de zuidoostzijde te vinden.

3.1.3 Terrein en kenmerken

Het is gelegen in het buitengebied en is omgeven door weilanden, akkers en gebouwen. In de huidige situatie is de voormalige steenfabriek vrijwel niet meer in gebruik (afbeelding 2.1). Wel zijn alle gebouwen nog aanwezig op het terrein (afbeelding 2.2). Direct rondom het projectgebied staan bomenrijen als kavelafscheidin-
gen.

Afbeelding 2.1 Ligging van het projectgebied (rood kader). Afbeelding 2.2 Luchtfoto van het projectgebied (rood kader).

Beoogde ontwikkeling

De initiatiefnemer is voornemens om een proeflokaal in een bestaand pand en nieuw gebouw als brouwerij te realiseren. Het betreft sloop plus nieuwbouw aan de huidige droogloods en van de vormloods. Het toekomstige proeflokaal wordt enkel van binnenuit verbouwd. De exacte planning van de werkzaamheden is nog niet bekend.

Afbeelding 2.3. beoogd resultaat.

4 Onderzoeksmethodiek

Het onderzoek wordt uitgevoerd om te beoordelen of de beoogde ruimtelijke ontwikkeling een mogelijk significant negatief effect heeft op (wettelijk) beschermde plant- en diersoorten. Hiervoor is het noodzakelijk om aanwezige soorten vast te stellen en locaties van habitatfuncties te bepalen. De door GRAS Advies gehanteerde onderzoeksmethodiek is globaal onder te verdelen in 3 stappen.

4.1.1 Bureauonderzoek

Voor relevante datavisualisatie, projectinformatie en soorteninformatie is onder andere Rapportage Quickscan Wet natuurbescherming Smuddeweg te Losser, (GRAS Advies, 2023) geraadpleegd. Hierbij zijn gegevens overgenomen en aanvullende informatie verzameld over:

- locaties van habitatfuncties van mogelijk aanwezige beschermde soorten;
- gebiedskenmerken en mogelijke huidige ruimtelijke en ecologische veranderingen;
- soortspecifieke verspreidingsgegevens (indien van toepassing) verspreidingsatlassen;
- geschikte onderzoeklocaties.

Mogelijke aanwezigheid van soorten, locaties van soortspecifieke/gebonden gebiedsfuncties en de locaties waar de trefkans van de te onderzoeken soorten het hoogst zijn, worden hiermee bepaald. Aan de hand van deze gegevens zijn soortspecifieke onderzoeksmethoden vastgesteld en veldonderzoeken gepland.

4.1.2 Veldonderzoek

Het soortgerichte onderzoek is in en rondom het projectgebied uitgevoerd. De door GRAS Advies gehanteerde veldonderzoeksmethodiek is (indien beschikbaar) conform aanbevolen methoden en richtlijnen, beschreven in erkende soortspecifieke kennisdocumenten en protocollen. Onderzoek vereist doorgaans meerdere veldbezoeken en onderzoeksperiodes zijn veelal verbonden aan vaste perioden. GRAS Advies combineert waar mogelijk soortspecifiek onderzoek om zodoende veldbezoeken te beperken. In Bijlage 1 worden de soort specifieke onderzoeksmethoden beschreven. Tabel 6.1 in hoofdstuk 6 toont de data en specificaties van de veldbezoeken.

Tabel 4.1 toont alle data en specificaties van veldbezoeken.

Tabel 4.1 Data en specificaties veldbezoeken.

Datum	Tijdstip	Zonsopkomst of ondergang	Aantal onderzoekers	Weersomstandigheden	Reden veldbezoek/ onderzoek
05-01-2023	10:00-12:00	n.v.t.	1	10°C, 3 bft, onbewolkt, droog	Quickscan
15-03-2023	18:00-00:00	18:44	1	7°C, 2 bft, bewolkt, droog	Uilen 3x
03-04-2023	10:00-11:30	06:38	1	7°C, 3 bft, onbewolkt, droog	Huismussen
04-04-2023	19:30 00:00	20:18	1	9°C, 2 bft, licht bewolkt, droog	Uilen
20-04-2023	20:00-00:00	20:46	1	10°C, 3 bft, bewolkt, droog	Uilen
03-05-2023	09:00-10:30	06:07	1	16°C, 2 bft, licht bewolkt, droog	Huismussen
08-06-2023	19:55-00:10	21:57	2	19°C, 3 bft, onbewolkt, droog	Vleermuisverblijven zomer- en kraam, Gierzwaluwen
09-06-2023	02:55-05:25	05:21	2	12°C, 2 bft, onbewolkt, droog	Vleermuisverblijven zomer- en kraam
19-06-2023	20:00-22:30	22:03	1	22°C, 1 bft, licht bewolkt, droog	Gierzwaluwen
04-07-2023	20:00-00:15	22:02	2	16°C, 1 bft, bewolkt, droog	Vleermuisverblijven zomer- en kraam, Gierzwaluwen
07-09-2023	20:15-00:15	20:14	1	22°C, 2 bft, onbewolkt, droog	Vleermuisverblijven paar
29-9-2023	04:30-06:40	07:37	1	14°C, 3 bft, licht bewolkt, droog	Vleermuisverblijven paar

4.1.3 Analyse

Na afronding van veldonderzoeken worden gegevens zoals velddata, waarnemingen en bevindingen verzameld. De analyse van deze gegevens bestaat uit:

- bepalen soort en aanwezigheid;
- bepalen locaties (essentiële) habitatfuncties;
- beoordelen kenmerken van beoogde ontwikkeling (zoals duur, periode, invloedssfeer);
- beoordelen effecten beoogde ontwikkeling op aanwezige soorten en habitatfuncties;
- bepalen mogelijke gevolgen, maatregelen en (wettelijke) vervolgstappen.

GRAS Advies is een ecologisch adviesbureau en voert verkennend veldonderzoek uit volgens geldende soortprotocollen. De deskundige ecologen van GRAS Advies zijn middels opleiding en ervaring bevoegd voor de verrichte werkzaamheden. Daarnaast is het project uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van GRAS Advies. Het kwaliteit managementsysteem van GRAS Advies is ISO NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

5 Wettelijk kader

Wet- en regelgeving omtrent natuurbeleid is voornamelijk geregeld in de Wet natuurbescherming (Wnb). Binnen deze kaderwet is Internationale en Europese wet- en regelgeving opgenomen en het biedt provincies de mogelijkheid op provinciaal niveau natuurbeleid toe te passen. In het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en soortgelijke activiteiten dient deze wet in acht te worden genomen. De wet is gericht op het beschermen van gebieden, houtopstanden en soorten. Bijlage 3 bevat een uitgebreid overzicht betreft Wet- en regelgeving omtrent soorten.

5.1.1 Beschermde soorten

Alle in het wild levende plant- en diersoorten zijn tot op zekere hoogte beschermd. Hiervoor geldt de zorgplicht. De Wet natuurbescherming heeft de bescherming van soorten onderverdeeld in drie beschermingsregimes, namelijk 1. soorten die vallen onder de Vogelrichtlijn, 2. soorten die vallen onder de Habitatrichtlijn (beide Internationaal beschermd) en 3. soorten die vallen onder Andere soorten (Nationaal beschermd). Deze verschillende beschermingsregimes hebben ieder specifieke verbodsbepalingen.

Uitzonderingen op de verbodsbepalingen binnen de Wnb zoals beschreven onder Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en Andere soorten kunnen gelden indien:

- een vrijstelling voor de specifieke soort geldt (nationaal beschermde soorten);
- gewerkt wordt met een Gedragscode (nationaal en internationaal beschermde soorten);
- een ontheffing is verkregen (nationaal en internationaal beschermde soorten).

5.1.2 Broedvogels

Bij ruimtelijke ingrepen of activiteiten van soortgelijke aard, dient er zorg gedragen te worden voor broedvogels die effecten ondervinden van de geplande werkzaamheden. Nesten mogen niet worden beschadigd of vernield. Voor vogelsoorten die ieder jaar een nieuw nest bouwen geldt dat nesten beschermd zijn zolang de broedperiode van de soort duurt. Indien er soorten aanwezig zijn die vallen onder soorten met jaarrond beschermde nesten, is, indien deze groep effecten ondervindt van de werkzaamheden, te allen tijde een ontheffing nodig.

6 Resultaten

6.1 Steenmarter

Er zijn in het te slopen gebouw uitwerpselen gevonden van het te slopen gebouw. Om het mogelijke gebruik van de plek door steenmarters te onderzoeken, is er een wildcamera geplaatst van 13 juli tot 5 september.

6.1.1 Verblijfplaatsen

Er zijn geen waarnemingen van steenmarters, of andere marterachtigen gedaan met de wildcamera. Het is redelijkerwijs uitgesloten dat de dieren nog gebruik maken van het gebouw.

6.1.2 Effectenbeoordeling

Gezien de afwezigheid van (steen)marters, is een effect van de ontwikkeling op de soorten uit te sluiten. Een ontheffing op de Wet natuurbescherming voor (steen)marters is voor de uitvoering van de werkzaamheden niet nodig.

6.2 Vleermuizen

Tijdens de quickscan zijn er meerdere uitwerpselen van vleermuizen gevonden in het te slopen gebouw. Ook het andere gebouw bevat mogelijkheden voor verblijfplaatsen voor vleermuizen. Voor de locatiebezoeken, zie tabel 4.1.

6.2.1 Verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes

Tijdens het vleermuisonderzoek naar verblijven van vleermuizen zijn in het te slopen gebouw geen verblijfplaatsen waargenomen. Een zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis is wel in het tegenoverliggende gebouw waargenomen. Omdat dit gebouw inpandig omgevormd wordt tot proeflokaal, heeft de ontwikkeling geen effect op de functionaliteit van het verblijf, mits er aan de zorgplicht wordt voldaan.

De groenstructuren achter (ten noorden van) het gebouw worden gebruikt als foerageerplaats door enkele (1-3) gewone dwergvleermuizen. Deze is niet essentieel en loopt tot ver voorbij het te slopen pand door. Ook op deze functie heeft de ontwikkeling geen negatief effect.

Er zijn enkele overvliegende laatvliegers, rosse vleermuizen en ruige dwergvleermuizen waargenomen. Voor deze dieren zijn geen functies waargenomen binnen het projectgebied of de directe omgeving (terrein van de steenfabriek).

6.2.2 Effectenbeoordeling

Het projectgebied is een onderdeel van het leefgebied van gewone dwergvleermuizen. De beoogde ontwikkeling heeft geen negatief effect op essentiële habitatfuncties deze soort, mits voldaan wordt aan de zorgplicht. Een ontheffing op de Wet natuurbescherming voor vleermuizen is voor de uitvoering van de werkzaamheden niet nodig.

6.3 Gierzwaluw

De gebouwen bevatten openingen die gierzwaluwen toegang kunnen geven tot geschikte nestgelegenheden. Aanvullend onderzoek heeft 3 maal plaatsgevonden waarbij het kennisdocument gierzwaluw is gevolgd. Voor de locatiebezoeken, zie tabel 4.1.

6.3.1 Nest- en rustplaatsen

Tijdens veldbezoeken zijn hoogvliegende gierzwaluwen waargenomen. Er zijn geen nesten of in-/ uitvliegende vogels waargenomen. Hiermee is aangetoond dat het projectgebied niet voorziet in nestplaatsen gierzwaluwen.

6.3.2 Effectenbeoordeling

Het projectgebied is geen onderdeel van het leefgebied van gierzwaluwen. De beoogde ontwikkeling heeft geen negatief effect op essentiële habitatfuncties van gierzwaluwen. Een ontheffing op de Wet natuurbescherming voor gierzwaluwen is voor de uitvoering van de werkzaamheden niet nodig.

6.4 Huismus

De gebouwen bevatten openingen die huismussen toegang kunnen geven tot geschikte nestgelegenheden. Aanvullend onderzoek heeft 2 maal plaatsgevonden waarbij het kennisdocument huismus is gevolgd. Voor de locatiebezoeken, zie tabel 4.1.

6.4.1 Nestplaatsen en overige habitatfuncties

Tijdens veldbezoeken zijn verblijfplaatsen van huismussen net buiten het projectgebied waargenomen. De dieren zijn echter tijdens geen van de onderzoeken binnen het projectgebied waargenomen. Hiermee is aangetoond dat het projectgebied niet voorziet in functies voor huismussen.

6.4.2 Effectenbeoordeling

Het projectgebied is geen onderdeel van het leefgebied van huismussen. De beoogde ontwikkeling heeft geen negatief effect op essentiële habitatfuncties van huismussen. Een ontheffing op de Wet natuurbescherming voor huismussen is voor de uitvoering van de werkzaamheden niet nodig.

6.5 Uilen

In het projectgebied hangt een kerkuilenkast. Hierin zijn geen sporen van de dieren waargenomen. Er zijn openingen in het te slopen gebouw aanwezig waar de veel kleinere steenuil zich kan vestigen. Voor de locatiebezoeken, zie tabel 4.1.

6.5.1 Nest- en rustplaatsen en foerageergebied

Tijdens veldbezoeken zijn 2 steenuilen in een verblijfplaats met nestmateriaal waargenomen. Daarnaast zijn er rondvliegende steenuilen waargenomen. Hiermee is aangetoond dat het projectgebied voorziet in nest- en/of rustplaatsen en foerageergebied van steenuilen. Er zijn geen andere uilensoorten waargenomen.

6.5.2 Effectenbeoordeling

Het projectgebied is onderdeel van het leefgebied van steenuilen. Andere uilensoorten zijn niet waargenomen. De beoogde ontwikkeling heeft een negatief effect op het verblijf van de steenuilen. Een ontheffing op de Wet natuurbescherming voor een nest en/ of verblijfplaats van steenuilen is voor de uitvoering van de werkzaamheden nodig.

7 Conclusies

Op basis van de resultaten van dit aanvullend soortenonderzoek kan redelijkerwijs worden geconcludeerd dat enkel de nest/ rustplaats van de steenuil een negatief effect kan ondervinden als gevolg van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling. Een ontheffing op de Wet natuurbescherming is voor deze soort dan ook nodig om de ontwikkeling te mogen uitvoeren.

GRAS Advies adviseert de resultaten en conclusies voor te leggen aan het bevoegd gezag, de provincie Overijssel.

Daarnaast maakt het projectgebied mogelijk deel uit van het leefgebied voor diverse broed- en weidevogels. Nesten van broedende vogels en hun omgeving zijn wettelijk beschermd en mogen niet worden verstoord. Verstoring wordt voorkomen door:

- versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren, of;
- maatregelen te nemen zodat nesten geen hinder ondervinden, of
- een broedvogelinspectie en vrijgave te laten plaatsvinden vóór aanvang van desbetreffende werkzaamheden.

7.1.1 Zorgplicht

De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar **zorgplicht**: “De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het: a. voorkomen, b. beperken en c. ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur (Wnb Artikel 1.11). Bij twijfel, of wanneer er tijdens werkzaamheden beschermde diersoorten worden aangetroffen, dient er direct contact opgenomen te worden met een ecoloog die kan bepalen of en op welke wijze de werkzaamheden binnen de Wet natuurbescherming plaats mogen vinden

Bronnen

Bouwens, S. (2017). Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Provincie Noord-Brabant. Zoogdiervereniging, 13 oktober 2017.

Veldman, J. & Troost, C., 2019. Brochure Soortenbescherming in Overijssel.

ECOquickscan, 2019. Actualisatie ecologisch werkprotocol Ontwikkeling bedrijventerrein Kerkewaard te Haaf-
ten.

Hunink, S. (2022). Lijst beschermde soorten Wet natuurbescherming. Natuurinclusief, Borculo. 13 p.

Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. December 2016.
Versie 1.3, 5p.

Netwerk Groene Bureaus (2017). Soorteninventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescher-
ming. Juli 2017. Versie juli 2017.

Overheid.nl (2021). Wet natuurbescherming. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-07-01>

Raad van State (2021). Uitspraak 201903159/1/R2. [https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@125948/
201903159-1-r2/](https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@125948/201903159-1-r2/)

Verspreidingsatlas.nl (2023). NDFF Verspreidingsatlas.

Zoogdiervereniging (2021). Wet natuurbescherming. <https://www.zoogdiervereniging.nl/wnb>

Bijlage 1: Soort specifieke onderzoeksmethoden

Steenmarter

Onderzoek naar marterachtigen is maatwerk en wordt doorgaans gedaan om de soort (steenmarter of boom-marter) te bepalen, de aanwezigheid van vaste en essentiële rust- of voortplantingsplaatsen, migratieroutes en foerageergebied vast te stellen of bestaat uit een habitatsgeschiktheidsbeoordeling. Voor deze soorten bestaan geen landelijk gestandaardiseerde onderzoeksprotocollen. GRAS Advies hanteert binnen dit onderzoek voornamelijk de onderzoeksmethoden beschreven in *Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming* (Bouwens, 2017) en *Brochure Soortenbescherming in Overijssel* (Veldman & Troost, 2019). Dit houdt globaal het volgende in:

- Er zijn verschillende methoden beschikbaar om de soort en aanwezigheid vast te stellen. GRAS Advies gebruikt wildcamera's met lokstof om beeldmateriaal te vervaardigen van passerende dieren.
- Als lokstof en tevens afdrukmedium voor sporenbuizen gebruikt GRAS Advies een mengsel van paraffineolie, koolstof en visolie. Lokstof bij wildcamera-gebruik is pindakaas. Hierbij wordt dit voor de camera op/aan een verhoging geplaatst om determinatie van soorten te vergemakkelijken.
- Onderzoek is niet gebonden aan vaste perioden. Desondanks hanteert GRAS Advies de periode van maart tot en met augustus (Bouwens, 2017). In deze periode worden inventarisatiematerialen minimaal 6 weken in het projectgebied geplaatst. Buiten deze periode wordt 12 weken gehanteerd.
- Inventarisatiematerialen worden geplaatst op plekken waar de trefkans het hoogst is. Dit wordt bepaald aan de hand van eerder uitgevoerd verkennend onderzoek, de huidige ruimtelijke en ecologische situatie en kenmerken van de beoogde ontwikkeling.
- Het aantal in te zetten inventarisatiematerialen wordt bepaald door de deskundige ecooloog. Dit is afhankelijk van de grootte en toegankelijkheid van het projectgebied en de geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soort.
- Om de werking van inventarisatiematerialen te waarborgen kiest GRAS Advies er in de meeste situaties voor binnen deze periode minimaal eenmaal batterijen en opslagmiddelen van opname apparatuur te vervangen.

Vleermuizen

Onderzoek wordt uitgevoerd om het aantal en de soort vast te stellen en om gebiedsfuncties (foerageergebied, vliegroute en verblijfplaats) te bepalen. Van een eventuele verblijfplaats kan worden vastgesteld of het een zomer-, kraam-, paar- en/of winterverblijf betreft. Hoofdstuk 5, tabel 5.2 toont de veldbezoeksspecificaties. De methodiek gehanteerd door GRAS Advies is conform het protocol voor vleermuisinventarisaties Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging (2021) en de soortspecifieke kennisdocumenten van BIJ12. Het vleermuisprotocol hanteert de volgende richtlijnen:

- Een voorjaarsonderzoek om een mogelijke functie als zomer- en/of kraamverblijf te onderzoeken. Dit onderzoek bestaat uit 3 bezoeken tussen 15 mei en 15 juli, waarvan minimaal één 's ochtends en één in juni.
- Mogelijke vliegroutes en foerageergebied wordt ook tijdens deze periode vastgesteld.
- Een najaarsonderzoek om een mogelijke functie als paar- en/of winterverblijf te onderzoeken. Dit onderzoek bestaat uit 2 bezoeken tussen 15 augustus en 1 oktober.
- Een onderzoek naar de aanwezigheid van (massa)winterverblijfplaatsen. Dit onderzoek bestaat uit 2 bezoeken tussen 1 augustus en 10 september met tenminste 10 dagen tussen beide locatiebezoeken.
- Minimaal een periode van 20 dagen tussen veldonderzoeken in het voor- en najaar m.u.v. (massa)winterverblijfplaatsen. De begin- en eindtijd is in de regel tot 2 uur na zonsondergang en vanaf 2 uur voor zonsopkomst. Bij paarverblijfplaatsen is dit doorgaans vanaf 1 uur na zonsondergang of tot zonsopkomst met minimaal één bezoek rond middernacht.
- Exacte planning omtrent vleermuisonderzoek is soortspecifiek en is afgestemd op de te verwachte soorten. Indien bijzondere soorten aanwezig zijn, kan eerdergenoemde onderzoekstijd worden verlengd door eerder te starten of later te eindigen.
- Tenminste 75% van het te observeren object moet worden overzien tijdens onderzoeken die gericht zijn op habitatfuncties.

Bepalen habitatfuncties en type verblijfplaats

Tijdens het observeren van vleermuizen bepaalt het gedrag en aantallen welke habitatfuncties en typen verblijfplaatsen worden toegekend. GRAS Advies hanteert de volgende kenmerken:

- Kraamverblijfplaats: uitvliegers zijn terugkerend en het betreft meer dan 10 exemplaren*.
- Zomerverblijfplaats: uitvliegers zijn terugkerend en het betreft minder dan 10 exemplaren* of individuen vliegen uit en keren niet terug. Wanneer de toegang wordt 'aangetikt' betreft het mogelijk een zomerverblijfplaats.
- Paarverblijfplaats: het betreft zwermgedrag en baltsroepen. (Soortspecifiek en zwermgedrag komt bij meer verblijfsfuncties voor).
- Massa winterverblijfplaats: het betreft zwermactiviteit van meer dan 10 exemplaren*.
- Winterverblijfplaats: het betreft zwermactiviteit van 5-10 exemplaren* of minder dan 5 exemplaren waarbij sociaal geluid detecteerbaar is.
- Vliegroute: frequent gebruik van lijnvormige structuren door meerdere exemplaren.
- Foerageergebied: frequent gebruik van een gebied en/of lijnvormige structuren zoals bomenrijen en water door meerdere exemplaren.

* Toegekende functies a.d.h.v. aantallen kunnen afwijken en zijn afhankelijk van lokale omstandigheden en intern deskundig oordeel.

Tijdens veldbezoeken wordt geïnterviewd op geluid en zichtwaarnemingen en is gebruik gemaakt van Ultrasonie microfoons (Echo Meter Touch), en een Pettersson D240x batdetector, of een Anabat Scout batdetector. Ultrasonie geluiden zijn hiermee hoorbaar, opneembaar en analyseerbaar. Ook wordt er gebruik gemaakt van een verrekijker en felle zaklamp.

Gierzwaluw

Onderzoek wordt gedaan om de aanwezigheid van exemplaren, aantal, nestlocaties en rustplaatsen vast te stellen. Hoofdstuk 5, tabel 5.2 toont de veldbezoek specificaties. De methodiek is conform Het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017) en Netwerk Groene Bureaus (2017) uitgevoerd. Dit houdt het volgende in:

- De afwezigheid van een nest of rustplaats wordt aangetoond door minimaal 3 veldbezoeken met een interval van tenminste 10 dagen in de periode van 15 mei tot en met 15 juli. Hierbij wordt minimaal 1 veldbezoek uitgevoerd tussen 20 juni en 7 juli (NGB, 2017; BIJ12, 2017).
- De grens van de onderzoeksperiode is 15 mei tot en met half juli (BIJ12, 2017).
- De inventarisaties vinden bij voorkeur 's avonds plaats 2 uur voor zonsondergang tot zonsondergang (NGB, 2017; BIJ12) tijdens goede weersomstandigheden (droog en weinig wind) (BIJ12, 2017).
- Voor (broedende soorten) wordt gelet op (gierende) dieren en in- en uitvliegende dieren (NGB, 2017).
- Aan de hand van typen (zicht)waarnemingen, worden het aantal individuen en/of nest- en/of verblijfplaatsen bepaald waarbij het waargenomen aantal vluchten op dakgoot-, nok- en huishoogte wordt gedeeld door 1.5 (BIJ12, 2017).
- De afwezigheid van broedende gierzwaluwen is aannemelijk wanneer er minimaal 3 inventarisatiemomenten hebben plaatsgevonden met een interval van minimaal 10 dagen, waarvan 1 heeft plaatsgevonden tussen 20 juni en 7 juli en waarbij er tijdens goede weersomstandigheden 2 uur voor zonsondergang tot aan zonsondergang is geïnterviewd (BIJ12, 2017).

Voor het onderzoek naar gierzwaluwen aan de (locatie) zijn drie veldbezoeken afgelegd. Deze zijn waar mogelijk gecombineerd met vleermuisonderzoek. Tijdens veldbezoeken zijn mogelijke nestlocaties in het projectgebied en de omgeving onderzocht en beoordeeld.

Huismus

Onderzoek wordt uitgevoerd om de aanwezigheid van exemplaren, aantal, nestlocaties, rustplaatsen en locaties van (essentieel) functioneel leefgebied vast te stellen. Hoofdstuk 5, tabel 5.2 toont de veldbezoeksspecificaties. De methodiek is conform Het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023) en Netwerk Groene Bureaus (2017) uitgevoerd. Dit houdt het volgende in:

- De afwezigheid van nesten wordt aangetoond door minimaal 2 veldbezoeken in de optimale periode van 1 april tot en met 15 mei met een interval van minimaal 10 dagen.
- Inventarisatie vindt bij voorkeur plaats tussen enkele uren na zonsopkomst en enkele uren voor zonsondergang bij gunstige weersomstandigheden (geen regen, kou en harde wind) (BIJ12, 2023).
- Het is mogelijk eenmalig pannen te lichten in de periode van 15 september tot 1 maart. Dit kan niet gedurende periodes met vorst (BIJ12, 2023). Deze methode wordt door GRAS Advies niet standaard uitgevoerd.
- De aanwezigheid van een nest kan worden aangetoond door zichtwaarnemingen van nesten (inclusief uitstekende takjes en veertjes), nestbouw, bezoek aan een nestplaats, transport van voedsel of ontlastingspakketjes, bedelende jongen, zingende mannetjes in broedbiotoop, paartjes bij een potentiële nestplaats, baltsgedrag, paring e.d. (BIJ12, 2023).
- Aan de hand van waarnemingen worden indien relevant en mogelijk, het aantal individuen en nest- en/of verblijfplaatsen geschat.
- De afwezigheid van broedende huismussen is aannemelijk wanneer er minimaal 1 uur geen nest- of rustplaats gerelateerde waarnemingen zijn gedaan, gedurende 2 veldbezoeken in de optimale periode en onder bovengenoemde omstandigheden (BIJ12, 2023).

Uilen

Onderzoek wordt gedaan om de aanwezigheid van exemplaren, nestlocaties, rustplaatsen en locaties van (essentieel) functioneel leefgebied zoals foerageergebied vast te stellen. Hoofdstuk 5, tabel 5.2 toont de veldbezoeksspecificaties. Omdat er mogelijk meerdere soorten uilen binnen en/of rondom het projectgebied aanwezig kunnen zijn, zijn verschillende methoden uit verschillende kennisdocumenten en overige bronnen betreft uilenonderzoek geraadpleegd. Dit betreft Het Kennisdocument Steenuil (BIJ12, 2017), Het Kennisdocument Kerkuil (BIJ12, 2017) en informatie over de bosuil op de website van Sovon. Deze gecombineerde en overlappende onderzoeksmethoden houden het volgende in:

- De afwezigheid van een broedende uilen is aannemelijk door 3 gerichte veldbezoeken in de periode begin februari tot en met 30 april waarbij tussen het eerste en laatste veldbezoek minimaal 1 maand interval zit (steenuil) en in de periode begin februari tot en met half oktober (kerkuil). GRAS Advies kiest de overlappende periode van begin februari tot en met 30 april om onderzoek in de geschikte periode van beide soorten te garanderen.
- Inventarisaties vinden plaats in de avondschermer tot middernacht.
- Tijdens inventarisaties wordt het afspelen van een baltsroep van de steenuil geadviseerd.
- Er vindt bij voorkeur overdag onderzoek plaats naar sporen die de aanwezigheid van een nest aannemelijk maken zoals braakballen, ruiveren en krijstreden.
- Naast veldonderzoeken wordt er navraag gedaan bij Stichting Kerkuil werkgroep Nederland, STONE, bij lokale vogelwerkgroepen, omwonenden, eigenaren en beheerders.

Bijlage 2: Wet- en regelgeving

Wet- en regelgeving omtrent natuurbeleid is voornamelijk geregeld in de Wet natuurbescherming (Wnb). Daarnaast is beleid geregeld in provinciale verordeningen en binnen het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Wet- en regelgeving is gericht op de bescherming van:

- gebieden
- houtopstanden
- soorten

Gebiedsbeschermingsregimes zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming hoofdstuk 2 en het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening hoofdstuk 2 (Natuurnetwerk Nederland). Beschermingsregimes van houtopstanden zijn opgenomen in hoofdstuk 4. Onderstaande informatie omvat enkel soortenbeschermingsregimes die zijn opgenomen in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming.

De Wet natuurbescherming (Wnb) is een kaderwet die sinds 2017 van kracht is. Deze wet is naast het beschermen van natuurgebieden en houtopstanden, gericht op het beschermen van inheemse en in het wild levende plant- en diersoorten. Verplichtingen vanuit Internationale en Europese wet- en regelgeving zoals de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn zijn hierin opgenomen. Gelijktijdig heeft er decentralisatie van bevoegd gezag plaatsgevonden waardoor provincies verantwoordelijk zijn voor natuurbeleid- en bescherming binnen de wettelijke kaders van de Wnb en het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Het biedt provincies de mogelijkheid om op regionaal niveau natuurbeleid toe te passen en in bepaalde gevallen soorten vrij te stellen van hun beschermde status.

Onder de Wnb worden alle in het wild levende plant- en diersoorten en natuurgebieden tot op zekere hoogte beschermd, ongeacht of een soort of het gebied wettelijk beschermd is of niet. Ze vallen onder de zorgplicht (Artikel 1.11 Wnb), (zie Kader - Zorgplicht). Soortenbescherming is opgenomen in de Wnb onder hoofdstuk 3. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen internationaal- en nationaal beschermde soorten verdeeld over 3 verschillende beschermingsregimes, ieder met specifieke verbodsbepalingen (Artikel 3.5 t/m 3.10). Internationaal beschermde soorten zijn soorten die vallen onder de categorie Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn (inclusief de verdragen van Bern en Bonn).

Nationaal beschermde soorten vallen onder de categorie Andere soorten. De bijlage behorend bij hoofdstuk 3, Artikel 3.10 Wnb geeft een overzicht van nationaal beschermde diersoorten (Onderdeel A) en plantensoorten (Onderdeel B). Figuur 1 toont verbodsbepaling per beschermingsregime.

Onder de soorten van de Vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. Onder de soorten van de Habitatrichtlijn vallen soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern (wilde dieren en planten inclusief hun natuurlijke leefmilieus) en Bijlage I van het Verdrag van Bonn (trekkende wilde diersoorten). Deze richtlijnen zijn opgesteld om de biodiversiteit in Europa in stand te houden en bevatten meerdere bijlagen waarin lijsten met soorten zijn opgenomen. Onder Andere soorten vallen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage Wnb, onderdeel A, inclusief vaatplanten genoemd in de bijlage Wnb, onderdeel B. De verboden benoemd in Artikel 3.10 lid a en b zijn niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze soorten zich in gebouwen of op erven bevinden.

Anders dan internationaal beschermde soorten is het beschermingsregime omtrent Andere soorten milder. Zo is het niet verboden eieren te rapen of dieren opzettelijk te verstoren. Deze uitzonderingen zijn gebaseerd op de belangen beschreven onder Artikel 3.10 lid 2a t/m 2i waaronder bijvoorbeeld ruimtelijke inrichting, kleinschalige bouwactiviteiten of bestendig beheer en ter voorkoming van schade of overlast (Overheid.nl, 2021).

Zorgplicht

De Wet natuurbescherming gebiedt onder Artikel 1.11:

1. Een iedere neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt (Overheid.nl, 2021).

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn	Beschermingsregime Andere soorten
Artikel 3.1 lid 1 Het is verboden van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Artikel 3.5 lid 1 Het is verboden in het wild levende dieren in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Artikel 3.10 lid 1a Het is verboden in het wild levende dieren opzettelijk te doden of te vangen.
Artikel 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Artikel 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Artikel 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Artikel 3.1 lid 3 Het is verboden eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben.	Artikel 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	N.v.t.
Artikel 3.1 lid 4 en 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Artikel 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	N.v.t.
N.v.t.	Artikel 3.5 lid 5 Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	Artikel 3.10 lid 1c Het is verboden vaatplanten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Figuur 1: Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming per beschermingsregime. Bron: Overheid.nl (2021); Zoogdiervereiniging (2021).

Essentieel leefgebied

Nest-, rust- en voortplantingsplaatsen worden in de Wnb nadrukkelijk beschermd (Figuur 1). Deze bescherming geldt niet voor bijvoorbeeld vliegroutes, migratieroutes en foerageergebieden. Echter, onder deze beschermde plaatsen worden ook alle essentiële onderdelen verstaan die het nest of de rust- of verblijfplaats als zodoende laten functioneren, ook wanneer deze gebieden niet samenvallen. Essentiële leefgebieden zijn daarom gebieden van wezenlijk belang voor het functioneren van de nest- rust- of voortplantingsplaats, wanneer er geen alternatieven zijn om eventuele aantasting daarvan op te vangen (Raad van State, 2021).

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Het verbod op beschadiging en vernieling van nesten houdt in dat er bij ruimtelijke ingrepen rekening dient te worden gehouden met broedende vogels en vogels die hun nest jaarrond als verblijfplaats gebruiken. De broedperiode is soortspecifiek. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest, of zijn hiertoe in staat. Voor deze vogelnesten geldt dat ze enkel in het broedseizoen als broedgeval onder de bescherming van Artikel 3.1 van de Wnb staan. Voor werkzaamheden buiten het broedseizoen is voor deze soorten (op enkele uitzonderingen na) geen ontheffing nodig. Van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten bestaat een dynamische lijst die als beleidsdocument onderdeel is van de Wnb. Hierin zijn vogels op basis van nestgebruik ingedeeld in 5 categorieën die hieronder worden weergegeven. Soorten en categorieën kunnen per provincie verschillen. In *Lijst met beschermde soorten Wet natuurbescherming* (Hunink, 2022) staat een overzicht van vogels met jaarrond beschermde nesten per provincie.

- 1 jaarrond gebruikte nesten (buiten het broedseizoen ook vaste rust- of verblijfplaats) *
- 2 zeer honkvaste (koloniebroeders) of afhankelijk van bebouwing*
- 3 zeer honkvaste broeders of afhankelijk van bebouwing (geen koloniebroeders) *
- 4 vogels die ieder jaar terugkeren naar specifiek nest*
- 5 definitie van 5, 5a en 5b verschilt per provincie, en varieert van honkvast en voldoende flexibel tot kwetsbaar en afhankelijk van de lokale Staat van instandhouding (zie Kader - Gunstige staat van instandhouding van een soort).

* Exacte definitie kan afwijken.

Uitzonderingen op verbodsbepalingen

Uitzonderingen op de verbodsbepalingen binnen de Wnb zoals beschreven onder Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en Andere soorten kunnen gelden indien:

- een vrijstelling voor de specifieke soort geldt (nationaal beschermde soorten);
- gewerkt wordt met een Gedragscode (nationaal en internationaal beschermde soorten);
- een ontheffing is verkregen (nationaal en internationaal beschermde soorten).

Om te bepalen of een ontheffing nodig is of dat er gebruik kan worden gemaakt van een vrijstelling, is er een stappenplan opgesteld door het Ministerie van Economische Zaken. Deze is toegevoegd in de volgende Bijlage.

Vrijstelling:

Binnen de groep Andere soorten (nationaal beschermd), kan de beschermde status per provincie verschillen. Provincies zijn bevoegd om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen aan de ontheffingsplicht voor (doorgaans algemeen voorkomende) soorten en soorten dus vrij te stellen van hun beschermde status. Hunink (2022) toont een overzicht van deze soorten in Lijst beschermde soorten Wet natuurbescherming, onderverdeeld in beschermingsstatus en provincie. Een vrijstelling is een uitzondering op een verbod en geldt voor iedereen die aan de voorwaarden van die vrijstelling voldoet, zoals een gedragscode (RVO, 2013).

Gedragscode:

Indien er bij ruimtelijke ingrepen een verbodsbepaling overtreden wordt, kan in sommige gevallen een vrijstelling van de ontheffingsplicht gelden wanneer er gebruik wordt gemaakt van specifieke richtlijnen in een door de minister goedgekeurde gedragscode (Artikel 3.31 Wnb). Door het volgen van deze gedragslijnen kan schade zoveel mogelijk worden voorkomen. Reeds goedgekeurde Gedragscodes zijn enkel bruikbaar bij ruimtelijke ingrepen binnen gebieden in eigendom van gemeenten en terreinen in beheer, onderhoud en/of eigendom van de provincie. Hierop betrekking hebbende relevante gedragscodes zijn te vinden op de site van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Hoewel de mogelijkheid wel wordt geboden, zijn er bij het opstellen van het stappenplan nog geen gedragscodes goedgekeurd voor Europees beschermde soorten.

Ontheffing:

In alle andere gevallen zijn in het kader van ruimtelijke ontwikkeling uitzonderingen op verbodsbepalingen enkel mogelijk wanneer een ontheffing is verkregen. De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen ligt bij de provincie. Voor een ontheffingsverlening moet het belang van het overtreden van de verbodsbepaling

worden aangetoond. Deze zijn afhankelijk van het beschermingsregime. Een ontheffing of vrijstelling wordt uitsluitend verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat (Artikel 3.8 lid 5a Wnb);
- zij het belang dient zoals benoemd in Artikel 3.3 lid 4, 3.8 lid 5 en 3.10 lid 2 Wnb, waaronder volksgezondheid en openbare veiligheid;
- de ontwikkeling niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (Artikel 3.8 lid 5c Wnb).

Indien binnen een gemeente op gebiedsniveau wordt gewerkt en een gebiedsontheffing wordt aangevraagd, kunnen maatregelen in een Soortenmanagementplan (SMP) worden opgenomen.

Ontheffingsplicht

Indien er door beoogde ontwikkelingen verbodsbepalingen worden overtreden waarbij vrijstellingen en/of een gedragscode niet van toepassing zijn, geldt de ontheffingsplicht. Bij de ontheffingsaanvraag moet worden aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn die desbetreffende verbodsbepaling kan voorkomen. Daarnaast moet het een noodzakelijk wettelijk belang dienen aansluitend op het beschermingsregime van de desbetreffende soort waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd (Artikel 3.3 lid 4b, 3.8 lid 5b en 3.10 lid 2a Wnb) (zie Kader - Wettelijk belang per beschermingsregime) en moet worden aangetoond dat de staat van instandhouding van de desbetreffende soort door beoogde ontwikkelingen niet verslechtert (zie Kader - Gunstige staat van instandhouding van een soort). Het verspreidingsgebied van de soort, aantallen, trends, het effect van de beoogde ontwikkeling op de soort en de te nemen mitigerende of compenserende maatregelen ten gunste van de soort zal in de beoordeling worden overwogen (Ministerie van Economische Zaken, 2016).

Wettelijk belang per beschermingsregime

- Beschermingsregime Vogelrichtlijnsoorten:

In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid, veiligheid van het luchtverkeer, ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren of ter bescherming van flora of fauna.

- Beschermingsregime Habitatrichtlijnsoorten en soorten van Bern en Bonn:

In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid, of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom of in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.

- Beschermingsregime Andere soorten:

In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daaropvolgende gebruik van het gebied of het gebouwde.

Gunstige staat van instandhouding van een soort

In principe wordt hiermee bedoeld dat de populatie levensvatbaar is en dat ook op lange termijn zal blijven binnen het natuurlijke habitat waar hij voorkomt en dat het natuurlijke verspreidingsgebied niet kleiner wordt en de habitat van de soort groot genoeg is om de populatie van die soort ook op langere termijn in stand te houden. De soort mag geen effecten ondervinden die een zodanige invloed hebben dat er op langere termijn een negatieve verandering zou kunnen plaatsvinden van de verspreiding van de soort en de grootte van de populatie waardoor het voortbestaan van de soort in gevaar komt (Overheid.nl, 2021). Onder de internationale beschermingsregimes wordt het omschreven als:

- Vogelrichtlijnsoorten: De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding (Svl) van de desbetreffende soort.
- Habitatrichtlijnsoorten: Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige Svl te laten voortbestaan

Instandhoudingsdoelstellingen

Deze doelstellingen zijn geformuleerd voor alle voorkomende soorten en habitats binnen Natura 2000-gebieden met als doel het bereiken van een landelijke gunstige staat van instandhouding voor alle door de richtlijnen beschermde soorten en habitats (zie Kader - Gunstige staat van instandhouding van een soort). Natura 2000-gebieden worden geselecteerd op grond van het voorkomen van habitattypen en soorten die vanuit Europees perspectief bescherming behoeven (Natura2000, z.d.).

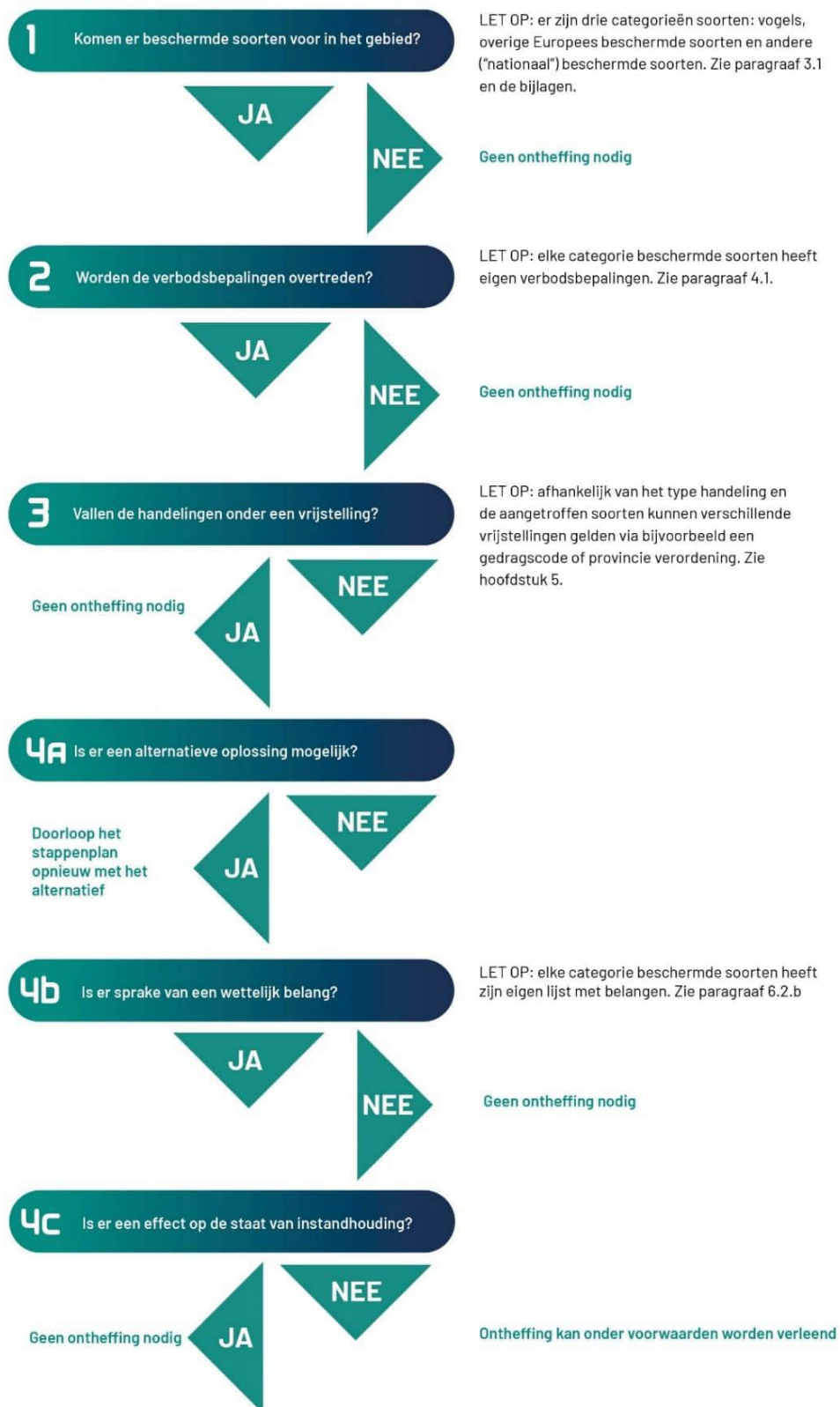
Natura 2000-gebieden kennen een strikt beschermingsregime. Indien ontwikkelingen in of nabij een gebied plaatsvinden die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen mogelijk de kwaliteit van aangewezen habitats of de habitats van aangewezen soorten verstoren of verslechteren, moet hiervoor een vergunning worden aangevraagd bij de provincie (Zoogdiervereiniging, 2021; Overheid.nl, 2021).

Invasieve exoten

Invasieve exoten zijn soorten die schade kunnen toebrengen aan bijvoorbeeld biodiversiteit en ecosysteemdiensten. Ze kunnen inheemse soorten verdringen of zelfs doen uitsterven. Ook kunnen ze schadelijk zijn voor de gezondheid en veiligheid van mensen en economische schade toebrengen. In de Europese Unie is een verordening van kracht (nr. 1143/2014) ter preventie en beheersing van invasieve uitheemse exoten (NVWA, z.d.). Deze soorten zijn terug te vinden op Unilijst Invasieve soorten op de website van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA, 2022). Deze verordening is opgenomen in de Wet natuurbescherming en gedeputeerde staten zijn (op enkele uitzonderingen na) verantwoordelijk dat in de provincie deze soorten zoveel mogelijk worden teruggebracht (Artikel 3.19 Wnb). Het is verboden exoten vallend onder deze aangewezen groep te zaaien, planten, kweken, telen, te laten voortplanten, te verhandelen, in bezit te hebben of vrij te laten (Artikel 3.34 en 3.39 Wnb) (RVO, 2022). Er zijn provincies die de bestrijding van soorten in hun beleid hebben opgenomen die niet op deze lijst vermeld staan. Het gaat hierbij vaak om soorten uit de duizendknoop familie. Sinds 1 januari 2022 geldt wel het verbod op handel in Aziatische duizendknopen (NVWA, 2021). Regelingen omtrent bestrijding van deze soortengroep en andere soorten zijn doorgaans te vinden op websites van desbetreffende gemeenten.

Bijlage 3: Stappenplan ontheffingsplicht

STAPPENPLAN ONTHEFFING

Bron: Ministerie van Economische Zaken (2016).

Aanmeldingsnotitie vormvrije m.e.r Brouwerij De Smokkelaar

Aan
Gemeente Losser

Afschrift aan
BOEi

Datum
18 januari 2023

Van
SOM Huisvesting

Telefoonnummer
06-40240568

Kenmerk
10.59 Steenfabriek Losser

Onderwerp
Omgevingsvergunning 7158645

E-mail
norbert@somhuisvesting.nl

Initiatiefnemer: Brouwerij & Stokerij de Smokkelaar B.V.

Locatie: Steenfabriek De Werklust in Losser

Enschedesestraat 2A
7575 AB Oldenzaal
T +31 (0)541 760 670
info@somhuisvesting.nl

Saturnusstraat 60-Unit 109
2516 AH Den Haag
T +31 (0)70 217 1307
BTW NL 856 958 232 B.01

IJsselcentraleweg 6
8015 PA Zwolle
T +31 (0)38 7600 350
KVK 67379915

Specialisten
in huisvesting

somhuisvesting.nl

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
1.1	Initiatiefnemer en het bevoegd gezag	3
1.2	Aanleiding en doel van deze notitie	3
1.3	Inhoud van de notitie	3
2	DE PLAATS VAN HET PROJECT	4
3	DE KENMERKEN VAN HET PROJECT	5
3.1	Motivering activiteit	5
3.2	Ontwerp bedrijfsgebouw	5
3.3	Situatie proeflokaal	7
3.4	Kenmerken van de initiatiefnemer	7
3.5	Planning en tijdsduur activiteit	7
3.6	Cumulatie met andere projecten	7
3.7	Gebruik natuurlijke hulpbronnen	7
3.8	Productie van afvalstoffen	8
3.9	Verontreiniging en hinder	8
3.10	Risico van ongevallen door gevevaarlijke stoffen	8
4	KENMERKEN VAN DE POTENTIËLE EFFECTEN	8
4.1	Ecologie	9
4.2	Water en bodem	10
4.3	Niet gesprongen explosieven	10
4.4	Landschap en archeologie	10
4.5	Verkeer	11
4.6	Luchtkwaliteit	11
4.7	Geluid	11
4.8	Schaduwwerking	11
4.9	Trillingen	12
4.10	Geur	12
4.11	Externe veiligheid	12
4.12	Gezondheid	12
4.13	Duurzaamheid en klimaat	12
4.14	Sociale aspecten	12
4.15	Eventuele andere relevante effecten	13
5	CONCLUSIE	13

1 Inleiding

1.1 Initiatiefnemer en het bevoegd gezag

Deze aanmeldingsnotitie is opgesteld namens:

- Brouwerij & Stokerij de Smokkelaar B.V.
- Vosbultkamp 72, 7586GS Overdinkel

Hierna te noemen 'initiatiefnemer'.

Gemeente Losser treedt op als bevoegd gezag om een besluit te nemen over de mogelijke m.e.r.-plicht voor de benodigde omgevingsvergunning voor de beoogde ontwikkeling.

Eigenaar van het vastgoed is BOEi, een ondernemende organisatie zonder winstoogmerk met de ambitie een oplossing te vinden voor het maatschappelijke vraagstuk van leegkomend erfgoed.

1.2 Aanleiding en doel van deze notitie

Initiatiefnemer is voornemens zich te vestigen op het terrein van voormalige Steenfabriek De Werklust in Losser. Hiervoor wordt een werkloods gesloopt en op dezelfde plek een bedrijfsgebouw gebouwd. Het te bouwen pand gaat dienen als productiehal (brouwzaal) en opslag voor een micro-brouwerij. In een naastgelegen bestaand pand op het terrein van de Steenfabriek komen een proeflokaal en kantoor.

Op basis van de kenmerken van de voorgenomen activiteit geldt een plicht tot een vormvrije m.e.r.-beoordeling voor de omgevingsvergunning. Deze plicht is onderbouwd in de ruimtelijke onderbouwing bij de omgevingsvergunning.

Het doel van voorliggende aanmeldingsnotitie is om te beschrijven wat de aard en omvang van de ingreep en de aard en omvang van de milieueffecten van deze ingreep zijn en of deze zodanig zijn dat een m.e.r.-procedure (het opstellen van een MER) nodig is.

Op basis van voorliggende aanmeldingsnotitie kan het bevoegd gezag (gemeente Losser) beoordelen en besluiten of zij voor de benodigde omgevingsvergunning een m.e.r.-procedure nodig acht.

Het besluit om al dan niet een volledige m.e.r.-procedure te doorlopen wordt verwerkt in de ruimtelijke onderbouwing bij de omgevingsvergunning.

1.3 Inhoud van de notitie

De vormvrije m.e.r.-beoordeling gaat in op de mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu als gevolg van het initiatief van de brouwerij.. Deze belangrijke nadelige gevolgen worden beoordeeld aan de hand van de selectiecriteria opgesomd in Bijlage III van de EEG-richtlijn Milieueffectbeoordeling, die drie hoofdthema's noemt:

- Kenmerken van de activiteit;
- Plaats van de activiteit (ligging en samenhang met andere activiteiten (cumulatie));
- Kenmerken van de belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu die de activiteit kan hebben.

Het doel van de notitie is om op objectieve wijze informatie over mogelijke, relevante milieugevolgen van het project te verzamelen en te presenteren.

De plaats van het project (criterium 1) wordt in hoofdstuk 2 beschreven. De kenmerken van het project (criterium 2) word in hoofdstuk 3 beschreven. De potentiële milieu-/omgevingseffecten (criterium 3) worden in hoofdstuk 4 beschreven. In hoofdstuk 5 wordt aangegeven of belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uit te sluiten.

Het bevoegd gezag neemt op basis van de inhoud van deze notitie een besluit of er een (volledige) m.e.r.-beoordeling nodig is.

2 De plaats van het project

Tot de het terrein waarop Steenfabriek De Werklust gevestigd is, behoren meerdere adressen:

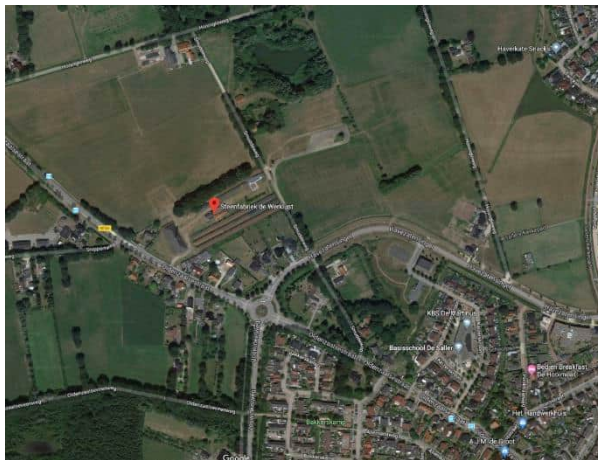
- Smuddeweg 3 en Smuddeweg 8, 7581 PN Losser
- Oldenzaalsestraat 104, 7581 PW Losser

Kadastrale gemeente: Losser

Sectie: H

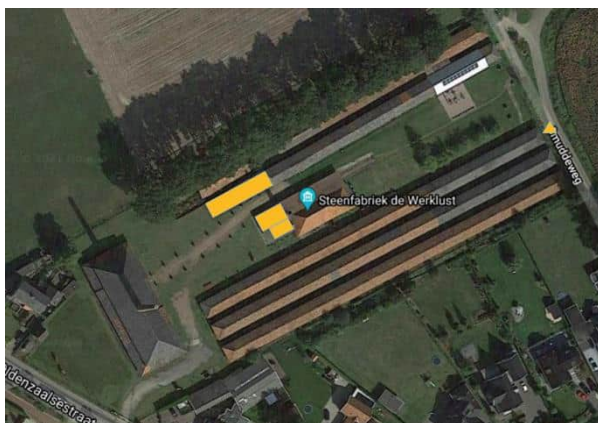
Perceelnummers: 1713, 1712, 6852, 3395, 3394 en 10203

De ontwikkeling van het bedrijfsgebouw voor de micro-brouwerij bevindt zich in sectie H 3395, Oldenzaalsestraat 104.

In de steenfabriek werden ruim een eeuw lang stenen gebakken. Sinds de activiteiten gestopt zijn in 1999 beheert Stichting De Werklust de steenfabriek en verzorgt ze de museumfunctie van het complex. De 9 objecten / gebouwen op het terrein van de steenfabriek zijn afzonderlijk beschermd als rijksmonument. Vanwege de waardevolle samenhang zijn ze tevens onderdeel van een complex en als zodanig beschermd. Stichting De Werklust beheert een eigen informatiecentrum op het perceel op ruim 80m afstand van het te ontwikkelen bedrijfsgebouw.

Het perceel wordt omringd door woningen, groen en agrarische percelen. Er zijn in de buurt voornamelijk gebouwen met woonbestemming. Op 65m afstand van de voorgenomen ontwikkeling bevindt zich het dichtstbijzijnde perceel met de bestemming wonen.

3 De kenmerken van het project

3.1 Motivering activiteit

Het doel van het project is om de niet-monumentale werkplaats die begin jaren 80 is gebouwd te vervangen door een bedrijfsgebouw ten behoeve van brouwerij De Smokkelaar. De werkplaats wordt momenteel gebruikt door de stichting ten behoeve van kleine onderhoudswerkzaamheden aan de steenfabriek.

Daarnaast wordt een proeflokaal met terras gerealiseerd in het naastgelegen voormalige ketelhuis. Tevens wordt daar een kleine kantoorruimte ten behoeve van de brouwerij gevestigd.

3.2 Ontwerp bedrijfsgebouw

- Eén nieuw te bouwen bedrijfsgebouw met functies: kleine brouwerij (brouwzaal) en bijbehorende opslag.
- Verhuurbaar vloeroppervlak: 241m² VVO

3.3 Situatie proeflokaal

- o Een bestaand gebouw met functies: proeflokaal met terras en kantoorruimte.
- o Verhuurbaar vloeroppervlak: 94m²

3.4 Kenmerken van de initiatiefnemer

De initiatiefnemer is gericht op het brouwen, distribueren en verkopen van speciaal bier. De verkoop richt zich op horeca, slijterijen, supermarkten, platforms, groothandels en webshops. Er komt geen winkelfunctie. De initiatiefnemer zal in haar bedrijfsruimtes rondleidingen en proeverijen organiseren. Ten behoeve van het proeflokaal wordt naastgelegen een terras gerealiseerd.

De brouwerij betreft een micro-brouwerij met een capaciteit van max. 2650 hectoliter per jaar. Dit betreft gemiddeld 3 brouwsels per week.

De installatie voor het bierbrouwen betreft:

- o Brouwketels (25 hectoliter)
- o Fermentatie tanks (20 hectoliter)
- o Helder biertanks (20 hectoliter)
- o Distilleerketels (150-500 liter)
- o Stoominstallatie
- o Waterinstallatie (heetwatertank en koelwatertank)
- o CIP-reinigingsinstallatie
- o Pompen

3.5 Planning en tijdsduur activiteit

- Start bouw: z.s.m. na vergunningverlening
- Bouwfase: 18 weken
- Gebruiksphase: onbepaalde tijd.

3.6 Cumulatie met andere projecten

Cumulatie van effecten treedt op wanneer werkzaamheden in direct omliggende gebieden vergelijkbare effecten veroorzaken met de hierboven beschreven effecten en in dezelfde periode worden uitgevoerd. In de omgeving van het project bevinden zich geen projecten waarvan de omgevingseffecten op een relevante manier versterkt worden door het project waarvoor voorliggende notitie is opgesteld. Cumulatie is niet aan de orde.

3.7 Gebruik natuurlijke hulpbronnen

Het gebruik van natuurlijke hulpbronnen ten behoeve van de bouw van het bedrijfsgebouw zal plaatsvinden op een conventionele manier en geeft geen aanleiding aanzienlijke gevolgen voor het milieu te veronderstellen, zodanig dat daarvoor een MER dient te worden uitgevoerd. Het

bedrijfsgebouw wordt immers gerealiseerd met beton, steenachtige materialen, staal en hout; grondstoffen die niet bijzonder schaars zijn.

Voor wat betreft energie worden PV panelen worden toegepast op de te bouwen bedrijfsruimte. BOEi heeft de ambitie de steenfabriek energieneutraal te maken.

Voor het brouwproces in gebruiksfase zijn als grondstoffen water, mout, hop en gist nodig. Deze worden aangevoerd. Tijdens gebruiksfase wordt gebruik gemaakt van elektriciteit en water.

De beoogde ontwikkeling legt geen bijzonder beslag op natuurlijke hulpbronnen.

3.8 Productie van afvalstoffen

Tijdens de sloopfase van de werkplaats, de bouwphase van het bedrijfsgebouw en gebruiksfase door de micro-brouwerij vindt er geen productie van stoffen plaats die leidt tot gevaarlijke of milieubelastende (afval)stoffen.

De restproducten van het brouwproces zijn gist, bostel en afvalwater. Het gist kan worden hergebruikt voor het brouwproces. Bostel is zeer energierijk en kan het worden gebruikt als veevoer. Het bostel zal wekelijks na het brouwen worden afgevoerd aan boeren en bakkers.

Het afvalwater zal worden geloost op het gemengd riool. Het afvalwater zal kleine hoeveelheden reinigingsmiddelen (logen en zuren) en restproducten van bier (gist en bostel) bevatten. Gezien de omvang van de brouwinstallatie, de reinigingsprocedures en de frequentie waarin deze worden uitgevoerd zal er naar schatting iedere 2 maanden 20kg loog in een verdunning van $\pm 2\%$ en 20kg perazijnzuur in een verdunning van 0,5% worden gebruikt. Verder zal er naar verwachting elke 4 maanden 20 kg Peroxide gebruikt worden.

Gelet op de aard van de omvang van de lozing van afvalwater zal deze geen nadelige invloed hebben op de doelmatige werking van het riool en de daaraan aangesloten zuiveringstechnische werken.

Het reguliere afval zal in reguliere containers worden opgeslagen die op eigen terrein staan. Er wordt geen overlast verwacht door de productie van afvalstoffen daarom worden er geen mitigerende maatregelen getroffen.

3.9 Verontreiniging en hinder

Bij zowel de bouwphase van het bedrijfsgebouw als de installatie van de brouwerij van de initiatiefnemer zijn ten aanzien van verontreiniging/hinder voornamelijk de aspecten verkeer, geluid en luchtkwaliteit van belang. Deze aspecten worden nader beschreven in hoofdstuk 4.

Gelet op de omvang van het plan draagt het project slechts in 'niet in betekende mate' bij aan de luchtkwaliteit. Effecten op de omgeving als gevolg van verkeerslawaaï zijn eveneens beperkt aangezien de toename van het aantal verkeersbewegingen zeer gering is en deze opgaan in de gebruikelijke verkeersstromen.

3.10 Risico van ongevallen door gevaarlijke stoffen

De beoogde activiteiten in en rond het projectgebied zorgen niet voor een toename van risico's voor de omgeving. Er worden naar huidig inzicht geen extra gevaarlijke stoffen geproduceerd, opgeslagen of vervoerd.

4 Kenmerken van de potentiële effecten

In dit hoofdstuk worden de mogelijke relevante negatieve effecten voor het milieu aangegeven. Per (milieu)aspect wordt in samenhang met de kenmerken en de locatie van het project gezien of zich bijzondere omstandigheden voordoen met betrekking tot potentiële milieueffecten.

Daarbij gaat het niet alleen de effecten van de onderdelen waarvoor de plicht tot (vormvrije) m.e.r.(-beoordeling) geldt, maar om effecten van het project als geheel.

4.1 Ecologie

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Wet Natuurbescherming en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Soortenbescherming gaat uit van de bescherming van diersoorten en plantensoorten. Sinds 1 januari 2017 is het wettelijk kader ten aanzien van gebieds- en soortenbescherming vastgelegd in de Wet Natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

Natura 2000

In de Wet natuurbescherming heeft Nederland de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving verankerd. Nederland zal aan de hand van een vergunningstelsel de zorgvuldige afweging waarborgen rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van EZ.

Het projectgebied bevindt zich op circa 700 meter kilometer van het Natura 2000-gebied 'Landgoederen Oldenzaal'. Voor elk Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor alle beschermde soorten en habitats die daar aanwezig zijn. Per soort of habitat is aangegeven of behoud van de huidige aantallen/arealen voldoende is, danwel of uitbreiding of een verbetering nodig is. Niet alleen activiteiten binnen een Natura 2000-gebied maar ook activiteiten buiten een Natura 2000-gebied kunnen de instandhoudingsdoelen in gevaar brengen. Dit wordt externe werking genoemd. Gezien de mogelijke externe werking van de beoogde ontwikkeling op het nabijgelegen Natura 2000-gebied, is het van belang om te toetsen of de realisatie van de beoogde ontwikkeling conflicteert met de waarden waarvoor dit gebied is aangewezen. Hiervoor is in elk geval een toetsing aan de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Gelet op de onderlinge afstand is directe hinder (bijv. geluid, verstrooiing van licht etc.) niet aan de orde. Naast directe hinder dient tevens te worden gekeken naar de mogelijke toename van stikstofdepositie op kwetsbare habitattypen binnen Natura 2000-gebieden. Om dit te beoordelen is er een zogenaamde AERIUS-berekening uitgevoerd voor zowel de bouwfase (tijdelijk karakter) en de gebruiksfase die samenhangt met de voorgenomen ontwikkeling. Uit de berekeningen wordt geconcludeerd dat voor zowel de aanlegfase als de gebruiksfase geen sprake is van rekenresultaten hoger dan 0,00 mol/ha/j. Er is daarmee geen sprake van een stikstofdepositie met significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Het project is in het kader van de Wet natuurbescherming, ten aanzien van de effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, niet vergunningsplichtig.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. In of in de directe nabijheid van het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als NNN, is gelegen op circa 0,3 kilometer afstand van de te bouwen bedrijfsruimte. Gelet op de ligging buiten het NNN, in relatie met de aard en omvang van de voorgenomen activiteit, wordt uitgesloten dat sprake is van een aantasting van de kernkwaliteiten en omgevingscondities van het NNN.

Soortenbescherming

Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient te worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden. Als hiervan sprake is, moet ontheffing of vrijstelling worden aangevraagd. Het projectgebied is op 5 januari 2023 door Greenhouse onderzocht op de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten, dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingslocaties.

Wettelijke consequenties m.b.t. soortbescherming

De inrichting en het gevoerde beheer maken het projectgebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten, maar wel tot geschikt functioneel leefgebied voor verschillende beschermde dieren.

Op basis van het verrichte flora & fauna onderzoek van Greenhouse d.d. 5 januari wordt een ecologisch verduurzamings werkprotocol opgesteld. Toetsing aan wet- en regelgeving voor beschermde soorten en gebieden betekent:

- Compenserende en verduurzamingsmaatregelen treffen voor de aanwezige beschermde diersoorten;
- Werkzaamheden afstemmen op de voortplantingsperiode van vogels;
- Geen beschermde amfibieën of zoogdieren doden;
- Nader onderzoek naar de functie van de aanbouw voor vleermuizen uitvoeren (Nader onderzoek is al reeds begonnen);

Het effect van de voorgenomen ontwikkeling ten aanzien van ecologie wordt met in achtname van het door Greenhouse opgestelde verduurzamings werkprotocol ingeschaald op neutraal.

4.2 Water en bodem

Afgemeten naar het formaat van het perceels is er een beperkte toename van verhard oppervlak. De werkplaats van ca 90m² wordt vervangen door een bedrijfsgebouw van 256m². Tevens wordt een terras voor maximaal 30 personen aangebracht. Er is dus een afname van infiltratiemogelijkheden van hemelwater. Extra kans op grondwateroverlast is beperkt omdat de plaatsen waar extra verhardingen worden aangebracht zijn omringd zijn door onverhard grasland oppervlak met voldoende capaciteit waardoor infiltratie effecten op het oppervlaktewatersysteem verwaarloosbaar zijn.

De nieuwbouw wordt voorzien van een hemelwaterafvoer. Het hemelwater wordt op het terrein geloosd.

Conclusie en mitigerende maatregelen: Er treden geen relevante effecten op. Daartoe worden er geen maatregelen getroffen

De gronden zijn aangewezen voor de bescherming en veiligstelling van de kwaliteit van het grondwater. Er worden minimale grondwerkzaamheden verricht. Het gebouw wordt op staal gebouwd. Ten behoeve van afvalwater uit het brouwproces wordt een aansluiting gerealiseerd op het vuilwaterriool.

Op basis van uitgevoerd grondonderzoek (januari 2023) is geconcludeerd dat er wat milieuhygiënische bodemkwaliteit betreft er geen beperkingen voor de bouw van een brouwerij zijn. Er worden geen mitigerende maatregelen getroffen.

4.3 Niet gesprongen explosieven

Er worden minimale werkzaamheden in de grond verricht hierdoor zijn er bijna geen mogelijke risico's ten opzichte van niet gesprongen explosieven. Er worden geen mitigerende maatregelen getroffen.

4.4 Landschap en archeologie

Er vindt geen aantasting van waardevolle gebieden plaats.

De steenfabriek huisvest 9 rijksmonumenten. Een werkplaats die niet onder monumentale bescherming valt, wordt vervangen door een nieuw bedrijfsgebouw waarbij het ontwerp mede gebaseerd is op aanwezige rijksmonumenten en dus beter aansluit dan de niet-monumentale huidige situatie. Er ontstaat een nieuwe en betere beleving van de omgeving.

Het project bevindt zich niet op terrein van hoge archeologische waarde. Er vinden minimale werkzaamheden in de bodem plaats waardoor verstoring van de grond minimaal is. De funderingsmethode betreft bouwen op staal.

Doordat er geen nadelige effecten zijn worden er geen mitigerende maatregelen getroffen.

4.5 Verkeer

De verkeersintensiteit zal minimaal toenemen t.o.v. de huidige bestemming.

De verkeersintensiteit neemt tijdelijk toe door bouwverkeer dat werkzaamheden moet verrichten bij het project. Tijdens de bouwfase vindt de bouwlogistiek hoofdzakelijk plaats via de oprit van de Oldenzaalsestraat. Dit is een 50km ontsluitingsweg aan de rand van de bebouwde kom van Losser met gescheiden stroken voor langzaam verkeer aan de overzijde van de straat.

De brouwerij zal in gebruiksfase nauwelijks zorgen voor een toename in verkeersintensiteit, de benodigde grondstoffen voor het brouwproces (mout, hop en gist) worden met 1 à 2 transporten per week aangevoerd. Afvoer van de bieren uit de opslag zal grotendeels met eigen vervoer plaats vinden dan wel per bestelbus per pallet worden afgehaald/gebracht naar afnemers. Voor de toegang tot het terrein wordt gebruik gemaakt van de bestaande opritten. De personeelsbezetting in gebruiksfase is 2,2 fte met minimaal extra verkeer als gevolg.

De parkeersituatie blijft gehandhaafd. Er is voldoende parkeergelegenheid beschikbaar bij de steenfabriek.

De verkeersveiligheid zal vrijwel hetzelfde blijven als voorheen daarom worden er geen mitigerende maatregelen getroffen.

4.6 Luchtkwaliteit

Bij het bierbrouwproces komen geen schadelijke stoffen vrij, maar bij het kookproces van het brouwsel komt echter wel geur vrij. Er zal dus geen verslechtering van de luchtkwaliteit plaatsvinden.

Het aantal verkeersbewegingen in gebruiksfase neemt minimaal toe. De intensiteit neemt marginaal toe daarom worden er geen mitigerende maatregelen getroffen.

4.7 Geluid

Het geluidsoverlast van de brouwerij zal niet toenemen t.o.v. de huidige bestemming. Tijdens het brouwproces komt echter wel geluid vrij van de brouwinstallatie. De brouwinstallatie bevindt zich in een afgesloten ruimte. Verder is er voorgenomen om hooguit drie keer per week bier te brouwen waarbij er dus geluid geproduceerd wordt in een afgesloten ruimte.

De koeling en verwarmingsketel krijgen deels een plek in de afgesloten brouwzaal waardoor er geen toename van geluidsoverlast wordt verwacht.

Tijdens de aanlegfase zal overdag tijdelijk geluidshinder plaats kunnen vinden doordat er werkzaamheden uitgevoerd moeten worden.

Verder zijn er voor het project geen heiwerkzaamheden nodig en is het aantal keer dat zwaar bouwverkeer nodig is minimaal.

Er is tijdens de gebruiksfase geen toename van geluid t.o.v. de vorige werkplaats functie van het gebouw. Verder is het geluidsoverlast tijdens de aanlegfase ook minimaal. De brouwerij zal ook niet zorgen voor extra overlast omdat de brouwinstallatie met toebehoren (koeler en stoomketel) deels in een afgesloten ruimte zullen staan. Er worden geen nadelige effecten verwacht daarom zijn geen extra maatregelen nodig.

4.8 Schaduwwerking

Er zijn geen relevante effecten van schaduw op het eigendom van derden.

Het effect van de voorgenomen ontwikkeling ten aanzien van schaduwwerking wordt ingeschaald op neutraal.

4.9 Trillingen

Het aantal trillingen dat plaats zal vinden is minimaal. Tijdens het project worden geen heiwerkzaamheden uitgevoerd, de enige trillingen die kunnen ontstaan tijdens de bouwfase komen van zwaar vrachtverkeer. Zwaar verkeer zal relatief weinig trillingen veroorzaken omdat de beoogde aanvoerroute op het terrein onverhard is.

4.10 Geur

Bij het koken in het brouwproces kan geur vrijkomen. Tijdens het brouwen duurt het kookproces maximaal 90 minuten en zal er maximaal 15 liter worden verdampt. Brouwerij De Smokkeler is van plan om maximaal drie keer per week te brouwen. Hierdoor bestaat er dus hooguit 4-5 uur kans op vrijkomen van geur welke deels in de brouwerij vrijkomt en grotendeels afgevangen en gereduceerd kan worden met een condensor.

Het Bostel, oftewel het restproduct van het brouwen zal wekelijks, na het brouwen worden afgevoerd. Voor het afvoeren moeten nog afspraken worden gemaakt met een plaatselijke boer en bakker. Verder is er geen sprake van productie en opslag van afvalstoffen.

4.11 Externe veiligheid

Bij externe veiligheid gaat het om het beheersen van de veiligheid van personen in de omgeving van een risico-opleverende activiteit met gevaarlijke stoffen. Het kan daarbij gaan om industriële activiteiten (Bevi), transportroutes (Basisnet) of buisleidingen (Bevb).

Bij het project zijn er geen risico-opleverende activiteiten met gevaarlijke stoffen. Aan de activiteiten van het project zijn geen veiligheidsrisico's verbonden die kunnen leiden tot ongevallen met bijzondere gevolgen. De overlijdenskans voor individuen buiten de inrichting is kleiner dan 1 op één miljoen. Verder zal het groepsrisico gehandhaafd blijven doordat er geen veranderingen plaats vinden ten opzichte van de vorige situatie.

Er vindt geen risico-opleverende activiteit met gevaarlijke stoffen plaats daartoe worden er geen mitigerende maatregelen getroffen.

4.12 Gezondheid

Zowel bij de aanleg- als bij de gebruiksfase zal er geen cumulatie van effecten plaats vinden waardoor de gezondheid van betrokkenen nadelig wordt beïnvloed.

Er zijn geen negatieve gezondheidseffecten daarom worden er geen maatregelen getroffen.

4.13 Duurzaamheid en klimaat

De nieuwe brouwzaal zal voorzien worden van EV-panelen waarmee getracht wordt maximaal zelfvoorzienend te zijn in het energieverbruik. Dus de productie van de bieren zal op een duurzamere wijze plaatsvinden dan bij de huidige loonbrouwerij die gewoon elektriciteit van het stroomnet betreft.

4.14 Sociale aspecten

Het plan is om de brouwerij goed in te passen in de huidige structuur van de museumfunctie van de steenfabriek en zal een aanvulling zijn voor de bezoekers nieuwe bezoekers genereren. Het versterkt dus het bestaansrecht van de steenfabriek als monument en bezienswaardigheid. Ofwel: er wordt een additionele inrichting gegeven aan een bestaand gemeentelijk monument van Losser.

Aangezien het project voornamelijk sociale voordelen met zich meebrengt worden er geen maatregelen getroffen.

4.15 Eventuele andere relevante effecten

Chemicaliën zullen worden opgeslagen in de brouwruimte. Van de chemicaliën/reinigingsmiddelen loog, perzazijnzuur en peroxide wordt van elk maximaal 1 can van 20 liter opgeslagen.

De brouwruimte is een afgesloten ruimte waardoor er geen nadelige effecten van worden verwacht.

Valt binnen de normale CIP procedure welke binnen elke micro-brouwerij standaard procedure is voor alle gebruikte installaties en vergt geen additionele chemicaliën.

Bedrijfsomgeving: zie hoofdstuk 2

Geluid brouwinstallatie: zie paragraaf 4.7 geluid

Stankoverlast brouwerij: zie paragraaf 4.10 geur

Afval: zie paragraaf 3.8 (productie van afvalstoffen)

Afvalwater: zie paragraaf 3.8 (productie van afvalstoffen)

Brouwinstallatie: zie paragraaf 3.4 (kenmerken van de initiatiefnemer)

Vrachtverkeer t.b.v. de brouwerij: (zie paragraaf 4.5 verkeer)

Er zijn geen andere nadelige relevante effecten daarom worden er geen mitigerende maatregelen getroffen.

5 Conclusie

Deze notitie gaat in op de vraag of er bijzondere omstandigheden zijn vanwege de aard van het voornemen (omgevingsvergunning voor project Brouwerij en Stokerij de Smokkelaar), de kenmerken van de omgeving of de impact van het voornemen op de omgeving, die aanleiding geven om een m.e.r.-procedure te doorlopen voor de aangevraagde omgevingsvergunning.

In hoofdstuk 4 zijn de mogelijke effecten van het voornemen beschreven en zijn waar nodig mogelijkheden aangegeven om de mogelijke negatieve effecten te mitigeren, compenseren of anderszins op te lossen.

De volgende maatregelen zijn in ieder geval nodig om het beoogde project op een voor de ruimtelijke ordening en het milieu verantwoorde manier uit te voeren:

- Beschermde soorten: mitigerende en compenserende maatregelen nodig
- Bodemkwaliteit: geen maatregelen nodig
- Geluid: geen maatregelen nodig
- Geur: aanbrengen condensor ten behoeve van afvangen en reduceren

Deze maatregelen maken onderdeel uit van het voornemen.

Conclusie en te nemen besluit bevoegd gezag

Met het treffen van de hiervoor beschreven maatregelen zijn er gezien de kenmerken van de potentiële effecten van het voornemen in combinatie met de kenmerken/gevoeligheid van de omgeving waarin deze optreden, geen belangrijke nadelige effecten voor het milieu te verwachten.

Op basis van de informatie in voorliggende aanmeldingsnotitie neemt het bevoegd gezag een m.e.r. - beoordelingsbesluit waarin zij aangeeft of een volledige m.e.r. -procedure nodig is. Het besluit wordt medegedeeld aan de initiatiefnemer. Het besluit dient bij de aanvraag van de omgevingsvergunning gevoegd te worden.